

Upravništvo, Ljubljana, Knafljeva
ulica 6 — Telefon št. 3122, 3123,
3124, 3125, 3126.
Inseratni oddelki: Ljubljana, Selen-
burgova ul. 6 — Tel. 3392, 3492.
Podružnica Maribor: Gosposka ulica
št. 11 — Telefon št. 2455.
Podružnica Celje: Kocenova ul. št. 2
Telefon št. 190.
Računi pri post. ček. zavodih: Ljub-
ljana št. 11.842, Praga čisto 78.180,
Wien št. 105.241.

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka.
Naročnina znaša mesečno Din 25.—
Za inozemstvo Din 40.—

Uredništvo:
Ljubljana, Knafljeva ulica 5, telefon
3122, 3123, 3124, 3125, 3126. Maribor,
Gosposka ulica 11, telefon št. 2440,
Celje, Strossmayerjeva ulica št. 1,
telefon št. 65.

Rokopisi se ne vračajo.

Pred dvajsetimi leti

Danes pred 20 leti je bil v dunajskem parlamentu velik dan. Prvič v času svetovne vojne so se odprla vrata državnega zbora. Viharji in potresi svetovne vojne so bili medtem do temelja razrahljali avstro-ogrsko monarhijo. Na bojiščih so bile izkrcavale cele generacije in avstrijski narodi so v mu-
kah in trpljenju spoznali, da je napočila usodopolna ura, ki bo odločala o njihovi življenju in njihovi smrti. Med Ju-
goslovenci so nepopisno žrtvovanje Sr-
bije v borbi za zedinjenje, žrtve in kri-
naših dobrovoljcev, trpljenje naroda
pod krvniško roko avstrijske soldateske
prebudili proročanstva narodnih budi-
teljev v stvarnost narodne volje. Napo-
čil je trenutek, ko se je jugoslovensko
edinstvo moglo ustvariti, ko je svoboda
mogla zasijati vsemu narodu ter zdru-
žiti celo njegovo ozemlje v veliko na-
cionalno neodvisno državo. Bilo je sa-
mo vprašanje, ali bodo možje, ki so
nosili takrat formalne odgovornosti,
imeli odločnosti in poguma dovolj, da
pride narodna volja do polnega izraza
in da odločujoče podpro žrtve onih, ki
so se borili za narodno stvar na bojnih
frontah.

Položaj ni bil lahek. Jugoslovenci, raz-
deljeni po raznih državnih področjih,
po svojih kulturnih in socialnih tra-
dicijah zelo različni, smo kaj lahko
mogli izgubiti notranjo medsebojno
zvezo in z razno taktiko in politiko
upropasti našo skupno stvar. Ko se je
sestajal dunajski parlament, je bilo
vsem narodnim ljudem jasno, da so po-
stavljali formalni nosilci narodne volje,
slovenski, hrvaški in srbski poslanci
pred težko odgovornost. Ako sedaj ne
rečejo odločne besede, grozi vsemu na-
rodu nepopravljiva škoda. Nacionalno
časopisje v vseh jugoslovenskih krajih
tedaj dvojne monarhije je složno opo-
zarjalo na zgodovinski trenutek.
»Vse, kar so naši dedje sanjali, kar so
naši očeti videli v daljni bodočnosti,
kar je naša generacija želela in zahte-
vala, vsi načrti in ideali o bodočnosti
našega naroda so sedaj aktualni. Sedaj
je čas, da v resnih, preudarnih pred-
logih izbijemo na dan pred forumom vse
države in pred vsem svetom. Združenje
vseh narodnih sil je kategoričen im-
perativ! Prvo besedo imajo naši po-
slanci. Gre za celoten problem, ki kot
jugoslovensko vprašanje ni le z našega
narodnega, ne le z državnega stališča
največje važnosti, temveč je tudi sve-
tovno političnega značaja. Ne bo zado-
stovalo, da si ustvarijo program le za-
stopniki našega naroda v avstrijskem
parlamentu. Treba bo, da se pritegnejo
k delu za bodočnost tudi narodni vo-
ditelji iz ostalih jugoslovenskih dežel
monarhije.« Tako je pisalo glasilo ta-
kratne narodno-napredne stranke 12.
maja 1917. Navzile ostru vojni cenzuri
je uspelo povedati, da spada naše slo-
vensko vprašanje v sklop jugoslovens-
kega problema, ki presega obstoječo
državno območje in ima mednarodno-
političen značaj.

Jugoslovenski poslanci v dunaj-
skem parlamentu so se obči narodni
želji možato odzvali. Strnili so se v
enotni Jugoslovenski klub in na dan
otvoritve parlamenta so izdali dekla-
racijo, ki je postala izhodišče narodnega
buditeljskega dela v vseh krajih bivše
Avstrije, kjer prebivajo Slovenci, Hr-
vati in Srbi. O pomenu same deklaracije
smo pretekli dni ponovno razpravljali.
Kar je bilo na njej minljivega, je brzo
odpadalo, kar je bilo dragocenega, traj-
nega, ideja narodnega edinstva, zahteva
po svobodi, to je zmogovito prodiralo
in je ostalo v vseh peripetijah narodne
politike neizpremenjeno in neizpreme-
nljivo. Sila ideje je bila tako ogromna,
da se ji kmalu ni upal nihče upirati.
Na Slovenskem je bila mala skupina
ljudi, ki je uvidela, da se »okvir«
ne more držati, potisnjena ob zid, v Bosni
je nadškof Stadler dvignil protest proti
načelu narodnega edinstva — toda ostal
je skoraj sam in niti duhovščina ni ho-
tela z njim. Val narodnega navdušenja
je strl vsaj odpor, odnesel je s seboj
tudi one, ki so verovali v »okvir«
in jim vzel možnost, da se pozneje, v odlo-
čilnem trenutku, še zoperstavijo čisti
narodni revolucionarni misli.

Najkrepkejši pokret je majniška de-
klaracija izzvala na Slovenskem, kjer
smo napeli vse organizatorične sposo-
bnosti za propagando njene osnovne
ideje. Ali za njen nacionalni program
so se kmalu zavzele tudi v drugih ju-
goslovenskih krajih ne le skupine, ki so
že po svojem programu stale na stališču
narodnega edinstva. Že 5. junija je
Starčevićeva stranka prva poudarila
narodno edinstvo Hrvatov, Slovencev
in Srbov ter pozivala na složno narodno
delo. Opozicijski hrvaški in srbski
poslanci hrvaškega sabora so se pri-
družili zahtevi, da dobi enotni narod
Srbov, Hrvatov in Slovencev polno svobodo
državnega, kulturnega in gospo-
darskega življenja in napredka. Istrski
deželni poslanci so se v posebni resolu-
ciji postavili za narodne in prirodne
zahteve Jugoslovanskega kluba in so z
ozirom na razne intrige najostreje ob-
sodili vse poskuse proti uedinjenju Ju-
goslovenov. **Narodni zbor z Zadru je**

VATIKAN IN NEMČIJA

Borba med hitlerjevskim režimom in Vatikanom postaja vsak dan ostrejša — Bela knjiga o protikatoliški kampanji v Nemčiji

Berlin, 29. maja. o. Po informacijah
»United Press« je z vso gotovostjo pri-
čakovati, da bo že v najbližnjih dneh pri-
šlo do ostrega konflikta med Nemčijo in
Vatikanom in se bo sedanja napetost še
bolj povečala. Vse, kar se je doslej dogo-
dilo v odnosih med nemškim režimom in
katoliško cerkvijo, se lahko smatra samo
za pripravo za odločilno borbo. Iz Rima
prihajajo vesti, da so v Vatikanu sklenili
sprejeti borbo z Nemčijo. V najkrajšem
času nameravajo izdati že davno priprav-
ljeno »Belo knjigo«, v kateri bodo navedli
dogodke, ki so vplivali na najnovejši raz-
voj odnosov med Vatikanom in Nem-
čijo. Podrobno bodo v knjigi navedli, kako
se je sklenil konkordant in kako je potem
prišlo do spora. Nadalje bo knjiga obra-
navala vzgojo mladine v Nemčiji, razvoj
katoliških organizacij, procese proti kato-
liškim duhovnikom, kakor tudi najnovejši
pogovori poganstva v Nemčiji. Gradivo je že
zbrano in ga sedaj z vso naglico urejujejo
vatikanski strokovnjaki.

Katoliška cerkev sprejema borbo

Na borbo se pripravlja tudi katoliška cer-
kev v Nemčiji sami. Kakor se je zvedelo
iz zanesljivih virov, je bila te dni pod
vodstvom papeževnega nuncija v Berlinu
konferenca višjih katoliških cerkvenih do-
stojanstvenikov iz vse države, na kateri so
sklenili, da se bo pričela katoliška cerkev
brantati proti napadom narodnih social-
stov. V to svrhu se bodo porabile pred-

vsem prižnice, čeprav je nemška vlada iz-
rečno prepovedala sleherni izpad s prižnic
proti sedanjemu režimu. Vsi katoliški listi
in časopisi so prepovedani. Pravkar je bila
tudi zaprta poslednja katoliška tiskarna.

Snoči je imel minister za propagando
Göbbels oster govor, ki je bil naperjen
predvsem proti katoliški cerkvi. Sprito teh
Göbbelsovih izpadov proti nemškemu kato-
ličanom se je položaj odnosov med nem-
ško vlado in Vatikanom seveda le še bolj
poslabšal. Iz Rima so danes prispelje in-
formacije, da so v Vatikanu odbili vse pri-
tožbe nemškega poslanika Bergena v zade-
vi kardinala Mundeleina. Razen tega je
vatikansko državno tajništvo poslalo v
Berlin noto, v kateri ugotavlja, da kažejo
Nemci na eni strani silno občutljivost, na

drugi strani pa niti najmanj ne popuste v
preganjanju nemških katoličanov.

Kakor vse kaže, prihajajo zadnje čase v
Nemčiji čim dalje bolj do veljave radikal-
ni narodno-socialistični elementi. Zunanje
ministrstvo je izgubilo malone ves svoj
vpliv na notranjopolitične dogodke. Sprito
tega ni pričakovati, da bi se spet še v za-
dнем trenutku po diplomatski poti porav-
nal. Diplomatski krogi zatrjujejo, da tudi
v Vatikanu nečije popustiti niti za ped in
da so pripravljene sprejeti borbo do kraja.
Glavna zahteva Vatikana je, da se takoj
opuste vsi nadaljnji procesi proti kato-
liški duhovščini v Nemčiji, od česar pa na-
rodno-socialistični režim ne bo mogel od-
stopiti, ker so nekateri večji procesi že
napovedani in razpravljani o njih vsa poli-
tična javnost.

Goebbels odgovarja Mundeleinu

Berlin, 29. maja. b. Sprito vedno večje
napetosti, ki označuje sedanje odnose
med tretjim rajhom in Vatikanom, je zbu-
dil se posebno pozornost govor nemškega
propagandnega ministra dr. Göbbelsa v
nemški dvorani v Berlinu, ker je bil ves
posvečen samo razmerju med državo in
cerkvijo v Nemčiji s posebnim ozirom na
znane izpade škofa Mundeleina. Posebno
ostro je dr. Göbbels reagiral na kritiko
procesov proti katoliškim duhovnikom, ki
so odložili raznih seksualnih ekscesov. De-
jal je med drugim:

V vseh teh primerih ne gre, kakor

zatrjujejo katoliški krogi, za obžalovanja
vredne posamezne primere, temveč za spo-
šten moralen propad, kakor se v taki obliki
v vsej kulturni zgodovini človeštva prav
golem ni še pojavil. Katoliška duhovščina
ogroža telesno in duševno zdravje nemške
mladine kar najbolj resno. To seksualno
kugo je treba izkoreniti do dna. Ako je cer-
kev sama za to preslabotna, bo pač prav-
zato država sama poskrbela. Dr. Göbbels
je v tej zvezi označil nemške katoliške mo-
nihe in redovnike za »povlačiljene«
in brezvesne pokvarjevalce mladine.

Katoliška cerkev napada že leta narodni
socializem s pastirskim piemi ter meri s

Bilbao v stiski

Civilno prebivalstvo zahteva predajo mesta, vojaštvo pa je odločno proti temu

Pariz, 29. maja. br. Agencija Radio po-
roča po vestih iz nacionalističnega vira,
da so izbruhili v Bilbao krvavi izgedi. Ko
so večerj pripeljali s fronte ranjence, ki
so bili ranjeni v krvavi bitki pri Orduni,
so nastale velike demonstracije. Nerazpo-
loženje prebivalstva narašča zaradi po-
manjkanja živil z vsakim dnem. Večeraš
se ustavijo sovražnosti in mesto preda
generalu Francu, da ne bodo vsi pomrli od
lakote. Vladna milica je nastopila z oro-
žjem in demonstrante razgnala. V teku
noči so izkoristili priliko anarhisti in so
priedili krvave demonstracije, hujšajoč
prebivalstvo, naj se upre vladi. Prišlo je do
krvavih uličnih borb, v katerih je bilo
množico ranjenih in mrtvih. Šele vojaštvu
se je proti jutru posrečilo vzpostaviti mir.
Po današnjih vestih iz francoskega ta-
bora razmišlja tudi že baskovska vlada,
ali ne bi bilo pametneje izročiti mesto ge-
neralu Francu, kakor pa dopustiti, da ga
frankovci z bombardiranjem iz zraka in z
obstreljevanjem s topovi izpremenijo v raz-
valine. Na današnji seji vlade so razprav-

ljali tudi o tem, da bi se vlada preselila
iz Bilbao v Santander. Vojaški krogi so od-
ločno proti temu, da bi se mesto prepustilo
generalu Francu in zahtevalo obrambo do
kraja. Preselitev vlade v Santander se
mora po njihovem mnenju preprečiti, ker
bi to zelo demoraliziralo vojaštvo in civil-
no prebivalstvo.

Bombardiranje Barcelone

Barcelona, 29. maja. br. Uporniška leta-
la so davi dopoldne bombardirala mesto.
Vrgla so okrog 60 bomb. 50 ljudi je bilo
ubitih, nad 100 ranjenih, več hiš je popo-
nela porušenih.

Delavski sindikati

za Negrinovo vlado

Valencija, 29. maja. AA. Splošna delav-
ska zveza je med vladno krizo objavila,
da ne bo podpirala nobene vlade, če ne bo
predsednik in vojni minister Largo Ca-
ballero. Večeraš je bila seja glavnih delav-
skih organizacij, na kateri so s 24 glasovi
proti 14 obsodili izjavo in izrekli vdano-
st sedanjim vladam.

Povratek Nj. Vis. kneza namestnika

Kranj, 29. maja. AA. Nj. kr. Vis.
knez namestnik je prišel v spremstvu
dvornega ministra Milana Antića in
prvega pribočnika Nj. Vel. kralja ge-
nerala Hristića s svojega potovanja v
London in Pariz davi ob 8.30 v Kranj.

Sestanek Titulesca z Litvinovom

Pariz, 29. maja. br. Bivši rumunski zn-
nanji minister Titulescu, ki se je mudil več
mesecev v južni Franciji na odhodu, razvi-
ja zadnje čase živahno politično delavnost.
V zadnjih tednih se je že ponovno setal

dvignil svoj glas za državno samostal-
nost Jugoslovanov. Povsod je po 30.
maju 1917. pričel živahen narodni po-
kret za jugoslovensko idejo, katerega
značilno obeležje je v tem, da se sko-
raj v vseh izjavah in resolucijah izgub-
lja deklaracijski okvir in ostaja samo
jedro majske izjave: zahteva po svobodi
enotnega jugoslovanskega naroda. V ja-
nuarju 1918. zahteva povodom mirov-
nih pogajanj v Brest Litovsku Jugoslo-
vanski klub na podlagi narodnega edin-
stva in samodoločbe priznanje in polno
osiguranje volje naroda, ali hoče svobodo
državo in v kateri obliki jo hoče. Skoraj
istočasno se štajerska narodna stranka
v posebni resoluciji izreka za uedinjenje
vseh delov enotnega naroda Slovencev,
Hrvatov in Srbov v samostojni neodvisni,
vsake tuje nadvlade prosti državi, v kateri
bi mogel narod po pravu samoodločbe po demokrat-
skih načelih sam določati način in obli-
ko vlade. V tej resoluciji se stranka nič
več ne izjavlja za majniško deklaracijo
kot tako, temveč je pozdravlja in odo-
brava boj Jugoslovanskega kluba za uedinjenje
jugoslovanskega naroda ter mu izreka svoje
zaupanje. In nekaj dni pozneje sprejema
narodno-napredna stranka v Ljubljani
slično resolucijo. Programatično pa pada
okvir majniške deklaracije na zagrebškem
sestanku hrvaških, srbskih in slovenskih poli-

s francoskim in angleškim državnikmi, se-
daj pa je namenjen v London, kjer bo sto-
pil v stike z vodilnimi angleškimi politikmi.
Na poti v London se je večerj ustavil v
Tallouresu pri Anecnyju, kjer se je sestel
s sovjetskimi komisarjem za zunanje zadeve
Litvinovom. Litvinov je nalašč v ta namen
prišel iz Zeneve. Titulescu in Litvinov eta
večeraš vse popoldne razpravljala o medna-
rodnem političnem položaju in o aktualnih
problemih mednarodne politike. Zvečer se
je Litvinov vrnil v Zenevo, Titulescu pa je
odpotoval preko Pariza v London. V di-
plomatskih krogih zbujajo Titulescovi se-
stanki in razgovori živahno komentarje.

Antonescu v Parizu

Pariz, 29. maja. AA. Dopoldne je pri-
šel v Pariz rumunski zunanji minister
Antonescu, da slesovno otvori rumunski
paviljon na svetovni razstavi.

kov, kjer Jugoslovenci ne samo iz Av-
strije, temveč tudi iz Hrvaške, Ma-
đarske, Bosne in Hercegovine, torej iz
teritorija cele tedanje monarhije za-
htevajo kot zastopniki enotnega naroda
svojo narodno, neodvisno, na demokrat-
skih temeljih urejeno državo Sloven-
cev, Hrvatov in Srbov. Zagrebška re-
solucija je vse, kar je v majniški de-
klaraciji bilo minljivega, odpravila in
odstranila. Ostala je čista ideja narod-
nega edinstva in čista zahteva po samo-
stojni, svobodni in neodvisni jugoslo-
venski državi.

Majniška deklaracija je opravila ve-
liko delo. In ker je v njej izrečena
večna resnica, da tvorimo Srbi, Hrvati
in Slovenci en isti narod, zato je mo-
gla ona pomagati, da smo ob uri velike
odločitve dosegli narodno svobodo. In
da smo se zvesto držali ideje, ki je v
onih usodopolnih letih bila prekrasila
vse naš narod, kjerkoli on prebiva, bi
proslavljali današnjo dvajsetletnico v
ponosni zavesti, da je jugoslovenska
ideja dala narodu vse, kar je od nje
pričakoval. Na žalost se je na račun
narodnega in državnega edinstva v teh
dvajsetih letih mnogo grešilo. Toda to
so slovske hibe in pogrške, ki ne mo-
rejo spraviti s sveta velike resnice, da
Slovenci, Hrvati in Srbi samo v edin-
stvu lahko zgradimo sebi in zanamcem
srečno življenje.

Španija pred Ženevo

Zanimiva razprava o nevmešavanju v špansko državljansko vojno pred svetom DN

Ženeva, 29. maja. b. Večeraš popoldne se
je začela pred svetom Društva narodov
velika debata o Španiji, ki sta jo izzvala
povz valencijske vlade in objava španske
»Belo knjige«
proti italijanskemu vme-
šavanju v državljansko vojno.

Del Vayev poziv DN

Debata se je začela z ekspozicijem bivše-
ga španskega zunanjega ministra del
Vaya, ki je v svojem govoru predvsem po-
udarjal, da je le zaradi italijanske in ne-
mške intervencije prišlo v zadnjem času do
dveh večjih bitk, pri Guadalajari in v de-
želi Baskov. Samo ta intervencija je za-
krivila tudi razdeljanje svetega mesta Ba-
skov Guernice. Samo politika nevmešava-
nja je mogla Italijo podžgati, da se je v
toliki meri začela vmešavati v špansko
državlansko vojno. To, kar se danes za-
radi italijanskega vmešavanja dogaja v
Španiji, se lahko brez pomislekov označi
za pravo italijansko zasledbo španskega
ozemlja. Nihče ne more zanikati, da je pri
napadih nemških in italijanskih letal šlo
za zavestno uničevanje civilnega prebiva-
lstva.

Del Vayo je nato prešel na analizo po-
manjkljive kontrole, uvedene po london-
skem nadzornem odboru, svoj govor pa je
zaključil s pozivom, naj bi se čimprej na
španskih tleh vzpostavile razmere, kakr-
šne so bile po volitvah v februarju la-
nskega leta. Ako se svet DN ne bo odločil
za nagle korake, ki morajo biti seveda ze-
lo energični, bo storil usodno napako.
Bridko je, da se ženevska ustanova mno-
go bolj briga za svoje sovražnike kakor za
svoje prijatelje. Nikakor se ne sme zgo-
diti, da bi bili navzoči člani DN žrtvovani
nenavzočim.

Delbos za odpoklic vseh prostovoljcev

Za govorom španskega delegata, ki je
napravil v krogih DN močan vtis, je spre-
govoril francoski zunanji minister Del-
bos, ki je najprej poudaril, da je španska
državlanska vojna zavzela že čisto med-
narodni značaj in so zato nevarnosti, ki
nastajajo zaradi vmešavanja tujih vele-
sil, neizogibne. Francija se je od vsega po-
četka zavzela za politiko nevmešavanja v
španske zadeve. Upanje je, da se bo med-
narodna kontrola, ki je sedaj prvič v ta-
ko velikem obsegu uvedena, časoma ved-
no bolj in bolj izpolnila in izboljšala. To-
da svet DN je sedaj predvsem »poklican,
da z vso odločnostjo opozori na načela
človečanskega vojskovanja. Zato se mora
najprej z vso verno zavzeti za varstvo ne-
dolžnih in nezavarovanih žrtev španskega
klanja, obenem pa zahtevati odpoklic vseh
tujih prostovoljcev, ki se bore na španskih
tleh.

Za Delbosom je govoril Litvinov, ki je
mnenja, da je šele politika tako zvanega
nevmešavanja v španske zadeve dejansko
povzročila sedanje podaljšanje španske
državlanske vojne. Litvinov je zlasti ostro
nastopil proti mnenju, da bi se z valencijs-
ko vlado postopalo z istimi merili kakor
z uporniki.

Eden: Španija mora ostati neokrnjena

Končno se je oglasil k besedi tudi an-
gleški zunanji minister Eden, ki se je po-
seben zavzel za humanizacijo državljanske
vojne in za evakuacijo vsega civilnega
prebivalstva, zlasti otrok, žensk in star-
čkov. Glede politične plati španskega
problema je mnenja, da se je položaj od
decembra meseca lanskega leta znatno iz-
premenil. Nihče ne more zanikati velikih
uspehov politike nevmešavanja. Kakor
Francija, je bila tudi Anglija od vsega po-
četka proti vmešavanju, posebno močno
pa se je zavzemala za odpoklic vseh tujih
prostovoljcev. Eden je opozoril, da naj

centimetrsko natančnostjo dolžino kopanih
hlak in telovadne obleke telovadečih dečkov
in deklic, da bi do centimetra natančno
pokazala navedeni propad. Toda kako
malopomembno in neiskreno je to v pri-
meri z razmerami, ki vladajo v katoliških
samostanih. Ne dvomim, da je bil govor
kardinala Mundeleina inspiriran iz Nem-
čije, in to od oseb, ki jih bo kmalu zadelo
sodno postopanje. Zato prevzemam sam
obrambo nemškega sodstva proti prav tako
sramotnem kakor lažnivemu poskusu ška-
škega kardinala, da bi očistil seksualne
pregrešnike.

Ako se bodo napadi, kakršni je napad
kardinala Mundeleina, ponovili, bo vlada
prišla poseči po še ostrejših sredstvih
obrambe. V tem primeru bo na posebno
visoke cerkvene kneze naslovila kopico jav-
nih vprašanj in jim dala priliko, da pod
prisegom pri razpravah proti duhovnikom
nanje odgovore. Vlada se ne bo pod nobe-
nim pogojem dala preplašiti.

Samostanska centrala za ponarejanje uradnih listin

Berlin, 29. maja. br. Listi poročajo, da
je proces proti skupini redovnikov v Bonnu
odkritel, da je obstajala v nekem jezuitskem
samostanu posebna centrala za ponareja-
nje uradnih listin. Tam so oskrbovali re-
dovnike, ki so pobegnili v inozemstvo, s
ponarejenimi potnimi listi. Izstavljali so tr-
di lažna navrstena sprčevala in falsifici-
rali druge dokumente.

Aretacije evangelijskih pastorej

Berlin, 29. maja. o. Te dni je imel pastor
Niemöller v cerkvi sv. Pavla govor, ki je
izzval steno vzdržljivosti v narodno-social-
ističnih krogih. Posledice niso izostale.
Večeraš in danes so v Berlinu in drugod
aretirali večino članov centralne uprave
nemške evangelijske cerkve. Aretiran je
bil tudi sam pastor Niemöller.

zi tudi na najnovejši angleški načrt za
izvedbo tega odločnice in je razložil do-
sedanji uspeh zadevnih razgovorov s pri-
zadežnimi vladami. Bliznje namene Angli-
je glede Španije je Eden označil z nasled-
njimi besedami: Predvsem se bomo trudi-
li, da preprečimo raztegnitev španskega
konflikta na ostalo Evropo. Drugo — in
to je glavno — pa ne bomo nikdar dopu-
stili, da bi brez ozira na končni izid se-
danje vojne kakorkoli trpela integralnost
sedanje Španije. Španija mora ostati v
vsem popolnoma neokrnjena, pa naj zma-
ga kdor hoče.

Resolucija sveta DN

Svet DN se je končno na posebni, tajni
seji zedinil glede teksta resolucije, ki je
bila predložena v odobritev. Resolucija se
v podrobnejši glasi:

Svet DN jemlje predvsem na znanje
nadzorni sistem za preprečitev tujih in-
tervencij, kakor ga je uvedel in ga izvaja lo-
ndonski nadzorni odbor. Svet smatra na-
dalje sodelovanje mnogih oseb nešpanskih
državljanov za nevarnost za mir. Zato so-
glašja s pobudo, naj bi se vse te osebe od-
pelle iz Španije. Z zadovoljstvom sprej-
ma na znanje akcije londonskega nadzor-
nega odbora za njih odpoklic in upa, da
bo njen uspeh dovedel do konca španske
državlanske vojne ter tako nudil špan-
skemu ljudstvu možnost, da samo odloča
o svoji usodi. Svet DN izreka svoje sim-
patije žrtvam različnih obstreljevanj. Pri-
znava napore mnogih vlad za humaniza-
cijo državljanske vojne. Obzluje komčno
zlasti bombardiranje nezavarovanih mest
in izaja upanje, da se bo španska držav-
ljanska vojna kmalu končala.

S tem je najbolj kočljivo vprašanje se-
danjega zasedanja sveta DN za silo reše-
no z resolucijo, ki ji za položaj v španiji
ni pripisati prevelikega pomena. Na pro-
gramu je še vprašanje Aleksandrete, o
katerem krožijo danes vesti, da sta se
francoska in turška delegacija sporaz-
mela že v vseh podrobnostih. Eden in De-
bos, kakor tudi večina zunanjih ministrov,
bodo danes že zapustili Ženevo. V pone-
deljek bo zasedal tu samo še urad razoro-
žitvene konference.

Po sprejetju te resolucije je bila seja kon-
čana in zasedanje zaključeno.

Večina delegatov je že danes odpotovala
domov. Med drugimi sta zapustila Ženevo
tudi rumunski zunanji minister Antonescu
in češkoslovaški zunanji minister dr. Křofka.

XVII. LJUBLJANSKI VELESEJEN

40. razstavna prireditve
5. — 14. junija 1937.

Železniška izkaznica za polovično vozno
se dobi pri blagajni železniških postaj
za din 2.—. Velesejske legitimacije se
razstavljalec iz 14 držav.

Sejmišče obsega 40.000 m². Preko 600
razstavljalec iz 14 držav.

Posebne razstave: Lovska, gospodinjstva,
pohištvena, avtomobilska, male živali.

Modna revija z varietejem. — Veliko
zabavišče.

Koristno in prijetno.

Samuel Hoare

bodoči premier?

Imenovanje sira Hoarea za notranjega ministra
smatrajo v Londonu za največji dogodek

London, 29. maja. b. Za največji in najpomembnejši dogodek rekonstrukcije angleškega kabineta, izvedene zaradi odstopa dosedanjega premiera Baldwin, smatrajo v tukajšnjih političnih krogih imenovanje dosedanjega mornariškega in bivšega zunanjega ministra sira Samuela Hoarea za notranjega ministra. To deloma nepričakovano izpremembo tolmačijo v merodajnih krogih konservativne stranke na sledeči način: Zelo verjetno je, da sedanji Baldwinov naslednik, Neville Chamberlain, ki je le dobri dve leti mlajši od odstopilnega Baldwin, ne bo dolgo ostal na čelu nove angleške vlade. V splošnem prevladuje mnenje, da je njegova misija samo prehodnega značaja. Kot favorita za bodočega ministrskega predsednika se v konservativnih krogih že sedaj označuje sedanji notranji minister sir Samuel Hoare. Tradicija je sicer došla, da je bodoči premier vskočil na čelo vlade iz finančnega resora, toda v sedanjih razmerah je prevzem finančnega ministrstva kaj nevažna naloga za vsakega državnika, ker ni nikjer tako izpostavljen ostrim kritikam kakor prav na tem mestu. Ako bi bil Hoare prevzel pri sedanji rekonstrukciji kabineta finančno ministrstvo, bi lahko usodno zaigral vse izglede za bodočega premiera. Tako pa mu ostaja ta pot po mnenju konservativnih krogov odprta.

Nasprotno pa je zelo primeren za to nevažnega vloge v finančnem ministrstvu dosedanj notranji minister sir John Simon, katerega politična kariera se lahko smatra za zaključena. Hoareovo imenovanje za notranjega ministra predstavlja nasprotno veliko odklonjanje, ker je funkcija notranjega ministra v Angliji tretja najvažnejša funkcija. V informiranih krogih sodijo, da je s Hoareom prešlo notranje ministrstvo v zelo močne roke, kar ni

brez pomena, ako se upošteva podtalna propaganda, ki jo že nekaj časa vodijo v Angliji ekstremni elementi na levi in desnici. Nobena tajnost ni več, da s politiko sira Johna Simona v konservativnih krogih niso bili zadovoljni.

Glede naslednika dosedanjega vojnega ministra Duffa Cooperja, ki ga zamenja dosedanj prometni minister Hore Belisha, prevladuje mnenje, da je izbira zelo poosebena. Pač pa obžalujejo v admiralških krogih odhod sira Samuela Hoarea, ki mu vsi pripisujejo izredne organizatorične sposobnosti, dočim je bil dosedanj vojni minister, ki je sedaj prevzel njegov resor, izpostavljen ostrim kritikam. Organizatorične sposobnosti, ki jih je novi vojni minister Hore Belisha pokazal kot prometni minister v avtomobilski stavki, bodo po mnenju merodajnih poznavalcev prišle nedvomno do izraza tudi v njegovi novi funkciji vojnega ministra. To se utegne v kratkem izkazati pri izvedbi rekrutiranja po novih prepisih. Ako bi Hore Belishi rekrutiranje ne uspelo v celoti, potem je po mnenju poučenih strokovnjakov zelo verjetno, da bosta Hoare in Hore skupno silila na uvedbo obvezne vojaške dolžnosti, ki jo bosta prav gotovo tudi dejansko izvedla. Prav s tega vidika pripisujejo najnovjšim izpremembam v teh resorih zelo velik pomen, ki presega notranjepolitične meje.

Cisto Baldwinovo linijo bo v novem kabinetu zastopal predvsem lord Halifax. Število ministrstev se je za enega zmanjšalo, ker ne pripada več dosedanjemu delavskemu komisarju čim ministra. Z izjemo te številčne izpremembe je ostalo proporcionalno razmerje treh vladnih skupin v sedanjem vladnem bloku neizpremenjeno.

Za kaj prav za prav gre

Naša ocena majniške deklaracije preteklo nedeljo je izvala v Kopitarjevi ulici velike zadrege. Tam so sukali spomin na velepomemben dan naše narodne zgodovine v povsem drugem pravcu. Vse sile so bile na poslu, da falsificirajo bistvo izjave od 30. maja 1917. in s tem tudi bistvo celokupnega narodnega pokreta, ki se je razvil na osnovi deklaracije. Pričakovali smo le, da gospodje napišejo, da je majniška deklaracija isto, kar so punkcije iz l. 1933. Nismo se varali. V večerajni opoldanski izdaji »Slovenec« čitamo: »L. 1933. smo v slovenski deklaraciji (mišljene so tkzv. punkcije) vse svoje zahteve, kolikor nam jih ni svoboda izpolnila, ponovili! Korajžna gospoda pa teh »svojih zahtev« odn. svoje »deklaracije« iz l. 1933. nikdar ni upala objaviti! Opozorili smo tudi na brošuro o majniški deklaraciji, v katerih ni sledu več o pravem duhu tega zgodovinskega dokumenta. Pripravila je za proslavo, ki ima namen, dati izjavi Jugoslovanskega kluba značaj strankarske resolucije bivše SLS in zaslugu za osvoboditev Slovencev izpod avstrijskega jarma pripisati ali poedinim osebam, ali pa bivši klerikalni stranki!

Nasproti temu smo mi objektivno ugotovili zgodovinsko resnico. Poudarili smo, kaj majniška deklaracija v borbi za narodno osvobodjenje in zedinjenje v resnici pomenja in kaj ne, odnosno, kaj je bilo na njej trajnega, če hočete večnega, in kaj je bilo na njej prehodnega, minljivega, politično taktičnega.

Po 20 letih mislimo, da se sme v Karadjordjevičev Jugoslaviji reči, da habsburški okvir in trialistična formula deklaracije nista odgovarjala pravim narodnim težnjam. In kdor pozna količjak diplomatsko zgodovino svetovne vojne, ne bo za trenutke sumil, da je pogrešno misliti, da je majniška deklaracija bila odločilna pomena za osvoboditev Slovencev. Morale so ji slediti poleg vsega ostalega povsem druge izjave. Pač pa smo v svojih člankih krepko podčrtali ono, kar je neminljiva zasluga izjave slovenskih, hrvaških in srbskih poslancev v dunajskem parlamentu, proglasitev načela narodnega edinstva. To načelo je Slovence nerazdruženo spojilo z usodo srbskega in hrvaškega dela našega naroda in prepričilo, da naš rod in naša zemlja nista postala plen tujih aspi-

racij. V jugoslovanski ideologiji majniške deklaracije je njen revolucionarni pomen. In ko smo končno opozorili še na njeno funkcijo kot osnovo buditeljskega dela in ugotovili, da je prinesla našemu narodu notranji duševni mir in ga usposobila za misel na lastno bodočnost, smo historični značaj 30. maja 1917 po našem prepričanju dostojneje opisali in ocenili, nego mizerni poskusi dati majniški deklaraciji separatistični značaj in punktaški pomen.

Proti našim argumentom seveda »Slovenec« ničesar ne more. Zato poskuša speljati diskusijo na drugi teren, češ, da obtožujemo majniško deklaracijo in njene podpisnike avstrijskantsva in da pljuemo tako na enega izmed najlepših podvigov slovenskega ljudstva. »Slovenec« dobro ve, da mi danes ne moremo odgovarjati, kakor bi služili. Zato je tako predrzen. Mi seveda z ugotovitvijo fakta, da formulacija majniške deklaracije predvideva črnožolto trialistično ureditve jugoslovanskega vprašanja in da je marsikdo, ki jo je podpisal, vse do zadnjega verjel v ta okvir, nismo niti deklaracijo proglasili za avstrijskantsvo, niti one, ki so na njeni osnovi vršili buditeljsko delo za avstrijskante. Kadar bodo za novinarstvo nastale druge prilike, se bo tudi ta stvar na podlagi dokumentov mogla do kraja razčistiti.

»Slovenec« s svojimi opletanji ne bo spravil s sveta resnice, ki ga tako v oči bode, in o kateri ne upa z nami otvorjeno razpravljati. In ta resnica je: majniška deklaracija znači v svojem bistvu slovensko proglasitev revolucionarnega načela narodnega edinstva. Slovenci v njej izjavljamo, da se smatramo s Srbi in Hrvti za en narod. Izjavo so podpisali ravnotako hrvaški in srbski, kakor slovenski poslanci. Prečital jo je načelnik Jugoslovanskega kluba — Slovenec v srbohrvaškem jeziku, kakor bi jo najbrž načelnik Srb ali Hrvat prečital v slovenskem jeziku, da tako tudi po zunanji formi manifestira narodno edinstvo. Sporočil jo je isti načelnik — Slovenec »jugoslovanskemu narodu.« »jugoslovanskim možem, ženam, fantom in dekletom,« da jo ponese »tja do zadnje jugoslovanske kočee«.

To vse so sama historična fakta. Potvarjati jih more le tisti, ki obžaluje, da so se dogodila...

Slovensko ženstvo ob dvajseti obletnici majniške deklaracije

Ljubljana, 29. maja. Pred črnim pultom, kjer je stalo razpoloženih sedem zgodovinskih knjig z blizu 200.000 podpisov slovenskega ženstva, se je danes pod večer v dvorani Delavske zbornice zbral pod okriljem dravske sekcije Jugoslovanske ženske zveze častno število naprednega ljubljanskega ženstva k spominu proslaviti dvajsete obletnice majne deklaracije. Deklaracijski pokret je bil važna preizkušnja narodne prebujenosti in politične zrelosti slovenske žene. Slovenska žena je svojo prejšnjo prelasta in neizpolnjenost dokazala, da je bila dvorela svoji dobi in njenim zahtevam. Pred spomenikom svoje narodne zavestnosti in politične zrelosti, ki jih predstavljajo sedmere v narodno trobojnično zavite knjige, v katerih so s podpismi potrdile svojo odločno voljo za edinstvo naroda in njegovo svobodo, so danes slovenske žene, v imenu katerih je govorila predsednica JZZ ga. Minka Govekarjeva, obudile v Delavski zbornici spomin na težka vojna leta.

Zal se povabljuje na skromno svečanost nista odzvali obe ženi, ki sta stali na čelu akcije za pobiranje podpisov za majniško deklaracijo. Ena je odločna, druga so je — iz strankarske discipline odločevala sodelovanje. Kot zastopnica tiste ženske generacije, ki je ono veliko dobo sodoživljala, je v daljšem govoru izpovedala predzgodovino in zrodovino majniške deklaracije ga. Minka Govekarjeva.

Druga govornica gđ. Ida Janežičeva je spregovorila kot zastopnica ženske mladine, ki je dala duška razočaranju, da veliko delo naše žene ni bilo nagrado s tem, da bi jo bili poklicali v vrste enakopravnih državljanov.

Svečanost je bila zaključena s sklepom, da bodo zavedne slovenske žene trdno stale na braniku narodne misli in narodne svobode.

Nekaj kričanja po Ljubljani

Sinoči okrog 10. je majhna grupa mladih ljudi, ki so nosili veliko slovensko zastavo in se na ves glas drli, demonstrirala po ljubljanskih ulicah. Za njimi so se kmalu združile krepke skupine nacionalistov, ki so spremljale kričanje demonstrantov z veseli in poživljenjski. Publika je radovedno motrila kriče demonstrante, ki so menda na svoj način izražali svoje »deklaracijske« navdušenje.

Posebno veselo je bilo v Knafljevi ulici, kjer so mladitci izkazali naši redakciji svojo reverenco. Opozvali so nas prav krepko z izdajali.

Na Aleksandrovi cesti je pričelo ljudem kričanje presediti in čuti je bilo prav krepke pozive, naj dajo mladeniči mir. To so tudi kmalu storili. Policija se ni vmeševala.

Nov rekord jadralnega letala

Berlin, 29. maja. br. Nemško jadralno letalo, ki se je dvignilo večeraj v Hannoveru, je ostalo v zraku do danes opoldne in je s tem doseglo nov svetovni rekord. V zraku se je držalo polnih 41 ur. Dosedanji rekord, ki so ga imeli Angleži, je znašal 36 ur.

Postani in ostani član Vodnikove družbe!

Beleške

Sreska skupščina JNS v Celju

V petek je imela organizacija JNS za celjski srez svojo redno skupščino v Celjskem domu ob lepi udeležbi delegatov iz vseh občin sresa. Predsednik g. dr. Ernest Kalan je pozdravil navzočnega podpredsednika banovinskega odbora JNS g. dr. Pirkmajerja ter narodnega poslanca g. Ivana Prekoršaka. Po predsednikovem poročilu o delu organizacije v preteklih dveh letih, ki je bilo sprejeto z živahnim odobravanjem, je govoril g. dr. Pirkmajer o delu in ciljih Jugoslovanske nacionalne stranke. Za svojo stvarna izvajanja je žel vseoplošno prijetje. Za njim je podal poročilo narodni poslanec g. Ivan Prekoršek, katerega izvajanja je skupščina delegatov ponovno prekinjala z burnim odobravanjem. Ob prehodu na izvolitev novega predsedstva in odbora se je dosedanj dolgoletni in zaslužni predsednik g. dr. Ernest Kalan zahvalil za nadaljnjo izvolitev za predsednika z izjavo, da je pripravljen iskreno tudi še nadalje sodelovati v organizaciji kot član odbora. K tej odločitvi ga navedla potreba delitve dela in odgovornosti, ki mu jo nalagajo kot predsedniku velike mestne organizacije JNS v Celju posli te organizacije, ki so po združitvi občin močno narasli. Skupščina je njegovo odločitev vzela na znanje s toplo zahvalo za požrtvovalno delo, ki ga je opravljal kot predsednik dolgo dobo šest let. Istotako je skupščina soglasno odobrila njegov predlog, da se izvolijo za predsednika sreske organizacije JNS poslanec g. Prekoršek. Sledila je nato volitev predsedstva in odbora sreske organizacije ter so bili izvoljeni kot podpredsedniki gg. dr. Ernest Kalan, Rudolf Lorber, župan v Zalcu, ter Jože Čretnik, dolgoletni župan v St. Juriju ob juž. žel. Sreska skupščina je po svoji udeležbi in živahnosti izpričala, da so postojanice jugoslovenske nacionalne misli krepke in da nas vsa prizadevanja nasprotnikov ne morejo streti.

Flores Majales

Kadar »Slovenec« prikipi srditi žolč do vrhuna, tedaj se v listu pojavijo debelo tiskana gesla, ki z vtolodneno lakonom stilom in ponarejenim patosom zakrivajo občutljiva, šibka in bolna mesta njegove kampanje. Večkrat se je zopet lotil te lakonske manire, kar je znamenje, da hoče nekaj popašiti. Novo geslo se glasi: »Kar nam je majška deklaracija dala, bomo branili, česar nam ni, za to se bomo borili.« Rekli smo, da je ta patos votel in ponarejen, deklaracija nam je namreč dala prvo slovensko izjavo o jugoslovanskem narodnem edinstvu, ki ga »Slovenec« še nikoli ni branil, marveč le smešil, napadal in zanikal.

Iz korespondence

podeželskega župnika

Čenčiji!

Potreba in dolžnost župnikova je, da ima vse časopise v župniji kolikor toliko v evidenci, naše in tuje. Da ste naročeni na »Domoljubca«, vem. Z lahi pa sem zvedel, da prejema v naši sicer tako katoliški fari par oseb tudi »Domovino« in »Kmetijski list« — mogoče tudi zastoj — ne vem — med katerimi ste tudi Vi G. Mravlje, menda urednik »Kmetijskega lista«, ki je zagrižen nasprotnik našega voditelja, klerikalcev in sedanjega režima, od katerega prejimate Vi mesečno podporo, je zadnjič pri nas nekatere malo politično zmešal. Prosim Vas, sporočite mi samo to, če se prejimate omenjena lista, ali pa, če ste jih že opustili.

Bog živi!

B. župnik v K.

Za kaj bomo molili v teku junija?

»Bogoljub« objavlja koledar apostolstva molitve za junij 1937. Glavni namen vseh molitev v juniju je blagoslovljen od samega svetega očeta in sicer, »da se v Rusiji uvede češčenje Srca Jezusovega« in pa da bi politični prijatelji slovenskega dela JRZ »mohamedanci spoznali katoliško vero«. Med mesecem pa bomo molili med drugim tudi »za izpeljavo našega konkordata, za uničenje brezboštva, za zmago sv. Cerkve, za dljake in visokošolce, za zakonsko in deviško čistost, za našo Katoliško akcijo in pa, kakor sleherni mesec, da bi bila škofa Baraga in Slomšek čim preje spoznana za blažena«.

Nezadovoljni glasovi iz Bosne

Bosanski zemljoradnik dr. Branko Čubriločič nima posebne sreče s svojimi političnimi akcijami, o katerih listi pišejo sicer več kakor bi bilo pričakovati po njihovem pomenu. Dr. Čubriločič se je prvič predstavil naši javnosti z napovedjo, da bo preko noči sklenil sporazum med Zagrebom in Beogradom. On je avtor fraze, da je treba prenesti pogajanja iz osebnega vlaka v brz vlak. Toda brz vlak s sporazumom je zastal na nekem slepem tiru nekje med Sidom in Strizivojnom. Nato se je posvetil dr. Čubriločič z isto gorečnostjo drugi nalogi. Predlagal je namreč, naj se prekrsti zemljoradniška stranka v Srbsko zemljoradniško stranko, da bi imela tako več uspeha in močnejšo legitimacijo za pogajanja z dr. Mačkom kot predsednikom Hrvatske seljačke stranke. Kljub zagrebškimi simpatijam za ta predlog so ga predstavniki beograjske združene opozicije ostro odbili. Odločno ga je zavrnili tudi drugi predsednik Kmetijske demokratske koalicije in predsednik bivše SDS g. Adam Pribečević.

Na Telovo so se sestali v Bjelini delegati v združeni opoziciji delujočih političnih skupin, da se porazgovore o političnem položaju in o predlogu dr. Branka Čubriločiča za preimenovanje zemljoradniške stranke. Sprejeta je bila resolucija, v kateri ugotavljajo zbrani delegati v imenu 6000 volilcev, ki so 5. maja volili lista dr. Mačka, da vodstvo združene opozicije ni držalo obljub, ki jih je dajalo narodu pred volitvami v narodno skupščino. Namesto, da bi zbiral vse demokratske sile, se je pričelo prepričati med seboj in dovolilo posameznim voditeljem, da so pričeli z akcijami na svojo roko. Resolucija poziva vodstvo združene opozicije, naj se loti zbiranja demokratskih sil in pristopi že k resnemu reševanju hrvaškega vprašanja.

Francosko-nemški trgovinski sporazum

Pariz, 29. maja. AA. Zdi se, da je pomen Schachtovega uspeha v Parizu mnogo večji, kakor so v začetku mislili. Nova trgovinska pogodba bo po Schachtovi in Blumovi intervenciji sprejeta v treh tednih. Posebno bodo važne določbe, ki urejajo nemške nakupe o francoskih kolonijah. Schacht in Aurio sta se sporazumela in verjetno je, da bo Nemčiji znižana obrestna mera za Youngovo posojilo. Dosedanji kliring med Nemčijo in Francijo bo ukinjen in zamenjan s poročem. Ta sistem je že uveden za trgovino med Belgijo in Nemčijo. Dr. Schacht bo zopet prišel v Pariz, ko bo treba podpisati novo pogodbo.

Čehoslovaki vodijo

Prvi dan lahkoatletskega dvboja med ČSR in Jugoslavijo je prinesel dva jugoslovenska rekorda

Zagreb, 29. maja. Danes so se pričela v Zagrebu lahkoatletična tekmovanja med čehoslovako in jugoslovansko reprezentanco. Pri otvoritvi tekmovanja je zasloval bana dr. Ružiča načelnik Aranicki, za mestnega župana je bil navzoč bivši predsednik JLAS g. Ugrinič, dalje podžupan Kaufmann, Sokolsko župo je zasloval dr. Gavrančič, čehoslovakijski generalni konzul v Zagrebu dr. Reesl je bil prisoten kot zastopnik čehoslovake države. Pri prihodu obeh ekip na igrišče je čehoslovakijski rekord v metu klavida Knotek nosil čehoslovako zastavo, naš znan atlet inž. Stepišnik, ki je dobil dopust v vojaški službi, pa naša zastava. Tehnični referent našega saveza Muhvič je v imenu naše reprezentance izročil Čehoslovakom zastavico, vodja čehoslovake ekipe dr. Bleha pa je dal v dar jugoslovanskim atletom krasno kristalno vazo iz češkega stekla. Takoj nato se je pričelo tekmovanje, ki je obsegalo osem točk in ki je dalo naslednje rezultate:

110 m z zaprekami: 1) Komanek (C) 16.4, 2) Erlich (J) 16.9, 3) Hanžeković (J) 16.9 za prsa, 4) Rošički (C) 17.7.

Stanje točk 5:5

Tek 100 m: Pri prvem startu je Jugosloven Katalinič ušel. Sele drugi start je bil v redu. 1) Hanč (C) 11.1, 2) Katalinič (J) 11.2, 3) Kling (J) 11.2, 4) Jahoda (C) 11.4.

Doseženi rezultati so srednji.

Stanje točk 10:10.

Skok v višino: 1) Galanda (C) 1.75. Galanda je čehoslovakijski rekord, ki je dosegel v Atenah 1.90. Danes ni bil dobro razpoložen, poleg tega pa je bilo tudi dookolišče slabo. 2) Zgur (J), 3) Kratky (C) 1.75. Po novih pravilih je Galanda zasedel prvo mesto, ker je imel najmanj pogrešk 4) Mohr (J) 1.70.

Stanje točk 16 in pol: 13 in pol.

Tek 400 m: 1) Kratky (C) 50.8. Kratky je imel notranjo progo. 2) Rošički (C) 51.4, 3) Pleteršek (J), ki je imel zadnjo progo, 52.5, 4) Gaberšek (J) 52.7.

Stanje točk 23 in pol: 16 in pol za ČSR. Met krogle: 1) Douda (C), bivši svetovni rekordir 15.09. Za njega slab rezultat. 2) Knotek (C) 14.11, 3) Kovačević (J) 14.04, 4) Dr. Narančič (J) 13.53. Kovačević je blestiral na roki in na nogi in je zaradi tega dosegel slab rezultat.

Stanje točk 30 in pol: 19 in pol.

Tek 1500 m: Ta točka nam je prinesla prvo zmago, obenem pa nov jugoslovanski rekord. 1) Goršek (J) 4:04.4, (dosedanji jugoslovanski rekord 4:07). 2) Hošek (C) 4:11.4, 3) Šalle (C) 4:13.2, 4) Kotnik (J) 4:16.1.

Stanje točk: 35 in pol: 24 in pol za ČSR. Stafeta 4 x 100 m: Ta točka nam je prinesla drugo zmago in zopet nov jugoslovanski rekord. Jugoslovanska stafeta v postavi Katalinič, Hegoli, Dremil, Kling, je zmagala v času 43.8. Dosedanji rekord je imela stafeta Haška s 44 sekundami. Drugi so bili Čehoslovaki v postavi: Hanč, dr. Fischer, Jahoda. Kratky v času 43.9.

Stanje točk: 39 in pol: 32 in pol.

V naši stafeti sta bila najboljša Hegoli in Dremil, ki sta imela tudi najboljšo predajo.

Met kladiva: 1) Eliáš (C) 47, 2) Knotek

Odločno odbija predlog dr. Čubriločiča, naj se zemljoradniška stranka prekrsti v Srbsko zemljoradniško stranko, ker bi to pomenilo velik korak nazaj k strankarskemu opredeljevanju naroda po plemenski pripadnosti.

Po vsem tem ni čudno, če zagrebški »Obzor«, ki se je posebno toplo zavzemal za predlog dr. Čubriločiča, resignirano ugotavlja, da so se izrekle proti njemu vse stranke, razven HSS. Z žalostjo ugotavlja, da je mogel tako zmagnati njemu nerazumljivi instinkt, da je treba za vsako ceno preprečiti nadaljnje zbiranje Srbov, Hrvatov in Slovencev na plemenski osnovi. S tem pa je po njegovem mišljenju izgubljena lepa prilika za razpravljanje vseh spornih vprašanj med Srbi in Hrvti na osnovi stvarne razdelitve moči v dveh plemenskih strankah.

Glavni odbor

bivše demokratske stranke

Po dolgih posvetovanjih z ožjimi prijatelji se je g. Ljuba Davidović odločil siliti glavni odbor bivše demokratske stranke. V zvezi s tem so bila v petek poslana vabila na sejo v nedeljo 13. junija v Beogradu. Glavni referat bo imel g. Davidović, ki bo poročal o odnosih v beograjski združeni opoziciji, ustvarjanju demokratske fronte ter o izgledih za sporazum s Hrvti.

Za novo nemško gimnazijo v Novem Vrbsu

V Novem Vrbsu so pričeli tamošnji Nemci, organizirani v krajevni organizaciji JRZ, kakor poroča novosadski »Dan«, živahno akcijo za ustanovitev osemrazredne državne nemške gimnazije. V ta namen naj bi se uknila nižja gimnazija v Novem Vrbsu, ki ima poleg srbskih razredov tudi nemške paralele ter ustanovila nemška popolna gimnazija. Za ta načrt se posebno trudita senator Grassl in narodni poslanec dr. Kraft, ki sta oba odlična člana JRZ. Prihodnje dni odpotuje v Beograd posebna delegacija vojvodinskih Nemcev, da obišče ministra prosvete Stošoviča in dobi od njega pristanek za ustanovitev popolne nemške gimnazije.

V nacionalnih krogih zasledujejo akcijo Nemcev z veliko pozornostjo. V Novem Vrbsu je že sedaj popolno nemško učiteljske z internatom. Prevladuje prepričanje, da bodo Nemci s svojo zahtevo uspešni.

Togal

Pri

revmatizmu

ishiasu in obolenjih zaradi prehlada pomagajo — TOGAL TABLETE — Pazite na zaščitno ime!

TOGAL

Din 21.—

V vseh lekarnah. Dr. Stevanović i Pyk

Registrirano S. br. 28068-36

(C) 46.73, 3) Gofit (J) 43.46, 4) knž. Stepišnik (J) 41.75.

Stanje točk po prvem dnevu 46 in pol: 35 in pol za ČSR. Pri lanskem dvboju je bilo stanje po prvem dnevu 50:34 za ČSR.

Kolesarji v Mariboru

Maribor, 29. maja. Za etapno kolesarsko dirko okrog Hrvatske in Slovenije je vladalo tudi v Mariboru veliko zanimanje. Na cilju pred stadionom Zelezničarja se je zbrala že okrog 17. precejšnja množica gledalcev, ki so navdušeno sprejeli prve dirkače.

Prvi je prišel Prosenik in hkratu z njim Gartner, Grgac in Davidović. Vsi trije so progo Celje — Maribor prevozili v času 1:50:52. Naslednji je bil Rozman s časom 1:52:30, nato Pokupce v istem času, za njim Ormuž s časom 1:59:25, Kačič, Fiket in Migalič s časom 2:10:17.

Amaterji so na progi Ljubljana—Maribor dosegli naslednje čase: 1. Prosenik 4:33:56, 2. Gartner 4:33:56, 3. Davidović 4:33:56, 4. Rozman 4:35:44, 5. Pokupce 4:35:44, 6. Ormuž 4:42:49, 7. Pavličič 4:44:30, 8. Kačič 4:55:22, 9. Migalič 4:55:22; profesionalci pa 1. Grgac 4:33:56, 2. Fiket 4:53:41.

Končni plasman pa je bil naslednji: amaterji: 1. Prosenik 11:10:49, 2. Gartner 11:10:49, 3. Ormuž 11:33:17, 4. Rozman 11:37:21, 5. Pavličič 11:43:46, 6. Davidović 11:47:02, 7. Pokupce 11:48:30, 8. Migalič 12:14:20, 9. Kačič 12:31:06; med profesionalci na 1. Grgac 11:10:49, 2. Fiket 12:12:37.

Zvečer ob 8. so v restavraciji Mariborskega dvora razdelili darila, ki so jih poklonile razne mariborske ustanove. Član SK Zelezničarja Stefan Rozman si je kot najboljši dirkač mariborske podzveze priboril pokal mariborske mestne občine. Prosenik pa je kot najboljši dirkač na drugi etapi Ljubljana — Maribor prejel lep pokal Mariborskega otoka, ki mu ga je izročil prav tako zastopnik mestne občine. Dirkači in funkcionarji bodo preostalih v Mariborskem dvoru. Start za tretjo etapo bo jutri zjutraj ob 8. pred stadionom Zelezničarja na Mariborski cesti. Prvi prihodnji cilj bo Varaždin. (Glej sportno rubriko.)

Veličasten pogreb dr. Kramarja

Praga, 29. maja. br. Današnji pogreb je najbolj pokazal, koliko spoštovanja je užival pokojni veliki čehoslovakijski politik in državnik dr. Karel Kramar. Že večeraj, ko so krsto prenesli iz stanovanja v Pantheon v Narodnem muzeju, mu je desetstoglasna množica izkazala čast. Pri tej priliki so se posebej poslovlili od pokojnika legionarji in praški mestni svet s primatorjem dr. Zanklom na čelu. Od davi so ob blizu in daleč prihajale nepregledne množice ter prinášale svežega cvetja. Z vseh strani države so prišle razne deputacije. Pogreba so se udeležili predsedniki vlade dr. Hodža kot zastopnik prezidenta republike, vsi člani vlade, diplomatski zbor, senatorji in poslanci, generaliteta ter zastopniki vseh nacionalnih, kulturnih in gospodarskih organizacij. Posebno številno je bilo zastopstvo sokolstvo in legionarji. Po ulicah, kjer je šel sprevod, je tvorilo vojaštvo vseh vrst orožja časten spalir. Cerkvene obrede je opravil praški škof ob veliki asistenci duhovščine. V imenu prezidenta republike in v imenu vlade se je prvi poslovil od pokojnika min. predsednik dr. Hodža, ki je izrazil pokojniku zahvalo vsega naroda za njegovo požrtvovalno delo za osvobodjenje in zedinjenje čehoslovanskega naroda. Nato so govorili še zastopniki strank, parlamenta, legionarjev in drugih korporacij, ki so pristevale pokojnika k svojim odličnim pobornikom in podpornikom. Med stotisočglovo množico, ki je tvorila gost spalir, je krenil nato dolg sprevod na pokopališče.

Kakor je »Jutro« žeporočalo, je naš mladi vladar Nj. Vel. kralj Peter II. počastil slavo konjeniške brigade svoje garde z obiskom in čestitkami. — Prišel je na slavo v spremstvu kraljevih namestnikov dr. Stankovića in dr. Perovića. Zavzel je mesto na posebni tribuni. V njegovi bližini so bili tudi člani vlade ter najvišji predstavniki civilnih in vojaških oblastev. Kot starejšina Sokola kraljevine Jugoslavije je bil Nj. Vel. kralj Peter II. obložen v sokolski krov. Komendant kraljeve garde, divizijski general Aleksander Stanković in poveljnik gardne konjeniške brigade general Milutin Županjevac sta pozdravila visoke goste z vrhovnim poveljnikom mladim kraljem na čelu. Brigada konjeniške garde je po vzorni disciplini in s svojimi lepimi uniformami napravljala najboljši vtis. Poveljeval je polkovnik Vojislav Petrović. Slavskim obredom je sledila učinkovita vojaška parada. Potem je Nj. Vel. kralj Peter II. pristopil h komandantu brigade in mu čestital slavo, s katero je združen spomin na dan ustanovitve konjeniške garde. Ustanovljena je bila pred 99 leti in je takrat štela en sam vojnik. — Naše tri slike kažejo Nj. Vel. kralja Petra II., kako čestita poveljniku gardne konjenice in gardnim konjeniškim častnikom in kako prisostvuje na tribuni v spremstvu kraljevih namestnikov dr. Stankovića in dr. Perovića ter predsednika vlade dr. Stojadinovića vojaški paradi.

Bogoskrunstvo 64 letnega siromaka

Tatvina starega železja in razbit križ s pokopališča

Ljubljana, 29. maja. Čez deželo gre val nekega čisto svojega vrstnega kriminala: na Javoru zverinski umor župnikove kuharice, skoraj vsak dan v lomu v cerkev ali župnišče, atentati na evharistične križe, bogoskrunski napadi na Kristusa ob poti. Mnogoteri znamenja kažejo, da se je v enem delu po gospodarski krizi izkoreninjenih najnižjih plasti na globoko in široko razrasla neudržana mržnja proti cerkvi in proti vsemu, kar je z njo v zvezi. Da so vsi ti pojavi globokih socialnih in časovnih korenin, nam priča tudi primer 64-letnega brezposelnega delavca, ki ga je te dni aretirala policija zaradi dveh nedovoljenih dejanj: zavožja kroja starega železja in bogoskrunstva nad Kristusovim kipom.

Stražnik je srečal na cesti suhljatega, sivskega starčka, globoko sključenega pod vrečo težkega bremena.

— Kaj pa imate, oče, v žaklju? ga je vprašal predstavnik oblasti.

— Nič, samo nekaj krompirja sem naprosil, pa ga nesem domov, je dejal.

Toda stražnik doživljal podobna srečanja vsak dan in dobro vedo, da zlasti takšnimle bednim, stirim ljudem ne kaže kar na prvo besedo verjeti, kadar tvorijo po svetu kaj blaga. Potipal je možakovo breme in takoj je bilo jasno, da ni krompir. Stopila sta h kraju in sumljivec je odprl vrečo. V nji je bilo staro železje in mož ni mogel več tajiti.

— Na starem pokopališču pri sv. Krištofu sem nabral. Saj ni nič vredno in saj bi sicer propadlo samo od sebe, jaz pa bom dobil par dinarčkov in bom lahko kupil kruha za družino.

Toda paragraf je paragraf, treba je bilo na stražnika, siromaka je moral razgaliti vso svojo črno dušo in vse je prišlo na zapisnik. Tatvina nekaj kosov starega železja še ni tako huda reč, zlasti če jo človek zagreši v največji stiski. In kdo bi starčku ne verjel, da mu je v resnici trda predla. Saj je že tri leta brez posla, izmed treh otrok je dal enega izužiti za frizerja, pa prav tako brez dela sloni doma, hčerka pa je šla nedavno nekam na Gorenjsko, služiti baje, a doslej ni dala od sebe nobenega glasu. Obrnil se je na mestni socialni urad za podporo. V Ljubljano je pristojen, po ljubljanskih tovarnah je delal dolgo vrsto let, nazadnje je ostal na cesti. Toda občina nima denarja, da bi mogla slehernemu beteženemu starčku naklanjati preužitke, in vse njegove prošnje so ostale zaman. Dobro, če je res lačen in brez vsega in če nima poguma, da bi šel beračiti, naj po malem kraje. Toda, ali je bilo treba, da si razen tatvine nakopije na glavo še ta največji greh, ki preži dandanes na vseh vogalih na pocestnega sumljivca?

Zadeva je kratka in preprosta. Na pokopališču je bil po razpadajočih grobeh nabral nekaj železja, ostanke starih, porušeni ograj, kose križev in kar je še takšnega inventarja v zapuščenem domovanju mrtvih. Toda možu tega še ni bilo dovolj. Nekje je našel podobo križanega iz litega železa. Toda križani je bil prevelik, ni

ga bilo mogoče stlačiti v vrečo, treba mu je bilo oddrobiti roke in noge. Za vsak slučaj je imel mož sekuro s seboj, udaril je nekajkrat po sveti podobi in kose naložil med šaro. Na stražnika so dejali na zapisnik:

— To slednje dejanje je izvršil sicer le iz koristiljublja, vendar predstavlja v verskem oziru grobo okrunstvo Zveličarja, tembolj ker je dejanje izvedel z aktu priloženo skiro.

Tako smo doživeli, da se nagib iz koristiljublja v uradnem spisu preiskovalnih oblastev kvalificira kot olajševalna okoliščina. Nameni, ki so starčka vodili pri njegovem dejanju, so baje še vse strahotnejšega pomena.

Ko je aretiranez stal pred uradnikom na kriminalnem oddelku, podoban izgubljenemu, obupanemu hlapcu Jerneju, je na vse očitke samo resignirano odgovarjal:

— Res je vse skupaj precej težavna reč. Narobe je bilo, kar sem storil, in kazen bo morala priti. Toda kam naj se človek obrne in kaj naj začne? Za pošteno delo nisem več, odkar sem se prevzdignil, ko sem bil v Unionu za hlapca. Stokrat sem bil na magistratu, pa nič. Hodil sem po

Pod sumom umora lastnega moža

Aretirana Katarina Šinkovčeva odločno zanika krivdo

Škofja Loka, 29. maja. Umor uglednega posestnika Janez Šinkovca v Cebračah je silno razburil prebivalstvo vse okolice. Kakor hitro so ljudje zaznali za umor, so začeli sumiti pokojnikovo ženo Katarino. Ali je sum tudi upravičen, bo pokazala preiskava, ki se vrši z vso vestnostjo. Sum je nastal zaradi dejstva, da sta zakonca že dalje časa živela v hudih sporih.

Pokojni Janez Šinkovec je štel takrat, ko se je oženil s Katarino, gostilničarjevo hčerjo z Malenskega vrha, znano kot lepim dekletom, šele 20 let. Zakon je bil spočetka srečen in živahna mlada gospodinja je bila priljubljena. Pozneje pa se je družinska sreča začela rušiti. Najbrž je enoličnost v Šinkovčevem, po domače Logarjevem, domu začela presedati mladi gospodinjini. Zato si je zaželela izpremembe in bilo ji je všeč, da so na Šinkovčev dom prihajali različni ljudje. Želja po vselem življenju je privedla naposled tako daleč, da je začela Katarina prirejati nekatere domače veselice, kar je moža dobično zelo žalostilo. Primerilo se je tudi, da je Katarina enostavno kam odpotovala in se potem po več dneh s to ali ono prijateljico vrnila domov. Zadnja leta je bila mnogo v družbi graničarja Skomnekovića Jovana, ki službuje zdaj nekje na jugu in ga že precej časa ni bilo pri Šinkovcu.

V katerem času je bil umor izvršen, se ne ve. Sumijo, da je moral morilec oprežati pri lini, kdaj bo prišel gospodar v mlin. Ko je bil Šinkovec v mlinu, zaradi ropotanja mlinjskih koles ni mogel slišati, da se je morilec priplazil za njegov hrbet. V nasprotju s tem, kar smo poročali včeraj, je možno, da je dobil Šinkovec prvi

smetiščih okrog mesta in sem lekal starega železja. Pa verjamete, da dandanes tudi še od odpadkov ni mogoče več živeti, tako skopo so začeli gospodariti ljudje. Prvič sem tokrat šel na pokopališče. Pri sv. Krištofu je vse razkopano in razmetano, ljudje raznašajo križe in kamne na vse strani. Nisem si mislil, da bo tako velik greh, če vzamem nekaj tega zavrnjenega železja in kupim kruha zanj. Ampak Kristusu res nisem hotel napraviti nič žalega. Vedel sem, da ga bodo v tovari pretopili, pa je vseeno, če ga razkosam že sam. No da, sedeti bom pač moral, a ko pridem ven, pojdem naravnost na magistrat. Takole se pa ne da živeti.

Ko ga je uradnik vprašal, ali ima že kakšno kazen za sabo, je mož s povešeno glavo skesano priznal:

— 25 din globe so mi nekoč odmerili tukajle pri vas, ko sem šel v Unionu služil, in sem nekoč v temi peljal pivo, pa nisem imel na vozu luči.

Zdaj se bo njegov kazenski list izpopolnil za dvojce novih velikih grehov: tatvina starega železja, bogoskrunstvo nad Zveličarjem, in 64-letni starček, ki je pač pred vsem svetom zaslužil, da bi mirno sedel v kot in užival plodove življenjskega truda, bo šel skozi svoje žalostne poslednje dni kot eden najbolj klavirnih, vse graje in sramote vrednih zaznamovancev.

udarec z lopato na tilnik. Orožniki sprva niso mogli najti orodja, s katerim je bil Šinkovec umorjen, potem pa so le staknili ročaj, ki je molel iz potoka Suše.

Katarina je pri orožniškem zaslišanju trdila, da ji je lopata čisto neznana, hlapci in sin Janko, ki se je šele pred kratkim vrnil od vojaka, pa sta povedala, da sta prav to lopato že v ponedeljek zamenjala. Morilec se je torej premisljeno pripravil na zločin, kajti gotovo je lopato že takrat skril in si jo pripravil za napad.

Katarina je morala nesti lopato sama v Poljane na orožniško postajo, na Telovo pa nastopiti pot v zapore Škofjeloškega sodišča. Orožniki so nadalje izsledili, da je imela Šinkovčeva okrvavljeno nogavico. Mnogo je torej znakov, iz katerih bi se dalo sklepati, da bi mogla aretiranka podati oblastvom tehtne podatke, ki bi lahko dovedli do razkrinkanja morilca, pa če tudi sum, ki je padel na njena ramena, ne bi bil upravičen. Ljudstvo je bilo ogorčeno na osumljenko in se je le orožniškemu spremstvu zahvaliti, da razjarjeni Poljanci niso planili vanjo, ko je kot aretiranka stopila v avto, da se odpelje v Škofjo Loko. Katarina je na dan umora doma mnogo jokala in vedno znova planila v plač, če so ji pokazali kak predmet, ki je v zvezi z umorom njenega moža. Kljub vztrajnemu zaslišanju osumljenka vsako soudeležbo ali krivdo odločno zanika in ne prizna ničesar.

Pokojnika, očeta dveh sinov, 18-letnega Mirka in 23-letnega Janka, je na zadnji poti spremljala velika množica dolincev, a mati je med tem nastopila pot v ječo. Želebi bi le bilo, da bi tako strašni sum ne imel osnove.

Ludvik Plavšak †

St. Jurij ob Taboru, 29. maja. V četrtek zvečer je umrl v St. Juriju ob Taboru po daljšem trpljenju v starosti 64 let ugledni veleposestnik in odlični gospodar in politični delavec g. Ludvik Plavšak. Pokojnik se je rodil v Trbovljah. Izahajal je iz ugledne Korenovne hiše. Leta 1906. se je poročil in se naselil v St. Juriju ob Taboru. Njegova zglebna soproga ga. Julija izhaja iz znane Južnovne hiše v St. Juriju ob Taboru. Njegov brat Robert je šolski upravitelj v Trbovljah. Rajniki je kot skrben in moderen gospodar z izredno marljivostjo dvignil svoje veliko posestvo na zavidljivo višino. Slovel je tudi kot vzoren hmeljar. Več let je bil član višjege šolskega sveta in odbornik Kmetijske družbe in Hmeljarskega društva za dravsko banovino. Kot politik se je z vso vno udeleževal v naprednem taboru in je tudi predsedoval domači kraljevni organizaciji JNS.

V širokem krogu svojih prijateljev je bil čislán kot prijeten družabnik, navdušen pevec in lovec. Gostoljubnost njegove hiše in odlično vodstvo njegove gostilne slovita daleč naokrog. Med vojno je bil l. 1916. njegov gost tudi pravkar preminili dr. Ivan Prijatelj, ki je letoval v idiličnem St. Juriju ob Taboru. Plavšakov dom je bil zbirališče in središče naprednega življenja v tem predelu Savinjske doline. Pokojni Plavšak je prejel v priznanje zasluge v javnem življenju več odlikovanj z najvišjega mesta.

Z njim lega v grob iskren, blag in kremenit značaj. Bodi mu časten spomin njegovim svojem pa naše iskreno sožalje!

Najdba rimskega zlatnika v Ptuj

Lani so v Ptuj odkrili kar več rimskih zlatnikov cesarja Valentiniana I. (364.—375. po Kr.) in njegovega sina Graciana (367.—383. po Kr.). Prejšnji teden pa je neki delavec našel v drevesnici grofa Herbersteina na Panorami razmerno dobro ohranjen zlatnik rimskega cesarja Magna Maksima z napisom na averzu: D. N. MAG. MAXIMVS P. F. AVG-D (omnius) Na (osler) Mag (nus) Maximus p (ius) f (elix Aug (ustus). Na reversu čitamo VICTORIA AVGVSTORVM. Boginja Viktorija koraka proti levi in drži v desnici venec, v levici pa palmo. Pod njo so še črke SMTR-S (acra) m (oneta) Tr (evirorum). Toraj novce je bil kovani v Treveri, današnjemu Trierju na Nemškem.

Popolnoma enak zlatnik ima tudi numizmatična zbirka mešnega Ferkovega muzeja v Ptuj. Ker je bila usoda tega vladarja tesno zvezana z zgodovino starega Poetovlja, ni odveč, če se pomudimo nekoliko pri njem.

Magnus Maximus je bil po rodu iz Spanije. Ko se je Teodozij povzpел na cesarski prestol, je služil kot general pod Gracianom v rimski vojski v Britaniji. Znal je dobro izkoristiti nezadovoljstvo vojske in jo naščuval proti Gracianu, da bi se sam dokopal do cesarske časti (l. 383 po Kr.). Kratkotrajno je vpadel v Galijo in navajal na Graciana. Ta je sicer zbežal in hitel proti Italiji, a Maksim ga je dohitel in umoril v Lyonu. Ko se je tako polastil

— Oženili ga bomo! — V tistih časih so bili koroški sodniki kruti in neizprosnili.

IV.

In so starega požrešnega volka oženili. Da ste ga videli! To je res kazen. Kradel je s podvojen močjo, ali ni žrl, vse to so storili drugi. Najpoprej žena, potem žlaht, pozneje otroci, pa hišni prijatelji, pa poslovne zveze, pa politična znanja, pa posvetna in cerkevna gosposka, pa občina, pa preden je prišel na vrsto, se je že začelo od kraja.

V.

Vse noči je bil na nogah, vse hleve je obtekel, vsa dvorišča obvohal. Znašel domov, pa zopet na lov. Vse je bilo premalo in ni nič izdalo. Začel je poleg tega s spekulacijo. Najprej s tujimi valutami. Po malem s saharinom in kokainom. Pripravljaj se je na konkurz, kupoval srečke in trdno računal s glavnim dobitkom. Udal se je vrhutega še korupciji: skratka vse je poskusil, kakor drugi solidni sodobniki.

Hujšal je od dne do dne. Ne, ljudje božji, taka kazen ni za volka! Ko je tistega leta prvokrat posijalo sonce, je umrl!

Naturalistični roman

Park.	I.
Parček.	II.
Par izletov.	III.
	IV.
	V.
Pankrt.	VI.
Parte. (Poroka le v slučaju budih komplikacij).	

Anica dobi balo

Galije, Španije in Britanije, je poslal svojega sina Flavija Viktorja k Teodoziju, da bi se mu poklonil in ponudil svoje zavezništvo. Hoteč ali neoteč, mu je moral Teodozij dati cesarski naslov, a s pogojem, da bo prepuštil ta del države miasmu Valentinianu. Gladko je Maksim odbil to ponudbo, zavzel vso Italijo in celo ujel Valentiniana z njegovo materjo Justino. To je bilo Teodoziju že preveč. Sklenil je, da bo Valentinianu vrnil Italijo. Prišlo je do vojne. Maksimovi vojščaki so bili najprej poraženi ob Savi pri Sisku, nato še odločil pri Poetovlju. V divjem begu se je vsa njegova vojska razplela na vse strani. Maksim se je komaj rešil v Ozleje, kjer se je končno predal Teodoziju. Upal je na pomilostenje in cesar bi ga skoraj pomiloštil, a razjarjeni Teodozijevi legionarji so ga vlekli na morišče in ubili (388. po Kr.). Istega leta se je padel tudi njegov sin Flavij Viktor od morilčeve roke.

Kupujte domače blago!

Frence Feržou:

Centimetrski romani

Geslo: »Kilometerske lahko piše vsaka šemka.«
Oštarijski argument

Socialni roman

I.

Pri Jožnekovih so slabo živeli. Majhen laz, v sredi njivica, kjer je vsako leto zraslo dvanajst kosov krompirja, trije peharji fižola in dva peharja boba. Imeli so še kozo in pet kokoši pa tri otroke: Janeza, Mico in Matevža.

II.

Revsčina je bila resnična, prava in domača; podedovana od roda do roda. Stara dva sta delala pri sosedih, otroci pa so čakali do večera, kaj jim bosta prinesla jesti. Zato otroci niso bili za nobeno rabo. Rasli pa so vseeno, čeprav bolj lačni ko siti, dorasli so in se pričeli starati. Niti las ne pade z glave brez božje volje, kako bi odpadla toliko revščina!

III.

Stara dva sta umrla, eden za Veliko noč, drugi za Binkošti.

IV.

— Kaj bo pa zdaj? — Tako so se izpraševali in se začudeno gledali.

— E, do jeseni bo že kako, potem pa, kar bog da! — Tako je odločil Janez, po letih najstarejši, po pameti najzrelejši.

V.

Jesen je prišla. In so dejali:

— Huda zima bo! — Janez je napravil razpored; po bratovsko, kakor so stare šege in navade.

Jaz, ki sem Janez in najstarejši, jaz pojdem v Bukovec k žlahti. Naša stara teta so bili tam omoženi. Bo že kako! Dve kravi imajo in za Božič včasih zakoljejo prašiča. Ti, Mica, pojdi v Kalisče, tudi tam je stara žlahta, saj te bodo menda še poznali. Ko so včasih še v cerkev hodili, so pri nas spravljali marele. To jim lahko poveš, če bi te ne hoteli poznati! —

Matevž je pohlevno čakal:

— Kam pa jaz? Kaj si odločil, o Janez, po letih in pameti prvi med nami. —

— Kaj vem, druge žlahte ni, vse je od lakote pomrlo. Najbolje bo, da greš beračiti. Saj zima ni večnost!

VI.

Kakor sklenjeno, tako storjeno. Janez in Mica sta povezala culo, Matevž pa je iz stare vreče napravil bisago, jo vrgel čez ramo in vzel v roke suho leskovko; spomin na rajnega očeta.

S konopcem od lipovega lubja je Janez zavezal hišna vrata, kajti on je bil gospodar.

Spomladni so se vrnili. Odvezali so vrata in sedli za mizo. Gledali so radovedno.

— I, kako je bilo, kako? — Mica prva:

— Veste, žlahta je raztrgana plahta! Zdal — so rekli, prideš, ko ni nobenega dela! Manjka se nam žlahte za jed in ležanje! Poleti pa ni nikogar, garaj in delaj sam! In tudi če bi imeli kaj srca in usmiljenja, ko pa sami nič nimajo. Saj veta,

kaj poje pesem: »Kalisče še vandrovec ne obišče!«

— Z žlahto je tako, — se je počasi odkašljeval Janez, — čim več imajo, slabši so. Še jedli so skrivaj! Samo ostanki so bili zame! In še to z godrnjanjem! Ne, k žlahti ne grem nikoli več! —

Končala sta prva dva in v velikim upanjem gledala Matevža, češ, čeprav je najmlajši, je najboljši odrezal od vseh treh. Matevž pa je bil jako slabe volje po vsem tem, kar je slišal:

— Tako vama povem po pravici in resnici in nič ne bom zamočal: naj hudič vzame še beračijo! —

Zgodovinski roman

I.

Na Koroško se je priklatil v starodavnih časih volk, vreden svojega imena. Kradel je ovce in koze, pse in mačke, in žrl, žrl vse dni in vse noči. Ni delal razlike ne med dlako ne med mesom, ne med krvjo ne med kostmi, ne med črevi ne med omakom, kar se je po njih pretakalo. Tak je volk, če je mož na mestu in fant od fare!

II.

Ko je škoda vplila po maščevanju do neba, so ga Korošci vjeli. Pa ga niso ubili. Med posvetovanjem sodnikov se je čulo: — O, nismo mi Kranjci, pa da te ubijemo pa mirno vrbaska in drinska banovina! O ne in trikrat ne! Če smo že našli in vili zrnja, ki takoj zatuli in zamiga z repom, ko stopi devica na trg, bomo tudi za tebe izmislili primerno kazen.

III.

Ko je tistega leta nehala pomladno deževje, ki je trajalo do jeseni, so bili sodniki s sodbo gotovi. Brez olajševalnih okolištin in brez kakršnihkoli nad in upov v mlot, deželne kneza za pomilostenje;

Gospodarstvo

Aktualna gospodarska vprašanja

Predavanje gen. tajnika Zbornice za TOI g. Ivana Meherića

Ljubljana, 29. maja.

V petek zvečer je pod okriljem Društva trgovskih akademikov predaval v dvorani Trgovske akademije bivši minister g. Ivan Mohorič o sodotnih gospodarskih vprašanjih. Občinstvo, med katerimi je bilo opaziti odlične zastopnike gospodarskih organizacij in društev, je dvorano zasedlo do zadnjega sedeža. Predavatelj je v svojih uvodnih izjavah pokazal prežetost današnjega gospodarskega stanja, kakršno se nam kaže danes v primeru z razvojem po svetovni vojni. Naglasil je, da se je začela problematika današnjega gospodarstva po svetovni vojni, ko so se Američani umaknili sodelovanju z Evropo. Kakor je Amerika delala med vojno ogromne dobičke z dobavami vojnega materiala Evropi, tako se je po vojni spet umaknila in je hotela živeti od milijonskih zaslužkov pod zaščito visoke carinske tarife.

Preobrat je prišel šele leta 1926, ko je Evropa začela ponovno misliti na povrnitev usodnega leta 1914. Nevarnosti nove vojne so prisilile evropske države na samoohraniteljske akcije za gospodarsko neodvisnost. Od leta 1927 dalje vidimo, kako se čedalje bolj vrste svetovne konference za carinsko premirje, med tem ko je v ozadju že divjala ekonomska vojna.

Zanimiva je oziroma to studija, ki jo je izdelal finančno ministrstvo v začetku dobe blagostanja leta 1926, o nacionalnem dohodku vseh slojev v naši državi. Iz studije je razvidno, da je leta 1926 dosegel naš narodni dohodek 70 milijard, s plačili vred pa celo 80 milijard dinarjev, pri tem pa je glede na število prebivalcev hudo zaostajal za drugimi državami. Zlom svetovnega gospodarstva je povzročil, da je ta naš narodni dohodek padel od 80 milijard v leto 1926. Na 25 milijard v predlanskem letu, lani pa je spet dvignil na 35 milijard. Če pomislimo, da znašajo državni dolgovi 50 milijard, potem lahko presodimo, za koliko se je zmanjšal naš letni dohodek. Bil je pravcati gospodarski potres, čigar posledice so bile najbolj občutne v gospodarsko bolj razvitih delih naše države.

Državni proračun, ki je znašal pri 13 in pol milijarde, so sicer znali na 10 milijard, vendar pa prav kriza zahtevala nove izdatke. Treba je bilo najti kritje kjerkoli. Država, ki bi morala dajati poleta privatni inicijativi, si je pomagala z oblikanjem plač, s posojili pri Narodni banki in z nabavami na kredit. Pri tem pa je ostal v veljavi davčni sistem iz leta 1927, ki ni videl ob časi depresije gospodarskih sprememb. Mnogi trgovski obrati so se zmanjšali na eno tretjino. Samo v dravski banovini je bilo likvidiranih 5000 trgovinskih obratov, kar smo prišli v to depresijo neprimerno brez rezerv. V petih letih blagostanja smo v obliki hranilnih vlog priložili do 1. 1932 vvega 13 milijard. V Beogradu so investirali v nove zgradbe na leto po 200 do 300 milijonov dinarjev,

vrhu tega pa smo utražili za 100—200 milijonov raznih strojev in prometnih sredstev.

Da se je lani nacionalni dohodek povečal za 10 milijard, je pripomogla največ bogata letina 1936, pa tudi slabe letine v drugih državah. Pot v nekdanjo prosperiteto je možna samo počasi in progresivno s sistematičnimi napori.

V teku krize smo mislili, da nam ni treba obrambnih ukrepov in da moramo vztrajati na liberalističnem načelu, medtem ko so se druge države na najrazličnejše načine zavarovale s svojo carinsko in gospodarsko politiko pred izgubami. Posledice te naše politike so bile prav usodne. Ko se je pričel zopet dvigati naš izvoz, nam je zmirnilo v inozemstvu okrog 700 milijonov dinarjev terjatev.

Velika škoda je, da nimamo pravega foruma za obravnavanje gospodarskih problemov. Tudi nimamo v našem gospodarstvu enotnih smernic in ni prave administrativne kontrole, da bi se kapital pravilno investiral. Pravijo, da je Slovenija nasikena z industrijo in razni propagatorji nastopajo z zahtevo po demontiranju industrije po Sloveniji. Mnogo škoda je v tem oziru povzročila brošura Mihovja Savica, ki je mnenja, da se mora vsa važna industrija namestiti na varnem ozemlju, takozvanem varnostnem trikotu. Po tem načrtu bi morale biti enešne železarnice na jugu in naša industrija bi se morala razdeliti po vsej državi. Takle tendence po unifikaciji v gospodarstvu so mnogo bolj kvarne kakor slične tendence v politiki.

Važno pa je tudi vprašanje, kam z našačajočim številom prebivalcev. Medtem ko se je prej izselilo iz naših krajev v Ameriko okrog 30.000 ljudi na leto, je sedaj izseljevanje zelo omejeno. Presežek prebivalstva pa mora najti svojo ekstenzijo. Po podatkih SUZORja zupusti na leto v naši državi okrog četrtilijuna ljudi svoje domove na kmetih in v jšče dela. Notranja kolonizacija je še slabo obnesla. V borbi za ekstenzijo se je razvilo sušmarstvo in danes prihaja približno na dva obrtnika po en sušmar. Nepopoljno je bilo rešeno tudi vprašanje kmetijskih dolgov. Trgovci, ki so dali kmetu blago na kredit, morajo sedaj čakati 12 let na odplačilo. Za naš gospodarski razvoj je tudi važna pravila rešitev vprašanja pasivnih krajev, saj je samo ena petina naše države v agrarnem pogledu aktivna.

Predavatelj je v zaključnem delu svojega predavanja namčal še vrsto aktualnih problemov, ki nam jih stavlja na dnevni red današnja doba, zlasti se je pečal z vprašanjem oskrbe našega gospodarstva s surovinami, z vprašanjem mehanizacije in kemične predelave lesa, z vprašanjem združništva, ki je danes na tleh in s socialnim dumpingom. Za izčrpana in zanimiva izvajanja mu je v imenu Društva trgovskih akademikov izrekel svoj zalvalo predsednik g. Zalar.

Država in gospodarstvo

Vprašanje starostne preskrbe trgovskih nameščenecv

Pretekli terek je imelo Trgovsko društvo »Merkur« zvečer v Trgovskem domu svoj 37. občni zbor, ki ga je vodil predsednik dr. Fran Windischer. Iz zanimivega poročila, ki ga je podal predsednik na tem občnem zboru, posnemamo naslednje podrobnosti:

Trgovsko društvo »Merkur« deluje sedaj že 37. leto in smemo brez domišljavosti trditi, da so bila ta leta polna dragocene vsebine in uspešnega dela. Ko se je društvo ustanovilo, je bilo prvo nacionalno društvo med Slovenci in delo ni bilo hvaležno. Razvoj je šel potem svojo naravno pot in po naši vspešnosti so povsod nastali gremiji kot obvezne organizacije trgovcev. Danes je po določitih obrtnega zakona po vsej banovini izvedena organizacija po trgovskih združenjih, ki so stopila na mesto nekdanjih gremijev in združenj. Poleg teh prisilnih organizacij je prav posebno težavno delo v prostovoljnih organizacijah, kakor je društvo »Merkur«. Kakor prejšnja leta, je imelo društvo tudi lani svoje izobraževalne tečaje za italijanski in nemški jezik ter za stenografijo. Mislimi pa na treba tudi na tečaj v srbohrvaškem jeziku. Društveni »Trgovski kolektor« je letos izšel že 23. leto pod spretnim vodstvom Franca Zelenika, društveno glasilo »Trgovski tovariš« pa izhaja že 14. leto in ga odlično urejuje g. Josip J. Kavčič. Društvo nadalje vzdržuje za službe in mesta posredovalnico, ki se trudi vestno ustrežati gospodarjem in uslužbencem.

Gospodarski položaj je zadnja leta postal ugodnejši. Zboljšale so se žitne cene, proti koncu leta pa je oživel tudi lesni trg. Položaj pa bi bil dokaj zadovoljivejši, da ne bi bilo raznih določil, ki jemljejo svoj svobodo, osobito glede kupnine. Danes je le še malo razpoloženo za dalekosežne omejitve individualnega dela. Zastopali smo vedno mnenje, da je v blagovnem mednarodnem prometu najvažnejši faktor trgovska iznajdljivost, pravočasna prilagodljivost in tvegavost. Svet je dosegel največji napredek ob času, ko je vladala svoboda za blago, za človeka in za denar. Naši kraji niso nikdar dobro opravili in ne bodo, kadar bo gospodarstvo birokratično centralno vodeno gospodarstvo, makar načrtno. Podporne akcije so pač potrebne, kadar se podirajo temelji in poje zvon sile, morajo pa biti le prehodne in začasne. Obneseno pa se tak ukrep samo tam, kjer je vodilni aparat dovršen in je kos svoji nalogi, tako strokovno kakor tudi moralno. Poseganje državne oblasti v gospodarstvo vodi neogibno do naraščanja birokratizma z vsemi bridkimi posledicami. Prav rada se razvije birokratska gospodarnost, ki lahko postane smrtna ovira gospodarskemu razvoju. Med obedom prihaja tek in tako vidimo, da skušajo dobiti birokratje v roke celo take stroke, kjer more centralno vodstvo prinesiti le nezadovoljstvo. Vzemimo tiskarsko stroko, šolske knjige, učila, prodajo žita, sadja in živine. Te vrste poskusi so posebno nevarni, če vlada v posameznih delih države tako glede jezika kakor načina življenja velika pisanost. So panoge, pri katerih je v izrednem času potrebna močna in zavestna kontrola državne roke.

V splošnem pa nam izkušnje po svetu kažejo, da birokratično vodstvo gospodar-

stvu ne prinaša resničnega blagostanja. To so le pripomočki v sili.

Izvozna trgovina je bila navadno predmet skrone nege. Po vseh državah so se vedno trudili, ali za žrtvami ali one vrste pospešujejo prodajo v tuje kraje, pri nas pa je oarotno. Izvoznik, ki mora tvegati na tujih tržiščih, ne dobi prave kupnine, ampak tisto, ki mu jo prepišejo. Drugod vidimo premije na najrazličnejše načine, pri nas pa doživljamo eksportne globe. Kdor pozna praktično gospodarsko življenje in njegove tegobe, se včasih v resnici čudi, da pri nas še ni ubita podjetnost in tvegavost. V resnici moramo biti nena-važno močni, da prenašamo toliko kvarnih ukrepov in gospodarskih grehov.

Predsednik dr. Windischer je svoja nadaljnja izvajanja posvetil predvsem vprašanju starostne preskrbe trgovskih nameščenecv kakor tudi trgovskih in obrtnih gospodarjev. Danes mora znaten del trgovskih sodrujnikov računati s tem, da je treba misliti na opesana leta in se truditi za starostno zavarovanje. Žal se večkrat kar trdo pokaže, kako žalostne so posledice dejstva, da trgovski sodrujniki niso bili prevzeti v pokojninsko zavarovanje zasebnih nameščenecv. Trgovsko društvo »Merkur« je že zgodaj začelo opozarjati, kako potrebna je skromna starostna preskrba uslužbencev tudi v interesu dobrega gospodarja. Mnogi gospodari so bili dovolj dalekovidni, da so svoje uslužbence prostovoljno zavarovali pri Pokojninskem zavodu. Tudi Pokojninski zavod sam je imel umevanje in se je zavzemal za priključitev trgovskega pomožnega osebja v svoje območje. Danes je tudi med konservativnimi gospodari dozorlo prepričanje, da je potrebno in koristno misliti na čas, ko delovna sila uslužbenca odpove. Navzlic napredovanju pokojninskega zavarovanja pa še nismo uspeli, da bi dosegli starostno zavarovanje tudi za trgovsko pomožno osebje, predvsem za prodajalce in prodajalke. Sedaj bo razširjeno delavsko zavarovanje za starost, onemoglost in smrt, ki bo obsegalo tudi trgovsko pomožno osebje. Mislimo pa, da bi bilo bolj pravilno in racionalno, da bi se trgovsko pomožno osebje zavarovalo pri Pokojninskem zavodu.

Tudi med srednjimi in malimi trgovskimi in obrtnimi gospodari je danes vrsta takih, ki težko žive v normalnih razmerah. Če pa pride bolezen ali nesreča v hišo gospodarja, nastane prav neščečen položaj. Preudarni gospodari, zlasti v ljubljanskem Združenju trgovcev, so že mislili na to, da je treba poskrbeti za pomoč in podporo v sili in nesreči. Toda te prostovoljne naprave ne morejo prav naprej. Čas bi bil, da začnemo misliti na zgraditev zavetišča za obubožane trgovske in obrtne gospodare. Pri dobri volji bi lahko v kratki dobi prišli do fonda, ki bi omogočil uresničenje te živopotrebne socialne naprave.

Po tajniškem poročilu, ki ga je podal g. Anton Agnola in blaginjskem poročilu g. Kreka je bil pri volitvah ponovno izvoljen za predsednika dr. Fran Windischer, za podpredsednika pa sta bila izvoljena gg. Smerkolj in Škrajnar.

Kupujte domače blago!

Vprašanje minimalnih mezd v dravski banovini

Poročali smo že o načrtu naredbe o minimalnih mezdah v dravski banovini, ki ga je dostavila banska uprava gospodarskim korporacijam v izjavo. V smislu uredbe o določanju minimalnih mezd določil ban minimalne mezd po zaslišanju predstavnikov delavskih in delodajalskih organizacij in se mora zasliševanje vršiti ustno in istočasno. Za večerj je banska uprava sklicala to ustno razpravo, ki so ji prisostvovali zastopniki prisilnih organizacij delodajalcev in zastopniki delavskih organizacij. Delodajalce so zastopali gg. dr. Golia, dr. Koc, Stane Vidmar, Josip Kavčič, Albin Smerkolj in Ciril Majcen. Delavsko zbornico je zastopal tajnik g. Filip Uratnik, navzoči pa so bili tudi drugi predstavniki delodajalcev. Razpravo je vodil inspektor inž. Baraga. Sklenjeno je bilo, da bodo predstavniki delodajalcev in delojemalcev najprej sami skušali doseči sporazum odnosedno kompromisno rešitev in da bodo sporazumu izdelali načrt uredbe, ki bo jo potem ban odobril. Če pa ne bi prišlo do sporazuma, bo ban sam predpisal naredbo. Prihodnja razprava se bo vršila 26. junija.

Privatni nameščenici in minimalne mezd v dravski banovini. O banovem ometku naredbe glede določitve minimalnih mezd v dravski banovini sta bili te dni dve anketi. Prva 28. t. m. v Delavski zbornici, druga pa večerj 29. t. m. na banovini. Banov osnutek predvideva minimalne mezdle za ne kvalificirane delavce, dotim napoveduje, da bodo kasneje določene minimalne mezdle tudi za kvalificirane delavce, torej tudi za privatne nameščenice. V čl. 2. tega osnutka pa je predvideno, da ne smejo kvalificirani delavci (tudi nameščenici) prejemati nižjih mezd, kakor so minimalne mezdle ne kvalificiranih delavcev. To določilo, ki je sicer le provizorično do samostojne določitve minimalnih mezd za kvalificirane delavce (nameščenice), pa pomeni za ta čas delavsko izenačenje minimalnih mezd za delavce vseh vrst in za nameščenice v dravski banovini. V tej zvezi je predložila Zveza društev privat. nameščenecv v Ljubljani na prvi anketi po svojem delegatu dr. Janju Kötšu spomenico, v kateri utemeljuje potrebo določitve minimalnih mezd za kvalificirano delavstvo in nameščenice v dravski banovini na višji meji od one za ne kvalificirano delavstvo. Danes je v naši banovini nad 3000 (ena četrtna) priv. nameščenecv, ki prejema manj kakor 3.5 Din urne mezd. Zlasti so prizadeti trgovski nameščenici in nižje pisarniške osebe. Njihovo delo po svojem značaju in odgovornosti zahteva, da se določi višja minimalna mezda, ki je utemeljena tudi s potrebami vsjega socialnega in kulturnega standarda nameščenkega stanu. Zato je imenovana zveza predlagala, naj se čim prej izda stanu primerna minimalna mezda za kvalificirane delavce in nameščenice, dotlej pa morajo prejemati nameščenici in kvalificirani delavci najmanj tako mezdo, ki je za 50% večja od minimalnih mezd, določenih z banovo naredbo za ne kvalificirano delavstvo v dotični stroki.

Nov dotok zlata in deviz

Poslednji izkaz Narodne banke od 22. maja zaznamuje nov dotok zlata in deviz. Ze v drugi četrtini maja smo zabeležili dotok v višini: 32.4 milijona Din, v tretji četrtini pa je znašal dotok 22.2 milijona Din. Zlate rezerve so se povečale za 1.1 na 1667.1 milijona Din (lani 1532.8) devize izven podlage pa so se povečale za 21.1 na 766.1 mlj Din (lani 295.9). Povečanje opazamo tudi pri posojilih. Menična posojila so narasla za 13.5 na 1451.6 milijona Din (lani 1358), lombardna pa za 0.2 na 249.8 milijona Din (lani 250.7).

Obtok bankovcev se je v tretji četrtini maja skčrl za 76.6 na 5284.1 milijona Din in je bil pri tem za 592 milijonov večji nego lani in za 1215 milijonov večji nego leta 1934, ko smo imeli najnižji obtok. Vzponedno s zmanjšanjem obtoka pa so narasle obveznosti na pokaz za 118.2 na 292.0 milijona Din (lani 176.9); zlasti so narasle privatne zirovne naložbe, in sicer za 141 na 1279 milijonov. To izredno visoko stanje privatnih zirovnih naložb nam kaže veliko likvidnost našega denarnega trga.

Vrednost zlatih rezerv je 22. t. m. znašala ekupaj z očiščeno premijo 2292 milijonov Din, kar predstavlja 28.27 odstotno kritje obtoka bankovcev in obveznosti na pokaz (prejšnji teden 28.41%).

Ponudbe za gradnjo železnice Črnomelj—Vrbovsko

Nedavno smo poudarili, da bi morala priti po uredbi o trasiranju in gradnji novih železnic med programi, ki se bodo gradile, najprej na vrsto železnica Črnomelj—Vrbovsko, ki je v čl. 4 navedena pod 1. točko. Prometno ministrstvo je nedavno izdalo odlok, da se prične graditi železnica iz Metković—Ploče in Kraljevo—Čačak, ki sta navedeni na 9. in 4. mestu. Sedaj poročajo iz Beograda, da bo še lotos prišla na vrsto tudi železnica Črnomelj—Vrbovsko. Beograjski »Jugoslovenski kurir« ima namreč informacije iz merodajnih krogov, ki pravijo, da je vlada prejela več ponudb inozemskih podjetij in finančnih skupin za gradnjo te proge in za finansiranje gradnje. O teh ponudbah pa vlada še ni razpravljala.

Gospodarske vesti

— Pred sestankom italijansko-jugoslovenske stalnega gospodarskega odbora. Poročali smo že, da bosta pred sestankom italijansko-jugoslovenskega gospodarskega odbora, ki naj izvede nedavno sklenjeni gospodarski sporazum z Italijo, prisplela v Beograd dva visoka italijanska uradnika, da informirata naše merodajne kroge o možnostih, ki so dane za razširjenje naše trgovine z Italijo. Sedaj poročajo iz Beograda, da bosta 11. junija prisplela v Beograd direktor oddelka za zunanjo trgovino v ministrstvu za zunanje zadeve g. Giannini in direktor nacionalnega fašističnega instituta za plačilni promet z inozemstvom g. Massi.

— Novi upravnik Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine. Z ukazom kraljevskega namestništva je na predlog trgovskega ministra postavljen za upravnika Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine dr. Sava Obradović, dosedajnji višji sekretar trgovskega ministrstva. Dosedajnji vršilec dolžnosti upravnika dr. M. Petrović je bil, kakor smo že poročali, imenovan za šefa oddelka za kontrolo izvoza živine.

— Posovno povečanje likvidnih sredstev pri Državni hipotekarni banki. Bilančni izkaz Državne hipotekarne banke za 30. april t. l. zaznamuje novo znatno povečanje likvidnih sredstev (gotovine in blaginjskih zapisov Narodne banke) na 783 milijonov Din nasproti 550 milijonov pred enim letom. Od marca do aprila t. l. so se blaginjska sredstva povečala za 113 milijonov Din. Hipotekarna posojila so v aprilu ponovno nekoliko nazadovale na 2089 milijonov (lani 2102), medtem ko so komunalna posojila narasla na 1040 milijonov (lani 780). Dolg finančnega ministrstva se je skčrl v teku aprila za 50 na 482 milijonov (lani 553). Na strani pasiv zaznamuje mesečni izkaz povečanje hranilnih vlog na knjižice za 24 na 1286 milijonov Din (lani 1168) in kontokorentnih vlog za 32 na 558 milijonov Din (lani 319). Tudi samostojni fondji ter ostali fondji in kapitali javnih ustanov so narasli za 22 na 2196 milijonov Din (lani 1814).

— Gradbena dela. Banska uprava je razpisala licitacijo za oddajo regulacije Savinje od km 21.480 do km 22.299 (proračun 2.308.000 Din). Nadalje je banska uprava razpisala licitacijo za gradnjo naslednjih mostov: železobetonskega mostu preko Selske Sore v Praprotnem na banovinski cesti 1/5 (proračun 577.000 Din), železobetonskega mostu preko Poljske Sore na banovinski cesti 11/122 (proračun 511.000 Din) in železobetonskega mostu preko Mirne pri železniški postaji Jelovec na progi št. Janž—Sevnica (proračun 650.000 Din).

— Poravnalne postopanje je uvedeno o imovini tvrdke Manufektura Kmečki magazin d. o. z. v Ljubljani, Krekov trg 10, (poravnalni upravnik Tone Javcnik, revizor v Ljubljani; poravnalni narok 12. junija ob 8.30, prijavi rok do 5. junija) in o imovini Josipa Korena in Marije Korenove, peka, gostilničarja in posestnikov v Vitanju (poravnalni upravnik dr. Sbrizaj Teodor, odv. Slov. Konjicah; poravnalni narok pri sreskem sod. v Slov. Konjicah 25. junija ob 9., prijavi rok do 20. junija).

— Licitacije. Dne 2. junija bo pri ministrstvu za promet ofertna licitacija za dobavo raznih čipov. 12. junija za dobavo električnega izolacijskega materiala. 14. junija za dobavo postaje za preizkuševanje električne razsvetljave v vagonih. 15. junija za dobavo parnih turbogeneratorjev in 16. junija za dobavo regulatorjev, razvodnih tablic in drugega materiala.

— Likvidacija Centralne komisije za kontrolo izvoza sadja. Po uredbi o reorganizaciji Zavoda za pospeševanje zunanje trgovine se pri tem zavodu ustanovi osek za sadje in povrtnino, ki bo imel svoj strokovni odbor. S tem pa preneha funkcionirati Centralna komisija za kontrolo izvoza sadja. Te dni se je vršila seja Centralne komisije, ki so ji prisostvovali predstavniki Uduženja izvoznikov. Glavne sava srbskih zemljoradniških združenj in Zemaljske sava sadiarskih združenj. Na konferenci so razpravljali o vprašanju organizacije novega oddelka, o sestavi novega strokovnega odbora in o likvidaciji centralne komisije.

Borze

Na ljubljanski borzi je znašal pretekli teden devizni promet 5.41 milijona Din nasproti 6.32 in 10.39 v zadnjih dveh tednih. V privatnem kliringu so se proti koncu tedna podražile nemške klirinske marke na 12.45 — 12.55, medtem ko so prejšnji teden notirale 12.15 — 12.30. Na avobonem deviznem trgu stanejo angleški funti 238.50, dolarji 48.50, švicarski franki 11.05 in francoski franki 2.17 Din.

Devize

Curj. Beograd 10. Pariz 19.55, London 21.6550, Newyork 438.875, Bruselj 74, Milan 23.05, Amsterdam 241.25, Berlin 176.20, Dunaj 81.40, Stockholm 111.65, Oslo 108.80, København 96.70, Praga 15.28, Varšava 83, Budimpešta 86, Atene 8.90, Bukarešta 8.25.

Blagovna tržišča

ZITO

+ Chicago, 29. maja. Začetni tečaji: pšenica: za julij 113.75, za sept. 113.75; koruza: za julij 125.375, za sept. 112.25.

+ Winnipeg, 29. maja. Začetni tečaji: pšenica: za maj 127, za okt. 115.

BOMBAZ

+ Liverpool, 28. maja. Tendence mirna. Zaključni tečaji: za maj 7.14 (prejšnji dan 7.15), za dec. 7.05 (7.03).

ZIVINA

+ Na petkov svinjski sejem v Mariboru je bilo pripeljanih 239 rilcev. Cene so bile naslednje: 6—8 tednov stari prasci 65—95 Din; 7—8 tednov stari 100—125, 3—4 mesece stari 140 do 180, 5—7 mesecev stari 200—320, 8—10 mesecev stari 365—460, 1 leto stari 690—900 Din. Svinje so se prodajale za kg. žive teže po 5—7 Din, in za kg mrtve teže po 9—11 Din.

Tujski promet in Selska dolina

Prejel smo: Po prizadevanju časopisa, posameznikov in oblasti je Selska dolina dosegla izboljšanje v avtobusnem prometu. Avtomobilska podjetnika sta namreč spoznala potrebo doline in zdaj nudita po tujem občinstvu znatne ugodnosti. Tudi vozna cena je precej nižja. S tem bo lepa Selska dolina brezovno mnogo pridobila tudi na tujem prometu, ki se doslej žal ni mogel razvijati, kakor bi bilo želeli. — V propagandne svrhe si bo Tujekoprometno društvo oskrbelo letni reklamni prospektov v zadosni nakladi, ki bodo seznanjali turiste, izletnike in letovisčarja z lepoto doline in vsem potrebnim. Opazili je nadalje živahno razbuna tujekoprometnih interesov, iz česar je sklenili, da bo dolina izkušala temeljito popraviti tujekoprometne nedostatke. Tudi osrednje SPD je s spremembo oskrbnosti v Krekovi koči na Ratkovcu doprineslo svoj delež k izboljšanju turističnega prometa. Sliša javnost se na ta desiva prijazno opozarja. Pričačkovati je številni posek, ki ga lepa dolina in Ratkovec kot najbližja alpska štura tudi v polni meri zaslužita.

SODOBNO.

Porenta išče stanovanje. Hišni lastnik ga nezaupno gleda.
»Upam, da nimate psa, ki bi lajal.«
»Ne gospod.«
»Ali pa otrok, ki bi kričal!«
»Ne gospod.«
»Kaj pa ženo, ki poje?«
»Tudi ne, gospod.«
»Ne radia, ne klavirja, sploh ničesar, kar povzroča ropot?«
Porenta pomislil.
»Pač, par čevljev imam, ki skripljejo.«

Turoben pogreb

prof. Vere Novak-Dostalove

Ljubljana, 29. maja.

Dane, ko je ravno minilo 11 mesecev, odkar je s svojim izvoljenom stopila pred oltar, je morala ga. prof. Vera Novakova nastopiti svojo zadnjo pot k Sv. Križu. Tragična njena žrtvovanja na oltar materinstva je zbudila globoko sočustvovanje v vsej naši javnosti. Ganljivo se je to očitvalo v teku danah dneva, ko je ležala na mrtvaškem odru v mrtvašnici na Vidovdanski cesti, in še posebno, ko je nastopila ura njenega poslednjega slovesa. Vse do ure pogreba, ko je počivala med svetimi in obilnim cvetjem, so jo prihajali kropiti profesorji, prijatelji, številni njeni dobri znanci. Saj je bila res povsod priljubljena; njen smehljaj, ki je razodeval toliko zdravia in blagostnosti, bo ostal v spominu vsem, ki so jo poznali. Še prav posebno je bilo ganjeno naše ženstvo, ki je dostojno izkazalo čast mladi pokojni žrtvi. Iz Maribora se je pripeljal na pogreb lepo število dijakinj, s katerimi sta prišla kot zastopnika mariborskih profesorjev prof. Stanko Bunc in prof. Bogovič. Iz Ljubljane pa so se k pogrebu zgnili mnogi znanci Dostalove družine. Ko je točno ob 17. prispel voz s stolnim župnikom Vindišerjem in bratrancom pokojne Vere, patron Benjaminom, in ko sta duhovna opravila žalni obred, je pevski zbor Glasbene Matice pod vodstvom ravnatelja Juvana zapel žalostinko »Uslihi nas.« Nato so uslužbeni pogrebne zavoja dvignili belo krsto ob ihtenju svojcev. Oči so se orosile vsem prisotnim. Po Vidovdanski cesti se je razvil dolg žalni sprevod. Bridko prizadelemu soprogu g. prof. Vilku Novaku, ki je stopal s svojo materjo, sta sledila oče in mati pokojne Vere, oba brata in ostalo rodstvo. Seveda so z udeležbo pri pogrebu izkazala priljubljeni profesorji zadnjo čast tudi dijakinje ljubljanskih gimnazij, korporativna je bila udeležba s poljske gimnazije, kjer je pokojna gospa začela mnogo obetajočo kariero. V imenu univerze sta sledila čestni prorektor dr. Matija Slavič in dekan filozofske fakultete prof. dr. France Kidrič. Proforsko društvo je zastopal predsednik prof. Gračanauer, prosvetni oddelek banske uprave prof. Frian, nadalje je bil v sprevodu ravnatelj in bivši predstojnik pokojne, ravnatelj Remec, dalje urednik »Kronike«, ki jo je štela med svoje zveste sotrudnike, dr. Rudolf Mole, in nekateri drugi uredniki naših vodilnih revij, v zastopstvu Slavističnega društva prof. dr. Mirko Rupel, polem pa dolga vrsta tovarišev, znancev in zlasti ljubljanskega ženstva. Ob lepm, temnem popoldnevu se je ves žalni sprevod razvil na poti čez Ljubljansko polje. Pred znamenjem se so Matičarji že poslednjič poslovili z večno lepo žalostinko »Blagor mu...« Ob grobu, kjer je prevzela vse iskrena tuga, se je v imenu zavoda, na katerem je prof. Vera sodelovala, v imenu tovarišev profesorjev, slavistov in učenk toloslovl prof. Stanko Bunc. Udarci grude so votlo odmevali, ko so padali na krsto, a številni šopki in vence so pričali o iskrenem sočustvovanju naših slega znancev in prijateljev Dostalove družine. Zlasti lep vence je položila na grob Proforsko društvo, izmed revij pa »Ženski svet«, a pristopila so h grobu tudi drobna dekletka in poklonila prerano umrli materi; najlepše, kar nam daje priroda in pomlad: cvetje z naših trat in vrtov.

Iz Gornjega grada

g— Sestanek koroskih borcev priredil krajevna organizacija Legije koroskih borcev Gornji grad v nedeljo 30. t. m. ob pol 15. v Petkovi gostilni na Ljubnem. Poročal bo tov. predsednik dr. Mejak Ervin. Koroski borci, pridite polnoštevilno na ta sestanek, ker je v Vašem interesu! Čim več nas bo, tem lažje bomo kaj dosegli, zato pridite tudi oni tovariši, ki se še niste prijavili.

g— Na avtobus Ljubljana—Gornji grad —Logarska dolina se je uvelel s 23. t. m. nov vozni red, ki sliči lanksemu. Obnem je podjete nekoliko podražilo vozino. Za časa ljubljanske velesjema naj poskrbi podjete, da bo vozil avtobus ob nedeljah in praznikih v obeh smereh.

g— Poročila se je v Celju gđ. Križmanič Milka, ki je bila več let uradnica v odvetniški pisarni dr. Mejaka, z g. Kovačičem Karlem, stavcem Zvezne tiskarne v Celju. Simpatičnemu sokolskemu paru želimo mnogo sreče!

Iz Gornje Radgone

g— Zamude vlakov. Odkar je stopil v veljavno novi vozni red, se vrstijo zamude dopoldanskega vlaka, ki bi imel priti v Gornjo Radgono ob 9.33, a prihaja domala vedno po 10. uri. To spravlja potnike v nevoljo, posebno one, ki potujejo v Gornjo Radgono zaradi opravka pri raznih

Matineja Z. K. D.

Romantčna zgodba iz življenja dveh poetov
v velicilnuROBERTA BROWNINGA
in ELISABETHE BARRETTNORMA SHEARER
FREDRICK MARCH
CHARLES LANGHTON

Cena din 3.50 in 5.50

„TIRAN“

DANES OB 10.30 V KINU MATICI

Domaće vesti

* Zadnja čast generalu Aleksu Stojšču. V petek popoldne je v Beogradu odšel k večnemu počitku veliki junak iz borb našega naroda za svobodo, upokojeni divizijski general Aleksa Stojšić, predsednik združenja nosilcev Karadjordjeve zvezde z meči. Pogrebu so poleg starih bojnikov in junakov prisostvovali: zastopnik Nj. Vel. kralja polkovnik Durbešić, odposlanec patrijarha mitropolit Božić in ministar Djura Janković. Šest častnikov je neslo številna odlikovanja, vojaki pa vence. Iz kapele na novem pokopališču so krsto nesli pokojnikovi tovariši iz vojne akademije, po opelu v cerkvi sv. Nikolaja pa odlikovanci s Karadjordjevo zvezdo. Z govori so se poslovali divizijski general Grigor Ristić, odlikovane odrednik Pavle Jovović, inspektor finančnega ministristva Radovan Drašković, starosta Sokola Beograd VI. br. Jevtić in pokojnikov rojak dr. Marko Krestić. Ob častni salvi je krsta zdrsnila v grob.

* Mednarodne folkloristične svetovnosti so tudi letos bile v Nici in je pri njih nastopila tudi jugoslovanska ekipa. Iz fran-coskih pokrajin, iz Avstrije, Nemčije, Ni-zozemske, Finske, Poljske in od drugih so gostje spremljali svoje značilne skupine, opravljene v pester narodne noše, a naj-bolj je bila peštra naša, ki so jo tvorile noše iz vseh naših pokrajin od Triglava do Vardara. Prav ta raznolikost je napra-vila našo skupino posebno živahno, da se je močno razlikovala od drugih. Zato pa je tudi žela veliko pozornost in pohvalo, fo-tografirali so povsod prežali nanjo in listi so največ poročali o njej. Posebne pohvale je bila naša skupina deležna pri izvajanju jugoslovanskih narodnih plesov in je poleg skupine Baskov dosegla največji uspeh.

* Društvo pokrajinskih občinjskih usluž-bencev bo imelo 6. junija ob 10. redni obš-ni zbor v dvorani ljubljanskega magistra-ta. Vabljeni je vse članstvo kakor tudi vsi oni občinski uslužbeni, ki se doslej še niso včlanili.

Po vsej kraljevini.

* Danes bodo avtomobilisti lovili ja-drnalno letalo. Poročali smo že o prireditvi, ki jo priredi Avtoklub s sodelovanjem Aero-kluba današnje popoldne. Ob 15. uri se pojavi nad Kranjem jadrnalno letalo v višini 1500 do 2000 m, ki bo na to krožilo v pro-storu med Kranjem, Kamnikom in Ljublja-no. Oni avtomobilist in motociklist, ki bo prvi zasledil jadrnalno letalo po njegovem pristanku, (kraj, kjer bo pristalo je seve-da tajen), in sicer najkasneje v 15 minu-tah po pristanku, postane zmagovalc. Start zasledujočih avtomobilistov in motociklistov bo ob 15. uri pri mostu čez Kokro v Kranju na cesti proti Primskovcu. Po tek-movanju pa se zbere tekmovalci in ostali člani kluba v Skarčeni (gostilna Vode). Prireditve se lahko vrši le ob ugodnem vre-menu. V dveh popravljajta do 14. ure tajništvo Avtokluba, Kongresni trg 1/L, tel. 21-93.

Pri neredni stolici, napitjenosti črevesja zaradi zagatenja, odvaja naravna »Franz-Josefova« grenčica zaostanke prebave, nakupičene v črevesju. V zdravniški praksi se uporablja »Franz-Josefova« naravna grenčica s popolnim uspehom pri moških, ženah in takisto pri otrocih.

Ogl. reg. Š. br. 16. 486/50

* Posebne razstave na pomladnem ve-lesejmu v Ljubljani od 5. do 14. junija. Po-leg splošnega dela, kjer bo prikazan na-predek naše domače industrije in obrti v preteklem letu, bodo na sejmščini posebno mesto zavzemale: 1. Lovska razstava, ki bo zbrala vse, kar premoremo na tem po-lju. Tu bo posebno razsodšče od vsega iz-bralo najboljši in to bo poslano na svetov-no razstavo v Berlin. Zato bo ta razstava zelo zanimiva izbirna razstava. 2. Glavna v letošnji prireditvi naših gospodinjo bo velika modna revija. Prireditve bo prika-zala dobro blago in okusna oblačila doma-če proizvodnje. Dolžnost naših mater in gospodinje je, da oskrbe svoje družine le z obleko, ki so jo izdelale naše domače tvor-nice in obrti in ki po kakovosti nikakor ne zaostaja za inozemskimi izdelki, po nizki ceni pa jih zelo daleko prekaša. Modna revija bo prepletena z varietejni-

Rogaska Platina

zni vložki — prvovrstne točke priznanih ar-tistov in artistk. 3. Pohištvena razstava bo vsebovala izdelke naših domačih mi-zarskih podjetij: spalnice, kuhinje, salo-ne, delovne kabinete, otroške sobe itd. S fino izdelavo, praktičnostjo in arhitekton-sko dovršenostjo bodo v okras vsakemu stanovanju. Za vsak dom, preprost in bo-gat, ogromna izbira! 4. Avtomobilska razstava bo združila v dveh paviljonih največje modele strokov vseh svetovnih znamk. Ne bo se težko odločiti: elegantne limuzine in sportni vozovi ter praktični tipi za poslovno uporabo bodo v lepoti, solidnosti in ceni konkurirali za vašo iz-biro. 5. Razstava »živalcev« bo namenjena predvsem ljubiteljem živali in ptic, imela pa bo še poseben pomen za rejce malih ži-vali. Kajti poleg vseh vrst perutnine, kun-cev, golobov, ptic pevk in nakičenih ek-sotičnih lahkotkilev bo nudila obiskovalcem praktičen pregled najnovjših dognanj in izkustev v rejji malih živali.

* Telefonski promet med Jugoslavijo in Italijo je zdaj uveden še v teh relacijah po pristojbini enoti 2.5 zl. franka: Dojenji Logatec—Ajdovščina, Ljubljana, Cerkljica—Reka, Pokljuka—Trst, Rogasčevica—Trst, Slatina Radenci—Trst, po 3 zl. franka Bohinjka Bistrica—Padova, po 3.60 zl. Bled—Bologna, Jesenice na Gorenjskem—Bolzano, Ljubljana—Modena, Ljublja-na—Vimercate, po 4.25 zl. fr. Maribor—Palermo. Razgovori se lahko začne že s 1. junijem.

ABANO TERME

9 km od Padove. — 45 km od Benetk.

BLATNE KOPELI
KOPELI
INHALACIJE

* Za petindvajsetletnico smrti Antona Askerca izide v ponedeljek posebna Asker-cova posvečena številka tedenske revije »Živ-ljenje in svet« s prispevki prof. Marje Borš-nikove, insp. Jos. Westra in prof. dr. An-tona Debeljaka. Številka vsebuje zanimive pri-pose k spoznavanju pesnika kot človeka in je primerno ilustrirana. Uredništvo »Živ-ljenja in sveta« je do sedaj priredilo nasled-nje posebne številke: Masarykovo, Geograf-sko, Levstikovo, Glasbeno, Goethejevo, Wagnerjevo, Vegovo, Vukovo, Jurčičevo, Mickiewiczovo in Puškinovo, katerim se zdaj pridružuje Askerčeva. »Življenje in svet« izhaja sedaj kot priloga ponedeljske-ga Jutra in stane mesečno samo 4 dn. Na-roča se pri uradni: Ljubljana, Knafleja 5.

VENERA. Najboljši čistilni prašek za čiščenje kuhinjskih predmetov in drugo. Gospodinje zahtevajte povsod naš domač izdelek!

* Vozne olajšave za ljubljanski velese-jem od 5. do 14. junija tudi potnikom železniška uprava, Aeroput in broderska društva. Z rumeno izkaznico, ki jo za din 2.—dobite pri postajni blagajni, kupite celo vozno karto do Ljubljane, kjer vam velesajemska uprava potrdi v to izkazni-co obisk, nakar se morete brezplačno vr-niti domov. Za potovanje v Ljubljano ve-lja ta olajšava od 31. maja do 14. junija, za povratek od 5. do 19. junija vključno. Aeroput je dovolil 10% popust na vseh svojih progah na podlagi velesajemske le-gitimacije. Prevoz prtljage do 15 kg je brezplačen. Parobrodna društva so doli-tili popust, ki sestoji v tem, da se lahko s karto III. razreda vozite v II. razredu, s karto II. razreda pa v I. Ta popust ve-lja že od 20. maja do 14. junija, a za po-vratek od 5. do 20. junija.

* Tudi našim mlajšim bo posvečen pomladni ljubljanski velesejem od 5. do 14. junija. V pravilni kraljevstva jih bo-do popeljele zaloge najraznovrstnejših igračk. Pucele za deklice, miniaturna teh-nika za dečke itd. Za oko in srce, za um in za voljo! Med razstavljenim blagom boste našli za igro in za vzgojo vaših naj-majših. Na velesajemnem prostoru pa bo za zabavo dece skrbelo lutkovno gledališče, vrtiljaki, itd.

* Počitniška kolonija mladih planincev bo letovala od 3. do 26. julija t. l. v Malnarjevi koči pod Črno prstjo. Interesente se no-rajše prijaviti najkasneje do 3. junija 1957. Ker je treba pravočasno vse pripraviti, je priporočljivo, da čimprej prijavite udeležbo v pisarni SPD, Ljubljana, Aleksandrova ce-sa 4/L.

* Avtomobilski priročnik za dravsko ba-novino in obmejne pokrajine. Pod tem na-slovom izide prihodnje dni že dolgo časa pričakovano delo, ki bo najboljši svetovalec in spremljevalec vseh naših avtomobilistov motociklistov ter vseh podjetij, ki imajo z njimi zveze, kakor tudi vseh obratov, zla-sti gostinskih, ki imajo posla s tujskim pro-metom. Knjiga, ki bo v začetku junija že dovezana, bo obsegala okrog 300 strani in bodo v njej obdelana med drugim ta va-žnejša poglavja: Avtomobila in motocikli-istična združenja v Jugoslaviji. Seznam potniš-kih birojev v kr. Jugoslaviji. Registriranje motornega vozila z raznimi podnaslovi. Takse in dajatve. Evidenčne tabele. Sofer-ski izpit. Predpisi za prevoz potnikov in blaga z motornimi vozili. Polovanje z mo-tornim vozilom v inozemstvu z vsemi po-trebnimi podatki. Mednarodni znak za razli-kovanje. Vozne smeri. Važnejši turistični podatki za vsako evropsko državo posebej. Poiavi moteni na motornih vozilih (opis in 9 preglednih tabel). Sematična vrstitev naših cest. Barvana pola z avtomobilskimi znaki prezezi mest, izletniškimi progami. Krajinski imenik s podatki, ki so avto-mobilistom turistično potrebni. Knjiga bo imela dve prilogi: prilogo za dnevnik vo-žnje, obratnih stroškov, z osebnimi podatki, podatki o vozilu in zavarovanju, in nazad-nje za dnevnik mazarja, oljenja in nego-vanja vozila ter za letni pregled: druga priloga bo avtomobilska karta. V platno vezana knjiga velja 120 din. lahko se naroči tudi v usnje vezan izvod, kateremu se zvi-šja cena po kvaliteti umja. Naročila naj se pošiljajo na naslov Upravi Avtomobilske-ga priročnika (vodilca), Ljubljana, Vegova ulica 2.

Otroško letovanje

Skrbno nadzorstvo, posebna plaža, tečna hrana, 3 tedne din 550.—nudi Krilo pri Splitu. — Informacije Podmilščakova 7.

* Ekskurzije ZKD v Pariz. Junjska ekskurzija je golova in zaključena in so prijavljeni te dni prejeli okrožnico s podrobnimi navodili. Zanje je prostih samo še nekaj mest, ki pa se jih bo moglo za-goloviti samo do včerajšega 4. junija t. l. Tedaj bomo s prijavami za to ekskurzijo povsem zaključili. Vse informacije in pro-spekte za naše ekskurzije, ki bodo še v ju-liju, avgustu in septembru, zahtevajte pri tajništvu Zveze kulturnih društev v Ljub-ljani. Kazino II. nadstropje, telefon 21-23, osebne informacije od 11. do 12. ure dnevno.

* Za izlet planincev v Grčijo je zadnji čas prijave do 3. junija. Odhod izletnikov bo dne 30. junija. SPD mora še preskrbeti vizume ter mora radi tega do navedenega dneva vedeti za točno število udeležencev. Prijave sprejema in informacije daje pi-sarna SPD, Ljubljana, Aleksandrova cesta 4/L.

* Pri zaprtju in motnjah v prebavi vz-mejte jutraj na prazen želodec kozarec naravne Franc Jožefove grenčice.

Z Joženič—

Grand hotel Royal Orologio

I. vrsten. Kure v hiši. Pavšal 15 dni L. 900

Hotel Savoia Todeschini

Rodbinska hiša. — Kure v hiši. Pavšal 15 dni L. 750

* Izlet Jadranske straže na Jadran. Na splošno željo članov in onih, ki so zani-majo za izlet Jadranske straže v juniju, je sklenil krajevni odbor JS objaviti program izleta. Izlet bo od 27. do 30. junija. Odhod iz Ljubljane bo v nedeljo 27. junija ob 6.30 zjutraj z avtobusom na Sušak. Na Sušaku kosilo, po kosilu izlet na Trsat. Ob 16. od-hod iz Sušaka proti Splitu. Prizim parni-kom Jadranske plovidbe. Na parniku ve-čerja in prenočišče. Prihod v Split 28. ju-nija ob 7.30 zjutraj. V Splitu zajtrk, po zaj-trku odhod proti Makarski, ob 8.30. Prihod v Makarsko ob 11.15. V Makarski kosilo, ve-čerja, prenočišče, kopanje in prosta zabava. Odhod iz Makarske 29. junija ob 6.45 zju-traj. Prihod v Split ob 13. Po kosilu ogled mesta, izlet v okolico, kopanje, kosilo in ve-čerja. Odhod iz Splita z brzim vlakom ob 19.50, prihod v Ljubljano dne 30. junija ob 9.30 uri dopoldne. Vseka sprememba pri odhodu iz Ljubljane bo pravočasno objavl-jena. Cena za potovanje z Avtobusom, par-nikom, prehrana, prenočišča in izleti 650 din za osebo. Izletniška cena se plača po-lovica takoj pri prijavi druga polovica naj-kasneje do 20. junija. Prijave za izlet se sprejemajo najkasneje do 15. junija. Izletni odbor prosí vse zainteresirane, naj se prijavijo pravočasno, da bo lahko preskrbel prenoči-šča na parniku kakor v hotelih.

* Ne odlašajte s prijavo za krasen izlet na svetovno razstavo v Parizu, ki ga pri-reja »PUTNIK« Maribor od 13. do 27. ju-nija z »luksuz-ekspresom«. Preko divnih pokrajin, krasnih mest z ogledom vseh znamenitosti na potovanju! Cena vključno popolno obkrobo le 3.900 din. Prospekti, informacije in prijave: »PUTNIK«, Mari-bor—Celje.

* Telefonski promet z Rumunijo. S 1. ju-nijem se odpre telefonski promet med Ljubljano in Rumunijo. Pritožbina za na-vadni trinitutni razgovor znaša 6.90 do 10.80 zl. fr.

* Slavnostni tedni na Dunaju! Obisk Dunaja vam najlažje omogočajo »PUTNI-KOVI« izleti z modernimi avtokari: od 6. do 9. junija 4 dni 250 din, od 13. do 15. ju-nija 3 dni 240 din. Prijavite se takoj pri »PUTNIKU«, Maribor—Celje.

ZVOČNI KINO SOKOLSKI DOM

v Šiški, telefon 33-87

Remek delo genialnega režiserja
„EKSTAZE“ — Mahatyja

Nocturno

HANS STUWE v glavni vlogi.

V dopolnilo barvana šolajgra.

Samo še danes ob 3., 5., 7. in 9. uri

Dopolodne ob 11. uri matineja

OLIO VIII.

Oliver & Stanley. Vstopnina Din 3.50

Pride:

CLO-CLO

MARTHA EGGERTH

* Postojna, Trst, Benetke, Padova va-bijo! Izlet z modernim avtokarom »PUT-NIKA« od 27. do 29. junija: vožnja, vi-zum in popolna obkroba le 780 din. Red-ko ugodna prilika! Prijave in informacije pri »PUTNIKU« Maribor—Celje.

* Krajinski leksikon dravske banovine je izšel. Zaradi visokih poštnih prisiljabin se bo knjiga dostavljala osebno po krajih in to v mesecu juniju in juliju. — Uprava.

* Nov vozni red na avtobusni progi Ljubljana-Sušak. Na avtobusni progi Ljubljana-Sušak velja sedaj nov vozni red, po katerem odhajajo avtobusi trdve Automotaza d.d. vsako jutro ob 6.00 od hotela Union, ob 6.05 od hotela Metropol, ter prihajajo na Sušak ob 12. 20. Odhod s Sušaka vsakega dne ob 14.00, prihod v Ljubljano ob 20.25. Avtobusna proga Ljubljana-Sušak vodi sedaj preko Žužem-berke skoz izredno lepe dolenske kraje, ter jo zato priporočamo izletnikom na Do-lenjsko, kočevsko ščico in prekrasno do-lino Kolpe (Brod na Kolpi).

* Avtobusno podjetje Magister uvede 1. junija dalje kopalne vozovnice na progi Ljubljana-Jezica in obratno. Kopalna vo-zovnica stane 4 din tja in nazaj. Za pro-go Ljubljana-Urbanec in obratno se uve-dejo za jutranji čas do 8. ure povratne vozovnice po 3 din, za progo Ljubljana—Stadion (in obratno) pa bloki s 100 listki za 90 din.

* Gospodinj! Zdaj se bliža čas kuhva-nja jagod, češenj in drugega sadja. Udobno in lahko kuhavanje z Opekto v 10 minu-tah. Zahtevajte od svojega trgovca izrečno Opekto, proizvod dr. Oetkerja, in recepte.

* Dobre varietetne točke bodo vložene v program velike modne revije na ljublj-an-skem velesejmu od 5. do 14. junija. Celo-ta prireditve bo avtojevrstni užitek tudi za najbolj razvayene obiskovalce. Izbrani: spo-red bo zelo zanimiv in bogat. Posetnike ve-lesejma opozarjamo, naj si na vsak način ogledajo to odlično prireditve.

* V gospodinskih razstavi Zveze gospo-dinj v paviljonu »K« bo letos prikazan vzorno stanovanje z vsem pridobitvami da-njšnjega časa. Vzorna tla in ekonomična iz-razba kuriva v kuhinji, enostavna razdeli-tev sob in priskliti lepa in prekrasna opre-ma z vsem potrebnim, bodo vzor današ-nim domovom, a tudi drugim bo dela raz-stava pobuda za praktično preureditev sta-novanj. V veliki dvorani tega paviljona bo vsako popoldne in zvečer revija doma-če oblačilne obrti z vednimi točkami varietet-ne umetnosti.

PRIJETEN ODDIH

si lahko privoščite brez večjih stroškov, če se odločite za prijazo letovišče Polzevo nad Višnjo goro. Tam najdete v modernem planinskem domu vse ugodnosti, v bližini doma se pa razprostirajo krasni bukovci in smre-kovci gozdovi, da je zrak vedno svež in čist. Vse informacije dobite v domu pisмено ali telefonično (Medkrajevni telefon Višnja gora 1). Dobra postrežba, nizke cene in blizu Ljubljane — te prednosti ima samo Polzevo.

* Ali se more zdravje kupiti? Ne, mo-ramo si ga ohraniti. Zato negujte svoje zo-be redno z zobno kremo Sargov Kalodont, ki ima v sebi učinkoviti dodatek sulfuri-čen oledrja Bräunlich. S tem odpravite polagoma, vendar zanesljivo zobni kamen in preprečite, da se naredi novi. Za izpi-ranje in razkuževanje ustna voda Kalo-dont.

* Obdelale oblike barva v različnih bar-vah in plisira tovarna JOS. REICH. 1.

Ali so beli zobje
zares
vedno
zdravi?

Poglejte si enkrat tudi no-tranjo stran Vaših zob, kajti tu se tvori navadno nevarni zobni kamen ter opravlja svoje uničevalno delo. Sargov KALODONT napravi Vaše

zobe ne samo bele, temveč odpravlja tudi zobni kamen. Sargov KALO-DONT je edina zobna pasta v Ju-goslaviji, katere vsebuje sulforicin-oleat dra Bräunlich, neštetokrat preizku-šeno sredstvo proti zobnemu kamnu.

SARGOV

KALODONT

PROTI ZOBNEMU KAMNU

Iz Ljubljane

u— »Cyrano de Bergerac«, jubilejna predstava g. Ivana Levarija, ki bo v torek 1. junija v operi, se v režiji g. C. Debeve pripravila z vso intenzivnostjo. Vse gleda-liški aparat je na delu, da bo ta proslava čim slovesnejša. Opozarjamo cenjeno ob-činstvo, da se vselpnice že dobe pri operni blagajni v operi. Sedeži vseh vrst in cen so še na razpolago. Najljubše sporoča-mo abonement premijerskega abonmaja, da je premiera na novo naštudirane igre »Cy-rano de Bergerac«, v kateri proslavi g. I. Lev-ar jubilej svojega dela na odru, izven abonmaja. Prosimo, da p. n. abonenti vpo-slovajo izjemnost jubilejnih predstav. Zdru-ženje gledaliških igralcev.

u— Za Levarjev jubilej, ki bo v torek 1. junija v opernem gledališču, izide v pone-deljek obsežna številka gledališkega lista, posvečena jubileju. Vstopnice so v prodaji v naprej pri operni blagajni in prosimo občinstvo, da si jih nabavi.

Spomenike - grobnice - kapele - stavbna dela - obloge v marmornih - izberete po nizki ceni pri kamnoseško-kiparskem podjetju

FRANJO KUNOVAR,

pokopališče Sv. Križ — Ljubljana

u— Danes se odpre razstava Fotoklu-ba Ljubljane, prva, na kateri so naši ama-terji zavestno delali na to, da prikažejo fotografijo tudi kot praktično uporabno umetnost. Razstava obsega namreč poleg obsežnega oddelka zgolj umetniških slik, ki so v zadnjih letih razširile sloves slovenske fotografije po svetu, tudi posebne oddelke domoznanskih, tujsko-prometnih, planinskih in ljubljanskih fotografij. Obisk razstave, ki se odpre ob 9. dop. in bo tra-jala vsak dan do 19., vsem toplo priporo-čamo.

Po vsej kraljevini.

u— Pokojnine za junij bo dostavljala pošta Ljubljana I. dne 1. junija.

u— Prelovci pevski kvintet bo imel prvi koncert umetnih in narodnih pesmi v petek, 4. junija ob 20. v frančiskanski dvorani. Mladi, izveščani pevcu zapoje v kvintet naslednje umetne pesmi: Foerster: Gorenjci. Juvanec: Slovenska zemlja, Haj-drih: Luna si je. Prelovci: Sedem si rož in Nageljček na oknu. Iz narodnega zakla-da pa zapoje v obdelavi Prelovca: Fantje zgodaj vstajajo. Bom šuštarja vzeja. v ob-delavi Deva: Spet plitke polo in Sem se rajtat ženiti; v obdelavi Marolta: Pisemce in Kaj bi jaz tedaj dal; ob sklepu pa Bu-čarjev venček narodnih pesmi. Dalje zapo-jejo trije člani kvinteta, ki uživajo soli-stični pouk pri ravnatelju Beletu. Tenorist Gostiša Pavčičev Pred durmi in Lajov-čev Serenado, basist Lupa Prelovčev Mrzeča je zunaj trda noč in Ti si urce za-mudila, baritonist Rakovec pa dve Ha-cejevi. Na klavirju bo spremljal vse tri so-liste Zupančič Dorko. Prodajna glasbene Ma-tice.

SLAMNIKI IN KLOBUKI

SPORT-KMET, ALEKSANDROVA 7

u— Občni zbor »Slavca«. V aredu zvečer je imel »Slavec«, eno naših najstarejših pev-skih društev, svoj občni zbor. Po prisrčni počastitvi spomna med letom umrlega čast-nega predsednika Dražila in častnih članov Mateja Hubada in Emila Adamčiča so funkci-onarji podali poročila, iz katerih razberemo, da bi »Slavec« kot eden naših najstarejših, pa tudi najboljših pevskih zborov zaslužil pač nekaj več pozornosti in javnosti in ne-kaj izdatnejše podpore od strani oblasti. Pri volitvah je bil za predsednika vnovič izvoljen Boris Roš, za njegovega namestni-ka komunist Srečko Koprc, v odbor pa Mirko Berginc, Ludvik Logar, Ivan Božič, Tone Skrinjar, Milan Zertuš, Josin Šega, Mi-lan Perles, Edvard Turk, Franc Zajo, Joško Baša in Julij Zarkovič, v nadzorstvo Fran-ce Dovč in Jakob Katej, v ženski odbor pa Mila Bizjanova, Štefka Zrimčeva in Slavka Otrinova.

Odprto pismo

Velepoštovani gospod direktor »Jutra«! Ze za časa mojega bolezenskega dopu-sta so trošili znani kavalirji po Ljubljani in drugod vest, da me je sprejelo Vaše ce-njeno uredništvo v službo, vse to pa z gentilemsko namero, da me s tem ponov-no »priporoče« na pravih mestih. Kakor druge bajke, se je tudi ta sčasoma tako naphnila, da sem danes pri Vas že na vodnem mestu, da sem izpodrinil sposo-bnejšega konkurenta in kaj vem, kaj še.

Ves čas, ko so me kristalno čisti ljudje blatili in obrekovali, sem dosledno molčal in bi tudi sedaj najrajši. Ker pa vendar ne maram, da bi me prijatelji neprestano spraševali, ali imam res pri »Jutru« toliko in toliko dohodkov, bilo bi mi pa še bolj neljubo, če bi kdo morda celo pomislil, da se s tem sam ponašam, mi pa dovolite, da po tem potu javnosti sporočim, da je tu-di ta vest, kakor toliko drugih, brez vesti in brez duše izmišljena.

Iskreno se Vam zahvaljujem za ljubez-nivost.

Z narodnim pozdravom
vdani
Dr. Janko Tavzes.

HAVAJEC

Ima rad in se hrani
z ananasom.Mi imamo radi
in jemoKiki
BONBONE

Bilo kod Kiki povsod!

u— Prva sklepna produkcija šole Glas-bene Matice ljubljanske bo v torek 1. ju-nija ob 1/4 na 7. v veliki filharmonični dvorani, iz klavirskega oddelka nastopijo Kunst Lilijan, Pavlić Saša, Čotičeva Marija, Jur-čeva Sonja, Bučarjeva Neda, Krečeva Ma-rica, Kreč Lado, Jaklič Daša, Trontljeva Milena, Vrhovnikova Majda, Gorjanc Franc, Lavrenčič Irena in Tajlana, Danilovičeva Emilija, Jermanova Majda, iz violinskega oddelka pa Pelan Borut, Puhar Andrej, Kutičeva Mijoja, Jerič Smiljan in Kocijan Jože. Podrobni spored se dobi v Matični knjižarni za 3 Din in bo veljal hkratu za vstopnico v dvorano. Naslednja produkcija bo v ponedeljek 7. junija.

u— Društvo slovenskih likovnih umet-nikov ima v soboto 12. junija t. l. ob 18. uri v restavraciji pri Slonu izredni občni zbor. K zanesljivi udeležbi se vabljeni vsi čla-ni.

u— Idrijski krožek. V nedeljo 6. junija bo izlet v Horjul. Posebnih vabil ne bo. Vabljeni vsi rojaki in prijatelji!

u— Veliko zborovanje natakarjev ter vseh nameščencev gostiteljskih strokov, skil-juje Savez ugostiteljskih nameščencev Ju-goslavije, sekcija Ljubljana, dne 1. junija, to je v noči od ponedeljka na torek ob 2. uri zjutraj v veliki dvorani Delavske zbor-nice. Dnevni red: Nova uredba o pomožnem osebju ugostiteljske stroke ter uredba o minimalnih mezdah — in naše stališče. Var-bimo vse ugostiteljske nameščence v Ljub-ljani, da se tega zborovanja brezpogojno udeleže.

u— Zveza gospodinje je ostala zvesta svojim načelom, da vedno in povsod pod-pira domačo delavnost. V ta namen pri-pravlja v paviljonu »K« za časa velesajem-skega »Vzorno stanovanje«, v dvorani tega paviljona pa popoldansko in večerno modno revijo, poživljeno z vložki varietet-nega značaja.

HOTEL AUGUST

Abbazia (Opatija)

Centralni položaj, kraj morja.
Prvovrstna kuhinja. Govori
se slovenski.

KAJ JE LEICAGRAFIJA?

To je fotografiranje z Leico, malim svetovnoznanim fotoaparatom, ki si je tudi v naši državi pridobil splošno priljubljenost, ki ne napravi samo fotoamaterjem vedno nove radosti, temveč je tudi mnogim poklicnim fotografom nenadomestljivo pomožno sredstvo. Mnogi lastniki Leica-aparatur v našem mestu in oni, ki hočejo to postati, bodo z veseljem sprejeli vest, da se bo vršila dne 30. in 31. maja od 9. — 18. ure Leica-rastava s 100 odličnimi slikami in bo 31. maja ob 20.30 uri tudi Leica-predavanje v prostorih franciskanske konvikta, Franciskanska ulica — pasaja. Več o tej preditvi na nabitih lepkih in pri fototgovcih, kjer dobite tiskana povabila brezplačno.

u— Clancie Zvezde gospodinj vabimo na skupni ogled razstave »Zenske knjige«. V ponedeljek 31. t. m. ob 15. pred Trgovskim domom.

Kuhanje na električnih ploščah

se vrši
vsako sredo ob pol 17. Gradisce 14/I.
Gospodinjje vabljeni!

u— Operni basist Franc Schiffer priredi samostojni solistični koncert 11. junija v veliki filharmonični dvorani. Na sporedu bo imel dela domače literature, dalje samspeve tujih literatur in operne arije. Basist Schiffer je poklicni operni basist, trenutno angažiran v Rostoku v Nemčiji, doma pa je v Ljubljani.

FOTOAMATERJI!

99% . To morate vedeti 99%
da tudi ako Vi slabo fotografirate, mi Vam 99% rešimo z razvijanjem Vaš film in napravimo vedno lepe čiste ostre slike z prvovrstni izdelavi.

Cadet Box
vel. 4,5 x 6 s tremi filmi
samo Din 99.—
Se priporoča specialna fototgovina
Foto Tourist Lejze Šmuc
LJUBLJANA — ALEKSANDROVA C. 8.

u— Skupščina občanskega odbora JS v Ljubljani bo 6. junija v Trgovskem domu.
u— Društvo »Sofec matica v Ljubljani« naznanja, da bo odkrile spomenika Simonu Gregorčiču zaradi tehniških ovir šele 5. septembra in ne na Vidov dan, kakor je bilo prvotno določeno. Torej na večer pred rojstnim dnevom Nj. Vel. kralja Petra II. počasti naš narod z vso slovesnostjo svojega pesnika narodnega buditelja. Vse priprave in prispevke pošiljajte na naslov: Društvo »Sofec matica v Ljubljani«, Trg kralja Petra št. 8.

TSCHAMBA FII Vam naredi vneto, rudočo kože rujavo in prečno. — Dregerija Gregorič, dr. s. o. z. Ljubljana, Prešernova ulica 5

u— Nadaljevanje sadjarskega in vrtnarskega tečaja, ki ga je priredila podružnica Sadržarskega in vrtnarskega društva bo v ponedeljek 31. t. m. ob 16. na vrtu g. J. Josipa Olupa v Vojvodni Mišiča ul. št. 21. Predmet: 1. praktične vaje v zalaganju bolezni in škodljivcev, in priprava primerljivih sredstev; 2. nekaj o vzgoji trte. Za tečajnike je udeležba obvezna. Tudi vsem drugim je vstop prost.

Garden-Party

ne, ne, to ni film in ni roman, ampak živo življenje, ki se bo razvilo v veselim poletnem razpoloženju

v sredo 2. junija

na lepem kazinskem vrtu ob zvokih vojaške godbe v korist srednješolskemu domu ljubljanskega pododpora društva »Knežinja Zorkaa«.

Brez vabil in brez vstopnine boste lahko šetali po lepo okrašenem vrtu, plesali kolo in moderne plesne in boste za samo Din 15.— postreženi z najfinjšimi cvrtimi piščanci, ki se za Vas že pitajo z mlekom in tudi prvovrstna pičja bo na razpolago.

Ne, ne, Garden Party ni film in ne roman, lahko pa postane živ film veselega razpoloženja, v katerem boste Vi edini sodelovali.

u— Hlapec je ubil gospodarja. Na Orliem, ki je znana izletna točka nad Rudnikom pri Ljubljani, je prišlo na Telovo do obžalovanja vrednega pobja, katerega žrtev je postal 50-letni posestnik Ignac Pakj z Rudnika. Pakj se je na praznik 27. letnega Janezov Ročim, ki je po rodu iz Sliene. Sedela sta nekaj časa skupaj v kmeti, nazadnje pa je prišlo med njima do besedovanja zavojo zapilka. V prijmu je gospodar nekajkrat vrgl hlapecu po lileh, nakar je Roje pobegnil iz gostilne. Gospodar pa je pobegnil za njim in na cesti sta se vnovič spoprijela. Najprej je Pakj vrgl težko po lile, nato pa se je Roje obrnil in sliki proti gospodarju. Pakj je med tem s skladovnice ob cesti potegnil drugo polno in zamahnil proti hlapecu, la pa mu ga je izvil iz rok in Pakja z vso silo udaril po glavi. Udarce je bil tako močan, da je posestnik po nekaj minutah izdihnil, čeprav so mu sosedje takoj prihiteli na pomoč. Njegovo truplo so precejali v mrtvašnico na rudniškem pokopališču, kjer se je izvršila sodna obdukcija. Pogreba nesrečno preminulega posestnika se je udeležila velika množica občinstva. Hlapec pa se je sam javil orožnikom, ki so ga prepeljali v sodne zapore v Ljubljano.

Oglejte si na velesejmu svetovnoznana
RMW motorna kolesa
Ing. G. Tönnies, Ljubljana,
Tyrševa c. 33.

Pijte domačo
„Kostrivniško“
povsem naravno
namizno in zdravilno
MINERALNO VODO.
Uprava
„Kostrivniške Slatine“
pošta Podplat via Grobelno

Iz Celja

u— Koncert v spomin Emila Adamiča bo priredilo Celjsko pevsko društvo v petek 4. junija ob 20.30 v Narodnem domu. Na sporedu so samo Adamičeve skladbe in to ženski, moški in mešani zbori ter samospeli, ki jih bosta pela ob spremljevanju naše odlične pianistke ge. Mirce Saničine priznane mezzosopraniistka ga. Helena Rajhova in mladi, mnogo obetajoči baritonist g. Andro Štrukelj. Spominski govor bo govoril skladatelj g. Zorke Prelovec. Vstopnice se dobe v knjigar- ni K. Goričarja vdove.

u— Prispevek k propagandi tujkega prometa. Lepa propaganda za naše najpomembnejše tujekoprometne zanimivosti, za naše gore in naše morje, sta dva reliefa, ki ju je Olepševalno in tujekoprometno društvo v Celju zelo okusno namestilo na peronu celjskega kolodvora. Prvi relief predstavlja severovzhodni del Slovenije, ki mu je Celje izhodišče, drugi relief pa našo obalo ob Rečine do Bojane. Oba reliefa je odlično izdelal g. Fr. Jendrašič. Reliefa bosta vzbujala zanimanje tujcev in tudi domačinov. Društvo, ki je s tem pokazalo, da pravilno pojmuje svojo nalogo, izrabljajoč vsa propagandna sredstva (važnost reliefa za propagando turizma pri nas v primeru z inozemstvom se vse premalo cenimo!) za razvoj tujkega prometa, čestitamo z željo, da bi postavilo na primeren mestu kmalu tudi relief z najbližjo okolico, s čimer bo zlasti tujcem zelo ustreženo.

u— Društvo hišnih posestnikov v Celju, ki je imelo v torek občni zbor, šteje 319 članov. Opravi razne intervencije in daje navodila v vseh zadevah hišne posesti. Blagajniško poročilo izkazuje 14.085 din dohodkov in 6.049 din izdatkov, torej 8.036 din prebitka. Proračun za l. 1937. predvideva 8.300 din prejemkov in izdatkov. Članarina ostane neizpremenjena. Odbor je prejel razrešnico, izvoljen je bil večina dosedanjega odbora s predsednikom g. Fazancinom. Po daljši debati je bila odobrena sprememba društvenih pravil, ki jo je predlagal odbor. Važno je zlasti, da bodo v bodoče volitve za dobo dveh let in ne več samo za eno leto ter da se društveni delokrog razširi tudi na ves celjski srez. Pri slučajnostih je predsednik Pokrajinske zveze g. Frelj pričel o delovanju zveze ter razpravjal o položaju hišnih posestnikov in o visokih javnih davkih.

u— Napredovanje v poštni službi. Upravnica pošte v Zalcu ga. Franja Drakuličeva je napredovala v 5. položajno skupino in bila imenovana za inspektorico.

u— Nadaljevanje gradnje ceste Vojnik—Smartno. Po dolgem presledku se je te dni končno zopet začelo z delom na gradnji ceste Vojnik—Smartno. Leta 1933. se je rešeno mnogo stori, saj je bila cesta v letu 1934. izpeljana že do Brezove pri Smartnem. Velik del ceste od Vojnika do Smartnega je bil dokončno izgrajen in posut z gramozom, le v zadnjem delu so bila izvršena samo zemeljska dela. Ta odsek ceste je vsled tega silno trpel, ker so ga z vozniki po tej edini cesti močno poškodovali. Zadnje čase pa je delo na izgradnji te prepotrebne ceste popolnoma zastalo. Sedaj se je z delom pričelo od Smartnega proti Brezovi. Na teh cestnih delih so močno zainteresirani brezposelni ljudje revnega okolja v Smartnem, od koder pa prihajajo priitobe, da se na delo ne sprejemajo najrevnejši in najpotrebnejši domačini.

u— Solški koncert gimnazije in meščanskih sol se bo pričel danes točno ob 10.30 dopoldne v Mestnem gledališču. Okrog 400 dijakov in dijakov po peto izbrane pesmi, sodeloval pa bo tudi dijaški orkester Glasbene Matice. Stariši ter prijatelji mladine in glasbe, obiščite to lepo prireditve v čim večjem številu!

u— Celjski izlozbeni aranžerji na delu. Tudi Celje zaznava na področju modernega aranžerstva uspeh. Opaža se, da aranžirajo izlozbe ljudje, ki so si pridobili zadnje spretnosti. Zasluge za ta napredek imajo aranžerji sami, ki so se združili v društvo za dekoracijo in reklamo. To društvo prireja tečaje pod vodstvom strokovnjakov, ki vršijo svojo nalogo zgolj iz idealizma. V sredo 26. t. m. je bil zaključen v Celju tečaj, ki se je pričel lanske jeseni. Tečajniki so napravili po eno izlozbo v svoji stroki, nakar jih je za to določena komisija ocenila in na tej podlagi izstavila spodbujala.

u— Izpitni vozačev motornih vozil bodo v petek 2. julija ob 9. na sreskem načelstvu v Celju. Kandidati naj vložijo predpisane prošnje pri sreskem načelstvu.

u— Polovična vozilna za obiskovalce obrtne razstave v Celju. Generalna direktorja drž. železnice je dovolila polovično vozilno na železnicih vsem obiskovalcem obrtne razstave v Celju, ki bo od 1. do 15. avgusta.

u— Dve žrtvi divjaških napadov. V četrtki so trije sinovi posestnikov iz okolice Smarja pri Jelšah napadli 27-letnega brezposelnega pekovskega pomočnika Alojza Gorjupa s Polžanske gorce pri Smarju s koli in mu preklali lobanjo. Te dni je Ignac Podhrasliki z Brezne gore pri Humu ob Sotli napadel 36-letnega kamnoseka Stefana Novaka iz Malega Tabora pri Humu in mu zasadel nož tik poleg srca. Poškodovanca se zdravita v celjski bolnišnici.

u— Obnove središče drž. razredne letarje čimprej v podružnici »Jutrac« v Celju.

u— Kino Union. Danes ob 10. in 14. matineja: »Pastir Kostja«. Danes in jutri ob 16.15, 18.30 in 20.30 vefilm »Čarovnica iz Salemac« s Claudette Colbertovo in tednik.

KINO METROPOL, prinaša danes ob 16.15, 18.15 in 20.30 »ZASTAVA V NEVARNOSTI«. Ob 10. in 14. ur matineja: »ROCKY OSVETNIK«. Jutri ob 16.15, 18.15 in 20.30 »ZASTAVA V NEVARNOSTI«.

Mariborski obrazi

Napisali pred leti so mu penzijo.
Saj veste: Ni prijetno to. A mož kot on dekretu v brk, za jus je zlezel na planine, da spet razreži to in ono. A skomine letovale se ga in sam zase je šel: Stanovsko društvo... Naša krila...

[Matica glasbena...]
in profesura tu in tam... se vleka štrana, ki osti ji bil. A zdaj roke bi križem del? Ne! V zboru hodi, na koncerte; dolge seje, sestanke vse, kulturne krožke zapisuje. Kjer treba, tudi sočno, tehtno pomodruje in vmes iz samoniklosti humor mu veje. Mož s polno malho uma, blagoga srca ponuja dobro voljo za junaka dva. Napako dobri Bog mu vendar to je dal: Če pol življenja je v planine naše zli in z Vestnikom planincev se venomer [pa]daži — kako Tominšek? Ne! Planinšek naj bi bil! In tak kot je, še tole čisto zanevati: Naj bil je na Triglavu a! obhodil Bož, domov vrnivši se zasuje veletot, da ga zavidajo še prvi Sokolaji. Li dvomite, če vam izdam, da še študira, lingvist, slavist z vesoljstvom nima mira. A kaj trdi še homo sapiens nikdar ugnan? Da delež ni njegov dovolj še razoran!...

Iz Maribora

u— Žrtve materinstva. Maribor je že nekaj dni sem pod vtisom štirih zaporedno omenjenih mladih materinskih življenj. V porodniški ginekološkem oddelku mariborske splošne bolnišnice v Vinarski ulici 13. je dne 23. t. m. umrla vrta Sokolice učiteljica Danila Deklevoča, vzorna soproga znanega sokolskega delavca g. Janka Dekleve, blagajnika Posojilnice v Narodnem domu. Naslednjega dne, 24. maja, je umrla istotam 28 letna vinčarka Antonija Žikec iz Ribniškega sela 39. Dne 25. maja je podlegla kot žrtev materinstva Terezija Kovač, stara 24 let, soproga g. Stefana Kovača, uradnika Mestnih podjetij, stanujoča v Meteljkovi ulici 51. Na Telovo dne 27. t. m. je preminula kot žrtev materinstva v tuk. porodniški profesorica na realni gimnaziji gospi Vera Novak-Dostalova. Toplo sočutje vsega Mariborja s temi žrtvami materinstva in bolnišniških razmer ter njihovimi svojci se je pokazalo zlasti ob veličastnem pogrebu prve žrtve gospe Danile Deklevoče in ob slovesu od prikljubljene mlade profesorice Vere Novakove, katere truplo so v petek popoldne prepeljali v Ljubljano. Pred mrtvašnico splošne bolnišnice se je zbrala k slovesu množica dijaštva realne gimnazije, kjer je pokojnica počevala, nadalje klasične gimnazije in učiteljske šole s profesorji in ravnatelji navedenih zavodov. Ni bilo govorov in tudi ne petja, na izrečno željo rajnkinih svojcev, toda tem težja in turbojnija je bila nema tuga ob njenem slovesu.

u— V spomin na dan, ko so naše baterije privrkat prispele na Gosposvetsko polje, bo imel tukašnji topničarski polk 5. junija tradicionalno slavo.

u— Ljudska univerza zaključuje svojo letošnjo sezono z jutrišnjim občinm zborom ob 20. v svoji dvorani.

u— Drevi bo v gledališču premiera »Treh vaških svetnikov« v korist pokojninskega sklada gledaliških igralcev.

u— Uradniški izpit sta napravila pri bankni upravi magistratna uslužbenca Mila Starčeva in Dragan Kramar.

u— Na Pohorju je gorelo. V Jančevem vrtu pri Ribnici na Pohorju je zgorela žaga posestnika Keiserja, ki trpi škodo preko 25.000 dinarjev. Požar je nastal zaradi tega, ker je veter zanesel na streho žage gorče trske.

u— Prišlo in uživajte višinski vrak na krasni strešni terasi hotela »Orel«, kjer se vam ob zmeranih cenah postreže z izbornim kuhinjo in izbranim tujemercanom. Toči se tudi budječijci in Tscheljejevo pivo. Ob sobotah, nedeljah in praznikih koncert.

u— Harfo bomo slišali na vokalno-orkestralnem koncertu »Dravec« 2. junija v umiskoni dvorani.

u— Kopajskiška ulica zaprta. Jutri v ponedeljek 31. t. m. bo Kopajskiška ulica med Aleksandrovo cesto in Marijino ulico zaradi preurevanja vodovodne napeljave za promet ves dan zaprta.

u— Kaj je dogmala obdukcija. V petek popoldne je bila obdukcija ponesrečenega Hermana Hostnikarja v selski mrtvašnici. Sodna komisija je ugotovila, da ima Hostnikar na levi strani srto lobanjo, razen tega pa srta vse rebra na levi strani telesa. Dalje je pokojnik dobil pri karambolu vrsto drugih poškodb, ki so same po sebi smrtno. Obdukcijška komisija je izrekla domnevo, da je avto grofa Zabea zadela Hostnikarja z leve strani.

u— Splavarjeva smrt v Dravi. 33-letni Konrad Savrnik je bil v Bezeni pri Rušah zaplen s spuščanjem hlovov po Dravi, ki jih je provizorično zvezane vozil kakih 100 m navzdol. Pri tem pa je stojel na zvezanih hlovih izgubil ravnotežje in izgubil v dravskem valovju, iz katerega ga ni bilo več na površino. Njegovo truplo še niso našli.

u— Izročeni sodišču. Pohorški trgovec P. in njegova žena, čevljarški mojster M. s Pohorja in njegova žena in čevljarški mojster R. so bili v zvezi z odkritjem ponarejenice denarja pri Slovenski blizici izročeni sodišču.

u— Vlomilec v cerkev. Še nezideden tat se je splazil v cerkev pri Sv. Petru in Mariboru in odnesel dva kelija. Tudi je razbil nekaj kipov, kar je očito menil, da bo našel kakšne dragocenosti.

Iz Zagorja

u— Birna bo v nedeljo v Zagorju. Kakor se čuje, bo ob tej priliki tudi razgovor o ustanovitvi nove dekanije s sedežem v Zagorju. Pod dekanijo bi spadale vse bližnje okoliške župnije na obeh straneh Save. Birmanec bo okrog 900. Za rudarske otroke-birmance je TPD nakazala 5000 Din. Ker bo teh 250 bo dobil vsak po 20 Din. Tudi župnik bo obdaroval več stromašnih otrok s čevlji.

u— Koruzni zdrob in moko je občina prvič razdelila med brezposelne in nekatere druge ubožne družine. Pričakovane zaposlitve pri javnih delih še ni. Preteklo leto je bilo zaposleno na cestah okoli 200 delavcev, a zdaj jih je samo okrog 50. Pravijo, da se bo občinski upravi morda posrečilo zaposliti drugod večje število brezposelnih, ki težko čakajo na zaslužek.

u— Čez noč zaposlena mladina. Imamo zakonske predpise glede nočnega dela mladine, ki pa ostajajo le na papirju. V hrastniški steklarni se je povečalo obratovanje in dobilo je delo tudi več Zagorjanov. Glede zaslužka je to razveseljivo, a iz zdravstvenih ozirov je nočno delo za mladino pogubno. V steklarni je dobilo zaposlitev

Idila iz Konjic

Ni še dolgo, odkar so obstojali med danšnjimi sovražniki v Konjicah prireditelji prijateljski odnosaji. Nesrečne občinske volitve so šele pokazale, da so ti preklanci napredni in narodni ljudje že od pamtnika zaščitniki nemstva v tem kraju. Ko je

KINO MATICA
TEL. 21-24
Velika francoski slager po istomenem gledališkem komadu Henryja Bernsteina
VIHOR
Charles Boyer — poznan iz films »Mayerling« Gaby Barlay
TEL. 22-21
Velezanimivo filmsko delo — problem napredka medicine
VEČNA MASKA
Mathias Wieman Olga Ochova
TEL. 27-30
SLOGA
Veliki nemški slager
»Man sprich über Jacqueline«
ZENA BREZ SRAMU
Albrecht Schoenhals Sabine Peters

Najnovejši žurnal — katastrofa
»Hindenburg« i.t.d., i.t.d.
Predstave danes ob 15., 17., 19. in 21.

tudi precej komaj 14letnih fantičev. Njihov dnevni zaslužek je do 15 Din. Delajo en teden podnevi in en teden ponoči. Vozijo se tja s vlakom. Nočna služba še odrasle premaguje, kaj šele mladino. Ali bi ne moglo podjetje tako otroke, ki še niso dopolnili 16 let, zaposliti samo podnevi? Oudno je, da se doleži ni še nihče zavzel za te mladino.

Od leve na desno, spodnja vrsta: arhidijakon Tovornik, gospa Wagner, nevesta, ženin g. A. Kuk, gospa Tatscher, kaplan dr. Kuk. V drugi vrsti: za gospo Wagner g. Tatscher, za gospo Tatscher g. Wagner, levo od njega dr. Macarol

Iz Hrastnika

u— Na naslov poštne direktorije v Ljubljani. Več hrastniških radijskih naročnikov nas je prosilo da priobimo tole. V zadnjem času je zaradi hudih motenj od raznih motorjev radijski sprejem čisto nemogoč. Zato hoče več tukašnjih naročnikov odgovoriti radio, kar nima smisla plačevati radijsko prijetilno za neposlusanje. Po drugi strani pa na tozadevne priitobe naročniki niti odgovora ne dobijo. Da ne bi prišlo do nepotrebnega trenja med naročniki, katerih je v Hrastniku nad 100, in poštne direktorije, ponovno prosijo radijski naročniki ugodno direktorijo, da la nedostatek v Hrastniku uredi. Poštna direktorija naj morda pošlje kontrolo v Hrastnik nenapovedano.

u— Zaposlitve brezposelnih v zadnjem času dalje napreduje. Stavbenik g. Božič, ki gradi novo slanojansko hišo za upokojene rudarje na Logu, je zaposlil okrog 20 brezposelnih. V prvi polovici junija se bo začel regulirati polk Boben. Tudi pri tem delu bo dobilo okrog 10 brezposelnih delavcev skromen kosček kruha. Naposled upamo, da bodo prišli naši delavoljni brezposelni pri javnih delih v postev. Kakor se čuje, bo banska uprava dala polovico letošnjega bedostnega sklada za popravilo občinskih cest na razpolago. Tudi v naši občini imamo precej popravila potrebnih cest, in se nadejamo znatnega zneska.

u— Porotil se je naš kolporter g. Jože Hlošek z gosposcino Ano Prašičkovo življio iz Kozjega. Obilo sreče!

u— Intronacija in blagoslovitev nove oltarne slike v glavnem oltarju naše nove cerkve bo danes ob pol 10. Slika, ki predelavlja prihod Kristusa kralja v hrastniško dolino, je slikala Piščančeva iz Ljubljane.

KINO IDEAL

Paul Hörbiger, Heinz Rühmann
v veseli komediji

Lumpaci Vagabundus

Danes ob 15., 17., 19. in 21.15 uri

Iz Novega mesta

u— Lahkoatletski miting. Preteklo nedeljo se je vršil v našem mestu lahkoatletski dvoboji med dijaki I. državne realne gimnazije iz Ljubljane in tukašnjimi srednješolci. Ljubljanci so nastopili v svoji najmočnejši postavi, poleg tega pa so jim pomagali še Kosec, Bratouž in Pollak iz III. realne gimnazije. Kljub slabemu vremenu in terenu so bili dožeženi odlični rezultati. Skok v višino: 1) Bratouž 169 cm; 2) Pollak 164 cm; 3) Zornada 159 cm (vsi iz Ljubljane). Skok v daljino: 1) Kosec 604 cm; 2) Ribičič 572 cm; 3) Zornada 568 cm (vsi iz Ljubljane). Tek na 100 m: 1) Černe 13.0; 2) Vukjinič 12.1; 3) Hodevar 12.4 (vsi iz Novega mesta). Tek na 1.500 m: 1) Vovk (Nm.) 4:28.9; 2) Poljšak (Lj.) 4:32.4; 3) Osterc (Nm.) 4:35.8. Met diska: 1) Kosec (Lj.) 40.71 m; 2) Kisel (Nm.) 36.84 m; 3) Vukjinič (Nm.) 35.96 m. Met kroglice: 1) Kosec (Lj.) 13.29 m; 2) Kisel (Nm.) 12.99 m; 3) Košir (Nm.) 12.71 m. Met kopja: 1) Kosec (Lj.) 46.66 m; 2) Čer-

ne (Nm.) 46.42 m; 3) Mauser (Nm.) 44.77 m. Po točkah so zmagali Ljubljanci s rezultatom 36.27. Splošna želja je, da bi se podobna tekmovalna prirejala tudi v bodoče.

u— Na avtobusni progi Novo mesto—Kriško se je spremenil voznik, rod toliko, da poleg vsakdanje redne vožnje vozi avtobus vsako soboto in nedeljo iz Kriškega — Vidma ob 15.57 s prihodom v Novo mesto ob 17.24, vrača pa se drugi dan, to je v nedeljo ob 4.50 in prihodom iz Novega mesta ob 6.10. Isto velja za dneve pred prazniki, na praznike in prve dneve po praznikih. Ta avtobus bo vozil samo za časa sezone.

u— Kino »Dome« v Sokolskem domu bo predvajal danes ob 10.30, 16., 18.30 in 20.30 zvočni vefilm »Čarski selc« (Mihailo Strogov). V glavni vlogi: Adolf Wohlbrück. Predigre: zvočni tednik in kulturni film.

NA MORJE

Vodilno kopališče z izredno plažo in komfortnimi hoteli. Kompletan pension od 60.— do 120.— Din. Prospekte daje kopališčna uprava.

HOTELI: Therapia s 100 ttr., Miramare s 62 ttr., Chripenica s 45 ttr., Dom dr. Seidl s 62 ttr., Liburnija s 24 ttr., Eden s 23 ttr., Wien s 21 ttr., Crnković s 20 ttr., Slavija s 20 ttr., Danica s 20 ttr., Esplanade s 10 ttr., Julijana s 16 ttr., Ivančič s 15 ttr.

PENSIONI: Vila Ružica s 34 ttr., Adria s 23 ttr., Vila Luisi s 16 ttr.

RESTAVRACIJE: prenočišča: Bellevue s 16, Europa s 6, Gjurašin s 7 ttr. Restavracija Vinodol.

GOSTILNE: Zelengaj s 6, Morava s 7, Pečelj s 7, Slovenac s 7, Dalmatinski podrum s 5, Shang-hay s 5, Hrvat s 3. Košer kuhinje: »Kraus« i »Engel«.

S — soba, tv. — tekoča voda, ttr. — tekoča topla in mrzla voda.

V zasebnih vilah in hišah zelo mnogo lepo opremljenih sob ob zmernih cenah.

SUTIVAN — BRAČ HOTEL „VESNA“

NOVO RENOVIRAN — NOVA UPRAVA — ELEK. RAZSVETLJAV — LASTNA PLAZA — PARK — PROMENADE — POL URE S PARABRODOM OD SPLITA — POPOLNI PENSION DIN 60.— — ZAHTEVAJTE PROSPEKTE

Ob dvajsetletnici majske deklaracije

Ze izza leta 1908. ponavljajoče se preganjanje najnacionalnejših jugoslovenskih elementov je doseglo po sarajevskem dogodku in po pričetku svetovne vojne vprav neverjeten obseg. Od Zilje pa do Drine se je nabralo tisoče in tisoče žrtve, ki so preživljali svoje dneve za trdnjaskimi zidovi, v ječah in internacijskih taborih in kot talci, pa ogromno število tistih, ki so umrli mučeniške smrti v okovih, na vislicah ali s svinčenko. Cesarstva soldateska je prenesla to divjanje preko Drine in Save, le da še okrutneje in suroveje. Zalostno je, da so izpočetka in potem dolgo časa temu početju nudile svojo pomoč tudi reakcionarne stranke, ki so se trdno oklepale tzv. »habsburške rešitve« jugoslovenskega problema. Znano je, da je bila na početku vojne v tajništvu SLS organizirana poseb-

Dr. Anton Korošec, predsednik Jugoslovanskega kluba v dunajskem parlamentu za časa majske deklaracije

na demunciantna pisarna, ki je sistematično ovajala napredne ljudi kot »srbofile«. Ali to je v teku let minilo. Persekucije so izganjale iz srca in glav tradicionalni habsburški patriotizem in njihova razširjenost preko vsega jugoslovenskega ozemlja je glasno pričala o narodnem edinstvu in vzbujala narodne politične težnje.

Prva leta vojne

Jasno je, da je bilo v tako težkem položaju v prvih letih vojne mogoče politično delati samo na dvojni način: bodisi za mir, bodisi tajno. Prvega načina so se oprijeli možje, ki so najprej iz Rima, potem pa iz Londona, kjer so ustanovili jugoslovenski odbor, vršili delo za osvoboditev vseh Jugoslovenov izpod habsburškega gospodstva. Njih delo je bilo težko. Na robu njenega propada se je zdelo avstrogrška monarhija mnogim evropskim diplomatom saj v okrnjeni obliki potrebna za vzdrževanje evropskega političnega ravnotežja. Z druge strani se je bilo treba boriti zoper londonski pakt, ki je objubil Italiji našo vzhodno obalo Jadranskega morja. Med člani Jugosl. odbora je bilo od početka premalo mož, ki bi bili tudi formalni zastopniki naroda. Spomladi leta 1915. tik pred izbruhom vojne z Italijo, je bil v Trstu tajni sestanek nekaterih naprednih slovenskih in hrvatskih politikov in novinarjev. Na tem sestanku sta pristala dr. Gregorin in dr. Trinajstić, da se podasta v inozemstvo ter se pridružita Jugosl. odboru. Kako globoko je bilo tedaj še nezaupanje med posameznimi strukami, zlasti na Slovenskem, o tem pričča sklep, da naj se sestanek drži v tajnosti tudi napram edinemu politiku iz vrst SLS, ki je že takrat veljal za jugoslovansko orientiranega, dr. Kreku...

Prvi znaki preobrata

V drugi polovici leta 1916. se je v Avstriji pričel pripravljati preobrat. Oktobra je dr. Friderik Adler ustrelil ministrskega predsednika Stürgkha in mesec dni pozneje je po smrti Franca Jožefa I. nastopil vladar cesar Karol. V teku tega leta so sicer vojske centralnih držav želele nove uspehe, kljub temu pa so se zavezniške fronte vidno konsolidirale in upanja na odločilni uspeh »centralnih držav« ni bilo

več. Zdal pa je aprila 1917. stopila v vojno tudi Amerika in iz pogajanj pred napovedjo vojne, se je razvedelo, da zahtevajo zavezniški osvoboditev vseh narodov v Avstro-Ogrski. To je bilo že po izbruhu ruske revolucije, ki je vrgla carski režim in proglasila načelo samoodločitve narodov in miru brez aneksij.

Vse to je vplivalo na šibkega avstrijskega cesarja. S posredovanjem svojega svaka Siksta Bourbonskega je pričel tajna pogajanja za separaten mir. Prav tedaj je po sili okoliščin v notranjosti države jel popuščati silni vojni pritisk, politiki so si zopet upali iz svojih zatočišč in ker je njihovo mnenje imelo velik pomen v poteku mirovnih pogajanj, zato so dunajski politiki in vojaški krogi, ki so se zbirali v društvu »Oesterreichische Politische Gesellschaft« ter okrog »Danzer's Arme-Zeitung«, skušali dobiti politično izjavo Slovencev in Hrvatov, ki bi dunajski vladi dala legitimacijo, da ona poskusi po svoje rešiti jugoslovansko vprašanje. Sklicali so na Dunaj sestanek, na katerega so prišli hrvaški frankovci in iz Ljubljane dr. Krek. Sprejeta je bila resolucija, ki zahteva uedinjenje Hrvatov in Slovencev pod habsburškim žezlom. Toda to so bile že zamujene prilike.

Med tem so doma dozorevale radikalnejše zahteve. Majša napredna inteligenca je že od početka vojne vzdrževala sicer skromne, a sicer stalne stike s Čehi. Njen odposlanec je imel že leta 1914. s prof. Masarykom pred njegovim odhodom v inozemstvo sestanek v Pragi in ko se je potem na Češkem organizirala slovia »mafia«, tajna družba, katere namen je bil vzdrževati stalne stike z emigracijo, dajati inozemstvu informacije in doma radikalizirati politiko, se je kmalu pod vodstvom dr. Jerjave ustanovila slična tajna organizacija tudi pri nas, ki je pozneje s pomočjo narodnih oficirjev dobila vpogled celo v misli vojnega ministra...

Zasedanje

dunajskega parlamenta

Medtem se je bližalo zasedanje avstrijskega državnega zbora, ki je bil sklican za 30. maj 1917. Avstrijski Nemci so bili sredi priprave za proglasitev Avstrije kot nemške države, z nemskim uradnim jezikom in novo degradacijo slovenskih narodov, ki je zagrmel v Pragi glas čeških pisateljev. V sijajnem manifestu so češki kulturni delavci opozorili češke poslance, da hoče narod svobodo in samostojnost ter so jih pozvali, naj možko govorijo v parlamentu resnico. Med češkimi parlamentarci so pričela posvetovanja za ustanovitev enotnega kluba, ki bi takoj na prvi seji podal v parlamentu nacionalno deklaracijo. A tudi pri nas so se pričele priprave. Med drjem Krekom in mlajšo napredno inteligenco so bili navezani oziroma: Prvi koraki za enotni nastop vsega naroda, so bili storjeni. Prvi javni glas je dvignila narodna napredna stranka, ki je v drugi polovici maja s posebno resolucijo pozvala vse jugoslovanske poslance, naj se združijo v enoten klub, ker zahtevajo narodno uedinjenje. Slično se je glasil sklep ožjega sveta SLS.

Majniška deklaracija

Dan pred pričetkom zasedanja (29. maja), so jugoslovanski poslanci dunajskega državnega zbora (17 Slovencev, 11 Hrvatov in 2 Srba), stnili svoje vrste in osnovali skupni »Jugoslovanski klub«. Na isti seji so izvolili poseben redakcijski odbor, ki je izdelal posebno izjavo, da jo ob otvoritvi parlamenta podajo, prav tako kakor Čehi. Izjava je bila v popoldanskem planirni seji sprejeta in drugega dne (30. maja) jo je predsednik kluba dr. Korošec prečital po kratkem srbohrvatskem in slovenskem uvodu, najprej v srbohrvatski in nato v nemškem prevodu. Izjava se glasi:

»Podpisani poslanci, ki so združeni v Jugoslovanskem klubu, izjavljajo, da zahtevajo na temelju narodnega načela in hrvaškega državnega prava, naj se vsa ozemlja monarhije, v katerih prebivajo Slovenci, Hrvati in Srbi, združijo pod žezlom habsburško-lotarinške dinastije v samostojno državno telo, ki bodi prosto vsakega narodnega gospodstva tujece in osnovano na

Za močno drgnenje za prizanesljivo čiščenje!

Kar koli je treba očistiti — Vim čisti vse: boljše in navadnejše! Vim vsebuje drobno zmlete substance, ki posebno delujejo in razkrajajo. Te omehtajo nečistočo, tako da se jo z lahka popolnoma odstrani, ne da bi se predmet poškodoval. Vim je zelo varčen v uporabi in zares vreden svoje cene.

VIM čisti vse

demokratski podlagi. Za uresničenje te zahteve enotnega naroda bodo zastavili vse moči. S tem pridržkom se bodo podpisani udeleževali parlamentarne delave.

Ta izjava je znamenita »majniška deklaracija«.

Majniška deklaracija je kompromisna formula. Konservativni krogi so jo sprejeli kot maksimalni program, radikali del naroda jo je od početka smatral za minimalni program. »Okvir« in hrvaško državno pravo sta koncesiji dejanskim prilikam in razpoloženju večine takratnih poslancev. Oboje je pozneje padlo. Ostalo pa je dragoceno jedro: Slovenci, Hrvati in Srbi so v njej slovesno proglasili načelo narodnega edinstva in zahtevo po državni samostojnosti edinstvenega naroda Jugoslovenov.

Deklaracijski pokret

Kmalu so se med narodom vseh treh imen začeli vrstiti tabori, na katerih so govorniki vseh strank razpravljali o narodni svobodi in državno samostojnost. Val navdušenja je šel preko naših pokrajin. Zbirati so je jele izjave za majniško deklaracijo. Dajali so jih možki in ženske posamezno in na taborih, posvetnjaki in duhovniki pa tudi društva, vaške in mestne občine ter politične organizacije. Sredi rastočega nacionalnega zanosa je umrl dr. Krek (oktobra 1917): njegov pogreb je bil prava manifestacija za jugoslovansko državno idejo.

Pristala je na majniško deklaracijo tudi jugoslovanska socialno-demokratska stranka na svojem X. rednem zboru v Ljubljani. (decembra 1917).

Tudi po ostalih jugoslovenskih zemljah monarhije je naša majniška deklaracija soglasje in odobravanje. Mnogi so pristali na njej izraženo uedinjenje enotnega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev, dasi so bili doslej zagrnjeni v svoje hrvaško historično pravo. Tako se je na seji hrvaškega sabora (5. junija 1917) Starčevićeva stranka prava svečano izjavila za njo.

Dr. Gregor Jerjav, tajnik Jugoslovanskega kluba

Šušteršičeva opozicija

Pojavila se je proti majniški deklaraciji tudi opozicija in sicer v samem vodstvu tedaj odločilne slovenske klerikalne stranke. Dr. Šušteršič je (19. novembra 1917) izstopil iz jugoslovenskega kluba, češ da je izgubil od posameznih članov in zlasti od predsednika politično in osebno zaupanje. Izvrševalni odbor Slovenske ljudske stranke (za Kranjsko) se je solidariziral z njim in je stranko razpustil. Šušteršič si je osnoval sedaj dve novi strankarski organizaciji za kmete slovensko kmečko stranko, za meščane pa slovensko ljudsko stranko za mesta, trge in industrijske kraje. S svojimi prijatelji je začel izdajati tednik »Resnico« in dnevnik »Novice«. Ali nasprotniki-deklaraciji niso mirovali, ustanovili so zopet Slovensko ljudsko stranko (za Kranjsko); zmaga je bila na strani deklaracije (Krekovce), zlasti radi tega, ker se je odločil za njihovo stran ljubljanski škof in ker so njihove težnje našle velikega odziva v narodu.

Okvir popušča

Medtem ko se je doma vedno silneje širil deklaracijski pokret, ki je prodiral do zadnje gorske vasi, se je na Dunaju polagoma, a vendar sistematično vršila evolucija k maksimalnemu programu. Odločilnega pomena je bilo, da je prevzel tajištvu Jugoslovanskega kluba dr. Gregor Jerjav, katerega vpliv, — akoravno ni bil poslanec —, je v naši parlamentarni delegaciji od dne do dne naraščal. Politične in taktične izjave Jugoslovanskega kluba so postajale vedno bolj radikalne — habsburški okvir se je navzlic odporu nekaterih poslancev izgubljal, dokler ni udarila čista resnica na dan. Dne 31. januarja 1918 je postal Jugoslovanski klub po dr. Jerjavu sestavljeno osebno spomenico avstrijski, nemški, ukrajinski in ruski mirovni delegaciji v Brest-Litovsk, v kateri se nahaja »okvir« le še v historičnem uvodu. Spomenica izjavlja, da jugoslovanski narod ne zahteva za jugoslovansko državo ničesar, kar pripada drugim. Hoče samo tisto ozemlje ki je kompaktno in nepretrgano naseljeno po Srbi, Hrvatih in Slovencih, nadalje zahteva, da se h pogajanjem za mir pritegnejo tudi Jugoslovenci.

Zagrebska resolucija

In ko so se 3. marca 1918 zbrali v Zagrebu hrvaški, srbski in slovenski politiki in sklenili »zagrebško resolucijo«, o narodu i samoodločbi in nezavisnosti, tedaj so zlasti Hrvatje občutili, da stoji ob smrtni postelji dinastije Habsburgovcev. V Zagrebu je bil ustanovljen »Glas Slovenaca, Srba in Hrvatca«, ki je pogumno zagovarjal brezkompromisno rešitev. Za meščanskimi strankami Socialno — demokratska ni zaostajala. Nje zagrebški organ »Sloboda« je že septembra 1917. pisal, da je »vseeno, če član našega naroda stanuje na bregovih Vardarja, Tmoka, Drine, Morave, Tise, Save, Donave, Mure, Kolpe ali Soče — s tem ničesar ne izgubi na svojem narodnem pravu in bistvu: član je edinstvenega naroda.« Okliče hrvaških socialistov za dne 1. maja 1918 pravi, da so »Srbi, Hrvati, in Slovenci enoten narod, da imajo neodtujljivo pravo na svobodo, samostojno in nezavisno državo«.

Zaslepljenost tiranov

Na Dunaju in v Budimpešti so ta jugoslovanski narodni val videli, ali v polni meri niso znali določiti njegove dalekosežnosti. Leta 1917. so mislili, da ga bodo ustavili s tem, da pošljejo v ministrstvo uradnika Slovenca dr. Zolgerja. Ni šlo. Nato je bila izdana tajna okrožnica Seidler — Toggenburgove vlade, ki ukazuje

deželnim vladam na jugu, da morajo ustaviti vsako akcijo za ustvaritev države Srbov, Hrvatov in Slovencev; postruje tudi cenzuro in daje navodila o poboljšanju plač učitelstva, uradništva in duhovništva. Dne 9. julija so bili prepovedani shodi in Ljubljani in v mešanih nemško-slovenskih krajih. Ministrstvo je zborovanja do nadaljnjega sploh prepovedalo, češ da povzročajo rastoče narodno razburjenje. Na Hrvaškem pa je ban Mihaelović celo odkril pred satorom denunciacijske čine frankovcev in si s tem seveda poslal položaj napram Budimpešti. Le visoki vojaški krogi so dobro videli to notranjo nevarnost za monarhijo. Dne 6. julija predlaga najvišje armadno poveljstvo kabineti pisarni, naj se začne preganjati jugoslovenski tisk, razpuste naj se narodna društva in vrši pritisk na uradništvo in duhovništvo.

**MODRE BRITVICE
GILLETTE**
Z DOLGIM
PREREZOM

so trajnejše
so ostrjeje
so močnejše
so irše.

Gillette

Na pragu nove dobe

Ali do obnove preganjanj ni prišlo več. Habsburško carstvo je umiralo. Cesarški manifest z dne 16. oktobra, ki je objubil pretvoritev Avstrije v zvezno državo, že ni vžgal več ne pri nas, ne pri Čehih. Dva dni pozneje (18. oktobra) je Wilson na avstrogrško prošnjo za premirje odgovoril, da hočejo nezavisnost Čehoslovakov in Jugoslovenov. Sledečega dne (19. oktobra) je Narodno Veče v Zagrebu prevzelo v svoje roke vodstvo narodne politike in se je izjavilo za združitev vsega naroda Srbov, Hrvatov in Slovencev v eni državi, dočim je Narodni svet v Ljubljani že izza avgusta vodil pripravljalo delo za ustanovitev jugoslovanske države. Deset dni po ameriškem odgovoru (28. oktobra) je sledila kapitulacija Avstro-Ogrske in Narodno Veče je 29. oktobra postala vlada Srbov, Hrvatov in Slovencev na ozemlju bivše avstro-ogrške monarhije. Dan 1. decembra 1918. je izvedel združitev s Srbijo. Ideja, ki je bila izrečena v majniški deklaraciji v nesvobodni obliki, je zmaga. Triumfiralo je narodno edinstvo, ki nam je dalo jugoslovansko državo in je v Jugoslavijo pripeljalo tudi nas Slovence.

Dunajski parlament na Ringu, kjer so vthrale neštete borbe narodov stare monarhije.

Zadnji deklaracijski tabor

Vršil se je na Bizeljskem 12. maja 1918

... Še je mogel pritisk avstrijskih oblasti siliti naše občine in naše liste, da so objavili neke formalne proteste proti Krfski deklaraciji, toda vedno bolj globoko se je ona zapisovala v srce in duha, v misli in dejanja našega naroda in nasproti njej je polagoma zginevala v megleni daljini Dunajska majniška izjava, kakor izginja izpred očij kažipot na cesti, po kateri gre narod v boljšo bodočnost.

Ob tem sklepnem stavku nedeljskega »Jutroveca« uvodnika mi je živo stopil pred oči nepozabni 12. maj 1918. Zdelo se mi je, da moramo otemi pozabljenju spomin na ta dan, ko smo poslednjič javno zborovali za Dunajsko deklaracijo, ki pa je po svojem oficijelnem zaključku sam po sebi izvenel v manifestacijo brezkompromisnega stremljenja po uedinjenju in skupni svobodi.

Tabor v Zalcu nam je dal priliko, da smo naprosili dr. Korošca in ostale poslance, da prirede enako zborovanje na Bizeljskem. Sklep je bil storjen, priprave so bile brzo v teku: agitacija med domačini, zbirka za Ciril-Metodovo šolo v Mariboru, razpošiljanje vabil na razne strani in končno priprave za sprejem gostov. Tudi izbira primernega zborovališča je bila važna. Predpisi so zahtevali streho nad zborovalci in zaprt prostor. Našli smo srečno rešitev... Lepo Juvaničevovo posestvo v Zgornji Sušici na lahkem vzponu ob levi strani ceste. Plot, ki je obdajal razsežno trato, nas je zagotovil, da nas bo »očelil od zunanjege sveta«, lčen kozolec na gričku pa je hudomušno ponudil svojo slamnato streho, da z njo gostoljubno pokrije govorniški oder. Hvaležno so ga zato naši fantje Sokoli oklicali z zelenjem in trobojnicami. Vzhodu na zborovališče so postavili

stavolok z napisom: »Dom nov si zgradi-mot. To delo je vodil g. A. Pečnik, mlad učitelj dr. Pivkov učence.

Dan je bil izredno lep. Od povesod so prihajali »verniki«: iz Brežic, od Sv. Petra, iz bratskega Klanjca, Kraljeveca, Vrbovca in Zagreba. Z nekaterimi kraji onstran Sotle smo se domenili, da poročamo v jutro na Svete gore ter »priromajo« popokne k nam. Brežičani in šempetranci so prinesli zbirke za šolo v Mariboru, meščani Klanjca pa zbirko za pisarno Jugoslovanskega odbora na Dunaju. Iz Zagreba je prišlo blizu 50 Hrvatov in Srbov. Ustavili so se v Stari Vasi, ki jih je pozdravila v kinu hrvaških in slovenskih trobojnic. Po primernem okrepčilu smo smeli raz streho veliko hrvaško zastavo ter korakali za njo proti Sušici. Ko se je pripeljal mimo povorke g. zastopnik okrajnega glavarja, je veter dvignil zastavo preko ceste ter improviziral — stavolok v bodočih barvah Jugoslavije...

Kot govorniki so se odzvali našemu vabilu: predsednik Jugosl. kluba dr. Korošec, domačina poslanca dr. Janković in dr. Benković, dr. Ravnihar je bil zadran. Prišel pa je tudi — o zlati čas! — g. p. Kerubin Šegvič, in sicer z dalmatinsko legitimacijo, kajti Hrvatom in Srbom, po-danikom »Krone Sv. Stefana«, je bilo na

tem zborovanju prepovedano govoriti. To prepoved smo spretno nekoliko obšli tudi s tem, da je pred zborovanjem ob slavaloku predsednika in člame Jugoslovanskega kluba pozdravil g. Milan Kašanin, danes kustos muzeja princa Pavla, tedaj dijak zagrebške univerze. Pozdravil jih je z vsem žarom mlade srbske duše. Nato pa je še govorila mlada Hrvatica v narodni noši iz Vrbovca. Zapeli so pevski zbori in končno je otvoril župan g. Janežič zborovanje.

Prvi je nastopil dr. Korošec. Začel je: »Bratje Hrvati in Srbi! Avstrija je prepovedala, da bi smeli na tem zborovanju govoriti. Avstrija pozablja, da je prepovedana ljubezen najbolj nevarna«. In dalje »Mi liberalci in klerikanci smo se zbrah...« Besede so užigale, netiva je bilo dovolj. Ko so govorniki slišali naše politične prilike, jih je vedno prekinjal star hrvaški kmet s stavkom: »Baš tako rade s nama Madžari«. Navdušenje je bilo brezmejno, zlasti so naši bratje z onstran Sotle dali naši manifestaciji temperamen-

Odhod gostov iz Stare vasi »Na svidenje v Beogradu«

ten poudarek. Ob sklepu smo izročili vse zbirke dr. Korošcu, na kar so se govorniki po navdušenem pozdravljanju odpravili proti Sv. Petru.

Z gosti iz Zagreba smo se vrnili v Staro Vas, Le s 4 osebam iz Zagreba smo bili stari znanci. Z drugimi smo se tisti dan prvič srečali. Tudi sami med sabo se mnogi niso poznali. Pa teh par kratkih ur je zadostovalo, da smo bili povezani kot ena sama družina. Lepo in srečno razpoloženje se je stopnjevalo. Vrstile so se pesmi in govori, ker to, kar nas je globoko prevzelo, je nepremagljivo sililo na dan. Neopozabni so trenutki, ko je s smelimi zanosom se enkrat spregovoril Milan Kašanin. Ponovim naj besede, ki so mi ostale dobro v spominu: ... »Naša brata tamo preko fronte se bore za nas i našu svobodo. Ni je nam dano, da se borimo snoma rame o ramenu. Ali se borimo ovdje za iste ciljeve. Danas smo na skupni manifestaciji za Bečlu deklaracijo, jer drugo neamemo. Ali naša srca se ne alazu snjome, naša srca teže za oživotvo-

renjem Krfske deklaracije. Zanju treba da se borimo. Živo Trumit, živea Krfska deklaracija«. Navdušenje je prispelo do vrha. Resnica je pripelala na dan in srečni smo videli, da smo si vsi edini. V prevzetnem veselju je Kašanin zapel:

»Ide švaba do Beapoma, ali tamo eto

stoma,

Ide švaba do Amtena, ali tam ga En-

glez lema

Ide švaba do Vertana, od Vertuma —

in vsi zboru mu je odgovarjal v prešernem smehu: »Ah kako to, kaj zašto to?«

Ko smo se zvečer posvajali, smo si segali v roke z enim samim veseljem in srečnim: »Na svidenje v Beogradu«.

O tej manifestaciji, ki je bila res pod streho in v »zagranjenem prostoru«, politična oblast ni nikoli nič zvedela. Najbrže pa je že zadostovalo poročilo g. komisarja dr. Sorna o zborovanju v Sušici, da se je breztruba monarhija še enkrat opogumila napram Jugoslovonom ter prepovedala nadaljnje shode.

Pa saj je bila tako prav. Tisočletna pokorščina nam ni bila več nevarna. Večina je že obračunala z njo. Mirno smo lahko čakali na uresničenje tega, kar je moralo priti in kar je bilo na pohodu. Naša dobra jugoslovanska zvezda, ki nas vodi počasi a sigurno, nas je združila tisti dan kot nekoč bore za Staro pravdo ob obmejni Sotli. Kmet in inteligent od tu in od preko sta si segla v roke in rekla: »Pravdo je treba dobojevati. Naša usoda je skupna«. In ti, ki so bili zbrani, so vedeli, da stoji za njimi večina, ki misli prav tako.

Nekaj posnetkov in pisem čuvam kot drag spomin na ta dan, ki se ga ob vsaki obletnici z veseljem spominam.

Kraljestvo mode

In zopet imprimé!

Po vseh izložbah ga vidite, po vseh modnih časopisih — kamorkoli se obrnete, povsod je imprimé. Saj imate že obleko iz impriméja?

Ali pa je morda vendarle še nimate? Tako je bilo: predlanskim se vam je zdel predraga, saj se je takrat imprimé plačeval še po cenah, ki so bile malo komu dosegljive — lani pa ste si dejali: saj bo prihodnje leto prišel iz mode, kaj bi jo kupoval! No, pa jo boste kupili letos. Kajti imprimé ne samo, da ni prišel iz mode, temveč se je tako uveljavil, da si poletne ženske garderobe kar ne moremo več misliti brez obleke iz impriméja, prav kakor ne bi mogle poleti pogrešati kopalne obleke ali širokokrajnega slamnika. Imprimé je torej postal nekakšno standardno poletno tvorivo. Ni je žene, ki ga ne bi hotela nositi in skorajda tudi ni žene, ki si ga ne bi mogla privoščiti, tolikanj se je pocenil. Seveda mislimo tu le na imprimé iz umetne svile, kajti oni drugi, iz čiste svile in

s poslednjim pariškim vzorcem, je še vedno drag, da vzbuja pri zakonskih možeh zgolj antipatijo...

Vzorci novih impriméjev so poglavje zase. Sprva smo si pod impriméjem predstav-

MANUFATURA
MODNE
FRANINE

ljali rožasto svilo — nekakšen odsev cvetoč poletne narave na svili. Seveda so tudi letos cvetlični vzorci še vedno moderni, toda koliko je še drugih! Tu so na temni podlagi acropalčki, psički ali miške v tako drobnem, nežnem vzorcu, da bi jih bilo skoraj treba pogledati skozi povečevalno steklo. Ali pa se s temnega ozadja graciozno odražajo obrisi gazel, ptic, razpetih peruti, raztresenih kitajskih hiš, samotnih palm... Tam pa preganja miniaturni lovec majceno srno, ki se skriva za drobnim grmičkom. Vse barve pa se tako prelivajo druga v drugo, da učinkuje vzorec na prvi pogled, kakor stikan iz fantastičnega cvetja. In po svili posejane drobne krone — odsev kronanskih svečanosti in Londonu — in čudesa pariške razstave, razvrščena na svetlih progah, ki se filmsko odražajo od temne svile... Vse razkošje perzijskih in turških vzorcev in vse cvetje, od pohlevne marjetice pa do prečudne orhideje. Skoraj vsi ti vzorci pa so vtisnjeni na temni podlagi.

Obleka iz impriméja je lahko dokaj enostavna, ker je že tvorivo samo dovolj učink-

kovito. Majhen ovratnik, mali rokavčki in dva stranska plisirana dela, ki širita krilo, ustvarjajo sliko preproste, mladostne elegancije. Pas zavežemo postrani v obliki kratke, široke šerpe (1. skica).

Svetla, enobarvna garnitura pod vratom prijetno pomiri razgibanost barvastega vzorca na temni podlagi. Učinkovito se odraža od takšne, sicer preproste obleke vložek, poшит z navpičnimi, plisiranimi volančki. Enako so obrobjeni tudi kratki rokavci (2. skica).

Med prav posrečene novosti spada okrasje, ki ga izrežemo iz vzorca obleke. Seveda pride tukaj v poštev le imprimé s cvetličnim vzorcem. Tako izrežene, fino obšite cvetlice prisijemo od vratne izrez in na spodnji rob krila. Života našega modela je vrhu tega še prišit na zobčasto sedlo in ima z zobčastim šivom okrašene balonaste rokavčke (3. skica).

Poletno lahkoten je kostum iz imprimé-

ja, ki ima namesto jopice majhen bolero. Robove krila in bolera izrežemo v koničastih zobcih, enako kakor sprednji del eno barvne bluze (4. skica).

Zanimivo, belo garnituro ima tudi naslednja obleka, ki je ukrojena v posebno široki, zvončasti obliki. Ovratnik je iz belega žoržeta in obšit s finimi čipkami, beli pas pa je gladek in le na štrleči konici obrobjen s čipkami (5. skica).

Kakor smo na tem mestu že večkrat omenili, so proge letos izredno moderne. Tudi mnogi novi impriméji so tako natisnjeni, da progasto učinkujejo. Tako je n. pr. cvetlični vzorec kostuma na naši skici nanizana na svetlih progah, ki se v učinkovitem kontrastu odražajo od enako širokih, črnih prog. Kostum je »klasičen« krojen — z gladih krilom in moško učinkujočo jopico (zadnja skica).

Učitelj 1929. Zelo dvomim, da bi bile bolečine v vašem slučaju živčnega izvora. Spolna bolezen ne pride v poštev, ker zanikate, da bi bili kdaj spolno bolni. Ravno tako ne pride v poštev posledica kake poškodbe, kar tudi zanikate, da bi jo bili kdaj pretrpeli. Pač pa bi bilo treba misliti na sledeče možnosti. Možna je namreč, da imate tuberkulozno vnetje območja, na kar bi posebno mislil, ako ste imeli v prejšnjem času kak proces na pljučih. Vendar se mi ta možnost ne zdi toliko verjetna, kot naslednja, da imate namreč zacetek tkz. žilne kile, kar ni drugega kot razširjenje žile dovodnice, slšno kot krčne žile na nogi. Zdi se mi, da je na to mislil tudi vaš zdravnik, ki vam je priporočil, da nosite suspenzorji. Temu mnenju bi se pridružil tudi jaz, kajti trenutno ne pride drugo zdravljenje v poštev. Kasneje, ako bi imeli večje težave, odnosno ako bi imeli zelo nabrekli žile, bi prišla v poštev operacija. Vaša nervoznost, o kateri mi tožite, je bolezen zase, nima z vašimi težavami nič skupnega in jo morate zdraviti posebej, t. j. s pomirjevalnimi sredstvi.

Tanja: Zdi se, da gre v vašem slučaju za povsem navadne posledice ozlebine, ki je nastala zaradi premočnega zadržanja čevljev. Priporočam vam izmenične tople in mrzle kopelji in masažo.

Ista: To je navaden pojav, proti kateremu se žal ne da dosti ukreniti. Ako je vzrok prihlaj, bi vam priporočal 2% salicilni alkohol ali pa odcedek iz korenin koprive. Dobro je tudi obsevanje s kremencevo lučjo. Poleg tega imate še nbroj drugih sredstev na razpolago, o katerih dnevno lahko čitate v časopisju. Eventuelno vprašajte kakega specialista za kožne bolezni za nasvet.

Š. V. Lj.: Vaša dieta naj izgleda takole: Zajtrk: Mleko, ali pa žitna kava, star kruh, odnosno prepečenec. — Kosilo: Umetna juha, zakuhana juha (ne preveč slano, odnosno papricirano) 2—3 tedensko meso in prikuhe, n. pr. krompir, grah, špinata, cvetača, solata (ki ne sme biti preveč oksidna), razni kompoti. — Večerja: mehko kuhana jajca, močnata jedila. Poleg tega lahko uživate surovo maslo, med in razne sadne sokove, paradižnike in slivice. Slej ko prej pa bi vam odsvetoval, da pijete alkoholne pijače in da kadite. Z eno besedo, vaša hrana naj bo pretežno rastlinska, brez ostrih začimb, n. pr. popra, paprike itd.

Čaj: Čaj, za katerega vprašujete, se danes predpisuje zelo redko. Omenjeni čaj, posebno pa še v zvezi z drugimi sredstvi, se je v prejšnjih časih uporabljal kot sredstvo zoper sifilis, kar pa danes ne pride več v poštev.

ja, ki ima namesto jopice majhen bolero. Robove krila in bolera izrežemo v koničastih zobcih, enako kakor sprednji del eno barvne bluze (4. skica).

Zanimivo, belo garnituro ima tudi naslednja obleka, ki je ukrojena v posebno široki, zvončasti obliki. Ovratnik je iz belega žoržeta in obšit s finimi čipkami, beli pas pa je gladek in le na štrleči konici obrobjen s čipkami (5. skica).

Zdravniška posvetovalnica

Učitelj 1929. Zelo dvomim, da bi bile bolečine v vašem slučaju živčnega izvora. Spolna bolezen ne pride v poštev, ker zanikate, da bi bili kdaj spolno bolni. Ravno tako ne pride v poštev posledica kake poškodbe, kar tudi zanikate, da bi jo bili kdaj pretrpeli. Pač pa bi bilo treba misliti na sledeče možnosti. Možna je namreč, da imate tuberkulozno vnetje območja, na kar bi posebno mislil, ako ste imeli v prejšnjem času kak proces na pljučih. Vendar se mi ta možnost ne zdi toliko verjetna, kot naslednja, da imate namreč zacetek tkz. žilne kile, kar ni drugega kot razširjenje žile dovodnice, slšno kot krčne žile na nogi. Zdi se mi, da je na to mislil tudi vaš zdravnik, ki vam je priporočil, da nosite suspenzorji. Temu mnenju bi se pridružil tudi jaz, kajti trenutno ne pride drugo zdravljenje v poštev. Kasneje, ako bi imeli večje težave, odnosno ako bi imeli zelo nabrekli žile, bi prišla v poštev operacija. Vaša nervoznost, o kateri mi tožite, je bolezen zase, nima z vašimi težavami nič skupnega in jo morate zdraviti posebej, t. j. s pomirjevalnimi sredstvi.

Tanja: Zdi se, da gre v vašem slučaju za povsem navadne posledice ozlebine, ki je nastala zaradi premočnega zadržanja čevljev. Priporočam vam izmenične tople in mrzle kopelji in masažo.

Ista: To je navaden pojav, proti kateremu se žal ne da dosti ukreniti. Ako je vzrok prihlaj, bi vam priporočal 2% salicilni alkohol ali pa odcedek iz korenin koprive. Dobro je tudi obsevanje s kremencevo lučjo. Poleg tega imate še nbroj drugih sredstev na razpolago, o katerih dnevno lahko čitate v časopisju. Eventuelno vprašajte kakega specialista za kožne bolezni za nasvet.

Š. V. Lj.: Vaša dieta naj izgleda takole: Zajtrk: Mleko, ali pa žitna kava, star kruh, odnosno prepečenec. — Kosilo: Umetna juha, zakuhana juha (ne preveč slano, odnosno papricirano) 2—3 tedensko meso in prikuhe, n. pr. krompir, grah, špinata, cvetača, solata (ki ne sme biti preveč oksidna), razni kompoti. — Večerja: mehko kuhana jajca, močnata jedila. Poleg tega lahko uživate surovo maslo, med in razne sadne sokove, paradižnike in slivice. Slej ko prej pa bi vam odsvetoval, da pijete alkoholne pijače in da kadite. Z eno besedo, vaša hrana naj bo pretežno rastlinska, brez ostrih začimb, n. pr. popra, paprike itd.

Čaj: Čaj, za katerega vprašujete, se danes predpisuje zelo redko. Omenjeni čaj, posebno pa še v zvezi z drugimi sredstvi, se je v prejšnjih časih uporabljal kot sredstvo zoper sifilis, kar pa danes ne pride več v poštev.

Vsakemu ni mogoče iti v kopališče

more vsak žrtvovati Din 100.— (20—25 velikih steklenic) ter mesec dni piti mesto druge vode našo znamenito

RADENSKO

z rdečimi srci!

»Mislim sem, da pridobivanje denarja in moč, ki jo dobi človek v roke, lahko popolnoma izpolni naše življenje. Danes, ko lahko rečem, da sem imel srečo in uspeh v vsem, kar sem podvzel, moram izjaviti, da ne priša nobena še tako velika zmaga trajnega zadovoljstva. Človek dobič mejo, kaj ne more naprej — in potem se čuti silno praznega, nekoristnega in nesrečnega.«

John D. Rockefeller.

»Tedad: Zbogom!«

»Erna, kam greš? Vrne se k meni, ostani tu!«

»Ne, jaz grem. Pozdravljen!«

»Postusaj, pojdi z menoj v kavarno... Še nobeno nedeljo mi nisi odrekla te želje!«

»Ne, hvala. Zbogom, prijatelj!«

»Torej greš zares? Če se nečes vrniti pa pojdi! Prosil bi te samo še za eno uslugo.«

H. J. Ravin:

»To ti rada storim!«

»Res? Ker bo zadnja, kaj ne? Nu, ali boš?«

Bom. Samo povej, kaj želiš.«

»Erna, prosim te, oglaš se mimogrede pri peku, pa stopi noter in povej, da bo od danes naprej zame dovolj ena sama zemlja. Naj mi nikar ne pošilja dveh, kakor doslej!«

H. J. Ravin:

Zasledovanje

Filovič je držal kakor nor po cestah. Ljudje so se ustavljali in zijali za njim. Filovič pa je tekkel ne da bi se ustavil. Urno in lahko, ker ni imel skornjev ne suknje, ampak je atekal pod pazduho samo majhno torbico iz črnega usnja.

»Za božjo voljo, avtomobil!...« so nenadoma šepnile njegove ustnice.

Taki je zavil okrog vogala. Bil je prazen.

»Tovariš, zapelji me v Leningrad, ampak brzo!« je kričnil Filovič. Vozáč se mu je nasmehnil ob teh besedah. Potem je ponovil:

»Iz Moskve v Leningrad — to je sedemsto kilometrov!«

»Ne, ne,« je zdaj pristavil Filovič. »ne v Leningrad, hotel sem reči v Pskov.«

In se je pognal na stopnico, se nenadoma vzvratil ter zaloputnil vrata za sabo. Roke so se mu tresle od razburjenja. Tež-

ŠAH

Na šahovskem turnirju ob Baltičkem morju

Jurata, 24. maja.

Na poti k turnirju v Jurato se ustavim najprej za nekaj ur na Dunaju. V slavni stari šahovski kavarni »Central« je ravno v teku majhen turnir — turnir na neko D varianto dunajskega mojstra Džurja. Seveda ne zamudim prilike, da pogledam k turnirju. Veliko število gledalcev obkroža mizi z obema turnirskima partijama. Atrakcija turnirja je mladi Keres, ki je zadnja dva meseca s svojimi sijajnimi uspehi vzbudil toliko pozornosti. Vsakdo si hoče ogledati samo novega zvezdnika. Posebno vestno pa ga stalno obkroža gruča estonskih študentov. Brez vsakega napora vodi Keres svojo partijo in kmalu mora njegov nasprotnik, dunajski prvak prof. Becker, položiti orožje v brezupni končnici. Očitno bo Dunaj prinesel Keresu nov uspeh. — Pogovor z navzočimi mojstri in avstrijskimi šahovskimi funkcionarji pa nanese seveda predvsem na velturnir na Semmeringu. Priprave za turnir so v polnem teku. 14 velenjstrov se je že prijavilo, med njimi tudi dr. Euwe, ki je s poročil, da bo zaradi turnirja poskusil preložiti začetek matcha z dr. Aljechinom za mesec dni. Izgleda torej, da bo res uspelo dati turnirju na Semmeringu prav poseben pomen.

Ze pred polnočjo me popelje brzovlak dalje proti Varšavi. Ob enajstih zvečer sem končno v Gdynji. K sreči se je moglo še ves naslednji dan odpočiti do začetka turnirja. — Zjutraj gre vožnja v starinskih vagonih dalje proti severu. Pri mestecu Puck zavije vlak na polotok Hela. Svojčas je bil ta ozki, pešeni košček zemlje za nekaj ribiškihi vasicami malo pomemben. Sedaj pa mu posvečajo Poljaki posebno pažnjo. Saj tvori 35 km dolgi polotok Hela, ki je večinoma širok samo 250—500 m, z obema svojima obalama nad polovico vse poljske morske obale. Iz malih ribiških mestec se razvijajo letovišča; hoteli in vile kar rastejo iz tal. Cisto nova tvorba pa je Jurata v bližini Jasztarnie. Pred nekaj leti šele so nastale tu prve zgradbe in še sedaj je poleg večjega števila privatnih vil v obratu samo veliki moderni hotel »Lido«, v katerem smo nastanjeni ter igramo turnir.

V hotelu se nahaja še tudi poštni urad, ki daje za časa turnirja celo poseben žig. — Nekaj novih hotelov ter kopališče s toplo morsko vodo je šele v gradnji. Do sezone, ki začne tu šele nekako 1. julija, bo vse to že gotovo. Šahisti smo prišli sem že v nekoliko hladnem maju, da s turnirjem, o katerem bodo skozi 14 dni pisali vsi poljski časopisi, napravimo učinkovito reklamo za Jurato. Seveda ima Jurata res pogoje, da postane svojevrsno letovišče, daleč od vsakega prometa, leži v idiličnem miru. Borovi gozdovi ter morje povzročajo, da je zrak posebno čist. Za kopališče naprave sta na razpolago kar dve obali, ki sta tu oddaljeni med seboj približno 1 km. V gđanskem zalivu na jugu voda ni tako lepa, na severu pa tvori modro-zeleni Baltik izredno slikovit kontrast borovim drevom in belemu pesku na obali. Sploh so na polotoku Heli menda prav vsa tla pokrita s finim, drobnim peskom, ki daje vsej pokrajini poseben značaj. Da veter ne raznaša »živga peska«, so povsod nasadili borove gozdove. Na južni strani polotoka je vegetacija že precej prišla, na severni onemogoča veter z odprtega morja trajnejšo rast. Tu tvori pesek tudi 10 do 15 metrov visoke vzpetine. Poti in ceste so pečeni pokrajini so napravljene iz velikih kamenitih plošč, provizorično tudi iz desk. Čez noč jih pesek vedno znova zasuje.

Med turnirjem šahisti ne bomo imeli ravno mnogo prilike za občudovanje lepe narave. Mesto prvotno javljenih 20 igralcev, ima turnir kar 22 udeležencev! Najboljši poljski mojster P. Frydman je sicer težje obolel ter ne igra v turnirju, mesto njegova pa sta prišla dva Poljaka in še danski prvak Andersen. Tako bomo morali igrati vsak drugi dan po dve partiji, ostale dni pa poleg kola še prekinjene partije, torej skozi 15 dni dnevno po 8 ur igre! Vsekakor pa bo to za vse udeležence, zlasti pa Poljake, izvrsten trening za olimpiado ter bližnje turnirje.

Protektorat nad turnirjem ima inspektor poljske vojske, gen. Sosnkowski, ki je določil kot nagrado za najlepšo partijo turnirja 200 zlotov, medtem ko znaša prva nagrada v turnirju 400 zlotov. Tako bodo vsi igralci polagali važnost tudi na to, da igrajo čim lepše partije. — Vodi turnirja sta mojster Przepiórka ter polkovnik dr. Steifer. Pri večeršnjem žrebanju smo dobili sledeče številke: 1. A. Steiner (Madžarska), 2. Regedzinski, (Lodz), 3. Apšeneč (Letška), 4. Appel, (Lodz), 5. Najdorf, 6. Jagielski (oba Varšava), 7. Szpiro (Lodz), 8. Pilty (Varšava), 9. prof. Zawadzki (Sosnovjec), 10. Wojciechowski (Poznan), 11. A. Frydman (Lodz), 12. Stahlberg (Švedska), 13. dr. Tartakower (Pariz), 14. Schächter (Lvov), 15. Kremer (Varšava), 16. Foltys (CSR), 17. Pirc (Ju-

goslavlja), 18. H. Friedman, 19. Lowcki (oba Varšava), 20. Widernanski (Poznan), 21. Andersen (Danaka), 22. Gerstenfeld (Varšava).

V prvem kolu so imeli favoriti mestoma težko delo z »outsiderji«. Dr. Tartakower je le s težavo porazil Wojciechowskega, ki je imel nekaj časa menda celo dobljeno pozicijo. Stahlberg je prekinil z A. Frydmanom v poziciji v kateri ima v najugodnejšem slučaju remis. Tudi jaz sem imel kot črni v otvoritvi, ki sem jo igral malo svojevrsno, že težave q Jagielskim. Končno sem le dobil partijo. Foltys je imel razmeroma najlažje delo s Szpirom ter je sigurno zmagal. Važno točko je zabeležil Najdorf s H. Friedmanom, ki je v Nimcovičevi obrambi v otvoritvi izgubil kmeta. Najdorfu smatrajo Poljaki za svojo favorita; nedavno je osvojil prvenstvo Varšave. Slabo se je godilo ostalim trem inozemcem: Andersen je gladko izgubil z Regedzinskim, A. Steiner tudi ne bo mogel držati partije z Gerstenfeldom, Apšeneč pa je samo remiziral z Widernanskim.

V današnjem drugem kolu so bili rezultati važnejših partij sledeči: Foltys je v dobri pozicijski partiji porazil ing. Piltza, Stahlberg Gerstenfelda, Najdorf Lowckege. Remizirala sta Apšeneč in Andersen. Jaz imam prekinjeno partijo s Szpirom. Z dvema kmetoma več v končnici stojim na zmago. Dr. Tartakower ima izgleda na zmago z A. Frydmanom, H. Friedman pa z Jagielskim.

Z drugega kola turnirja v Jurati je naslednja lepa partija.

Nimcovičeva indijeka obramba.

Beli: Schächter. Črni: Wojciechowski.

1) d2—d4 Sg8—f6

2) c2—c4 e7—e6

3) Sb1—c3 Lf8—b4

4) d1—c2 Sb8—c6

Tako zvana švicarska varianta, ki jo poljski mojstri posebno dobro poznajo. Vsak dan je v Jurati po več partijti otvorjenih s to varianto.

5) Sg1—f3 0—0

6) Lc1—g5

Ta poteza ni posebno v rabi. Bolje je menda e2—e4.

7) Sg1—f3 TR8—e8

Preriskantno se zdi črnemu h6 in na 7) Lh4, g5, 8) Lg3, g4 ter nato Sd4.

7) a2—a3

Še vedno je prihajalo e4 v poštev.

7) Lb4 : c3 Dd8—e7

8) Dc2 : c3

9) Lg5—h4?

Zelo slabo, saj izgublja po nepotrebnem cel tempo. Res ni šlo 9) e4, radi Se4, dobro pa je bilo 9) d5! ter na ed5, najprej Lf6.

9) d7—d6

10) g2—g4?

To naj bi bil napad. Eksperiment pa se belemu hitro maščuje.

10) e6—e5

11) d4—d5 e5—e4

12) Sf3—d2

V poštev je prihajalo vsaj 12) Sd4. Ne gre potem Sd4, 13) Dd4, Lg4: radi Tg1 ter Lf6. Slabo pa je bilo vsekakor 12) d6, e3, 13) Df3: bc6. Črni pride na odprtih linijah gotovo hitro do napada.

12) Sc6—e5

13) h2—h3

Tudi 13) Lf6, Df6, 14) Se4, Df4 je ugodno za črnega. Sedaj pa črni zelo elegantno odloči partijo.

13) Sd6 : d5!

14) Lh4 : e7

Ali 14) Dg3, g5, zopet s prednostjo za črnega.

14) Sd5 : c3

15) Le7 : d6

Na videz je torej beli rešil kmeta. Črni pa ima na razpolago lepo kombinacijo:

15) Se5—d3+!

16) e2 : d3 e4 : d3+

17) Sd2—e4 d3—d2+!

beli se vda. Saj ima po 18) Kd2, Se4+ ter Sd6: celo figuro manj.

Vasja Pirc.

Ženska vohunska centrala v Moskvi

Kakor poročajo londonski listi so v Moskvi odkrili špijsko centralo, ki je delovala za neko tujo silo. Z vohunizmom so se tu bavile samo ženske, ki so jih aretirali. Tri izmed njih so bile žene častnikov špijske službe sovjetskega generalnega štaba. Živele so razkošno življenje in so prejemale iz inostranstva neprestano pošiljke dragocenih oblačil in drugih stvari, kar je končno zbudilo pozornost oblasti.

Umetni slap

V bližini gore Chereve v ameriškem Skal-nem gorovju so začeli graditi — slap.

Slap naj bi se zlivljal preko osm sto metrov visoke skoraj navpične stene. V ta namen bodo uravnali preko nje močan izvirek, ki prihaja na dan pod vrhom. Novi slap bo rabil seveda za električno centralo, ki bo oskrbovala okolico s tokom. Toda tudi tako bo ta edinstveni slap gotovo velika vaba za izletnike.

Filovič samo belo cesto, čeprav je gledal nazaj. Ta cesta je bila mirna. Potem pa se je zopet pojavil tuj avtomobil.

Polagoma je Filovič okrenil glavo naprej. Zdal ni več dvomil, da ga zasledujejo. Tatvino so gotovo takoj odkrili. Čeka mu je silila za petami, da bi dobila dokumente nazaj. Njegove misli so se jele nenadoma ustavljati. Ali se je dalo še kaj storiti v tem položaju? Saj ni vendar nobenega dvoma, da bo ustreljen. In pri tem se bo še pokazalo, da je odnesel z dokumenti vred tudi šop bankovcev. Brez preiskave ga bodo ustrelili. Kakor čisto navadnega tatula! Postavil ga bodo ob steno in nihče ne bo nikdar več izvedel česa o njem. Kaj pa, če bi vrzel torbico z dokumenti iz vozla?

Filovič je tipal z roko okoli sebe. Torbice ni otipal takoj. Potem se je apatično nalonil na mehko blazino. Razdalja med voziloma se je bila med časom zopet skrajšala. »Stoj!« je zavpil nekdo. Filovič je dal vozlaču znamenje, naj ustavi. Avtomobila sta obstala vstric in Filovič je še videl, kako se je vozač zasledovalnega avtomobila dvignil s sedeža in odprl vrata. Slisal je tudi še besede:

»Gospod, izgubili ste torbico, jaz pa sem jo pobral in mi je prišlo na misel, da vam bom gotovo zelo vsterigel, če vam jo vrnem...«

Zasmejal se je in vrzel torbico okoli okna na sedež poleg Filoviča.

Toda Filovič ni dal nobenega odgovora. Bil je negiben, naslonjen na levo stran in sedel na mehki blazini.

Bil je mrtev, ker se ni ustrelil v strahu pred zasledovalci.

H. Willumsen:

„Med nama je končano“

»Erna, kaj res misliš, da... da...«

»Da, res mislim. Tu imaš prstan.«

»Hm, jaz te ne razumem.«

Neznana zemlja

Neraziskana področja, neznana atmosfera – Notranjščina naše pre-mičnice

V dobi radia in letala bi človek mislil, da je zemeljska površina že prilično raziskana. So pa še vedno velika ozemlja, na katera še ni stopila nobena človeška noga, vsaj ne noga belokozca.

Pri velikih poletih zadnjih let v arktične kraje so odkrili v sibirskem severovzhodu gorovja, tako velika kakor Pireneji, ki niso bila zarisana.

v nobenem zemljevidu.

Prav tako neznane so širne gorске pokrajine v notranjosti Azije. Tudi v notranjosti Afrike in tropske Južne Amerike je tako, pa se pojavljajo zato vedno znova domneve, da se skrivajo v teh neraziskanih predelih zemlje zadnji ostanke živalskih vrst iz prejšnjih zemeljskih dob. Nekako na severu Beringove morske ceste so predeli, ki jih ni preletelo.

še nobeno letalo.

Tam domnevajo morje, lahko pa da bi našli namesto morja velika otočja. V Antarktiki so ozemlja, večja od Evrope, ki so nam popolnoma neznana. Navzile velikim polem, ki sta jih izvršila tam Byrd in Ellsworth, še danes ne vemo, da-li je antarktična celina v resnici presekana po morskem prelivu, kakor bi bilo sklepiti iz oblike njene obale ob Weddellovem in Ros-sovem morju.

400 let že poznamo

Hudsonov zaliv, ki je približno tako velik kakor zapadno Sredozemsko morje in ki plo-vejo po njem ob poletnem času premnoge ribiške ladje v vse smeri. A šele l. 1915. nam je ta zaliv odgrnil svojo zadnjo skrivnost, šele tedaj so na njegovem severu odkrili doletel neznano otočje, Beitscherjeve otoke.

Celo stara kulturna ozemlja moramo

še na novo odkrivati.

Sredozemsko morje se je od rimske dobe sem dvignilo nekoliko za pet metrov in je preplavilo velike pristaniške naprave in poslopja ob starih bregovih. A še dosti

globlje, celo v globini 500 do 1000 m so odkrili ostanke prastare kulture, ki izvirajo brzkone še iz dobe, ko je sestojalo to morje iz dveh manjših celinskih morij in sta bili Evropa in Afrika zvezana še

s kopnimi prehodi

pri Gibraltarju in Malti. Sedaj se trudijo, da bi te stare kulture preiskali. Še pred nekoliko leti so se lahko spuščali v globino kvečjemu sto metrov, danes gradijo že raziskovalne krogle, ki prenašajo celo siloviti vodni tlak v globini 1000 m. Tako bo moralo morje polagoma razodeti vsaj majhen del svojih skrivnosti. Majhen del, kajti morje je globoko

tudi 10.000 m in več.

To je malo v primeru z globino zemlje, a vendar silno dosti v primeru s človekom in njegovimi pripravami. Lahko bi rekli, da vseh morskih skrivnosti niti nikoli ne bomo odgrnili. Zato bi bilo nesmiselno oporekati, da v tem morju ne bi mogle biti pošasti, o kakršnih pogostoma poročajo tudi verodostojne priče, a ki jih še nikoli niso mogli uloviti.

Toda morje smo kolikor toliko raziskali vsaj z grezili. Kako pa je s kopno zemljo?

Najglobljirov

na evropski celini, pri Czuchowu v Gornji Slezki, sega v globino 2240 m. Še za kakšnih 1000 m sta globlja dva ameriška rova in sicer prvi v Mehiki pri Alamu (Veracruz) z globino 3326 m, drugi v Kaliforniji z globino 3450 m. A kaj pomenijo te umetne luknje 3,5 km v zemeljsko telo, ki ima premer 12.743 km?

Niti stara trditve, da temperatura zemeljske notranjosti z vsakimi 40 m globline naraste za 1 stopinjo, se ni izkazala za pravilno. Po tej trditvi bi morali imeti v zemeljski sredini

temperature sto tisočev stopinj

med tem ko jih moderna fizika ceni na 8000 do 10.000 stopinj. A niti o stanju gmo-te v globini 100 km ne moremo povedati

ničesar določnega, med tem ko lahko določamo fizikalne lastnosti zvezd, ki so milijone svetlobnih let oddaljene od nas. Kvečjemu to lahko rečemo, da prihaja magma ognjenikov iz največje globine 50 km. Za globino 1000 km, kjer vlada že itak skoraj 1000 atmosfer, veljajo za stanje materije brzkone

povsem drugačni zakoni

nego ob zemeljski površini pri normalnih pritiskih. Morda, da prehajajo snovi tam v plastično, pol tekočo obliko, ki velja mor-da tudi za pline, saj morajo biti ti pri silovitih pritiskih globlje zemeljske notranjosti, ki znašajo do 3 milijone atmosfer, gotovo pol tekoči. Za gotovo pa tega ne moremo trditi, kajti takšnih pritiskov niso dosegli še nikoli v nobenem znanstvenem laboratoriju.

Da smo pri raziskavanju zemeljske notranjosti dospeli komaj v globino 3 in pol kilometra, se lahko opravičimo z

nedostatki naših priprav

in nas samih. A tudi o ozračju nad višino kakšnih 20 km ne vemo še skoraj ničesar, čeprav so registrirani baloni dospeli tudi že v višino kakšnih 40 km. In celo višina kakšnih 15 km, ki jo lahko danes brez posebnih težav dosežemo z baloni in letali, ima za nas svoje velike skrivnosti. V tej višini se ustvarja vreme, tu nastajajo

dež, sneg, toča in viharji,

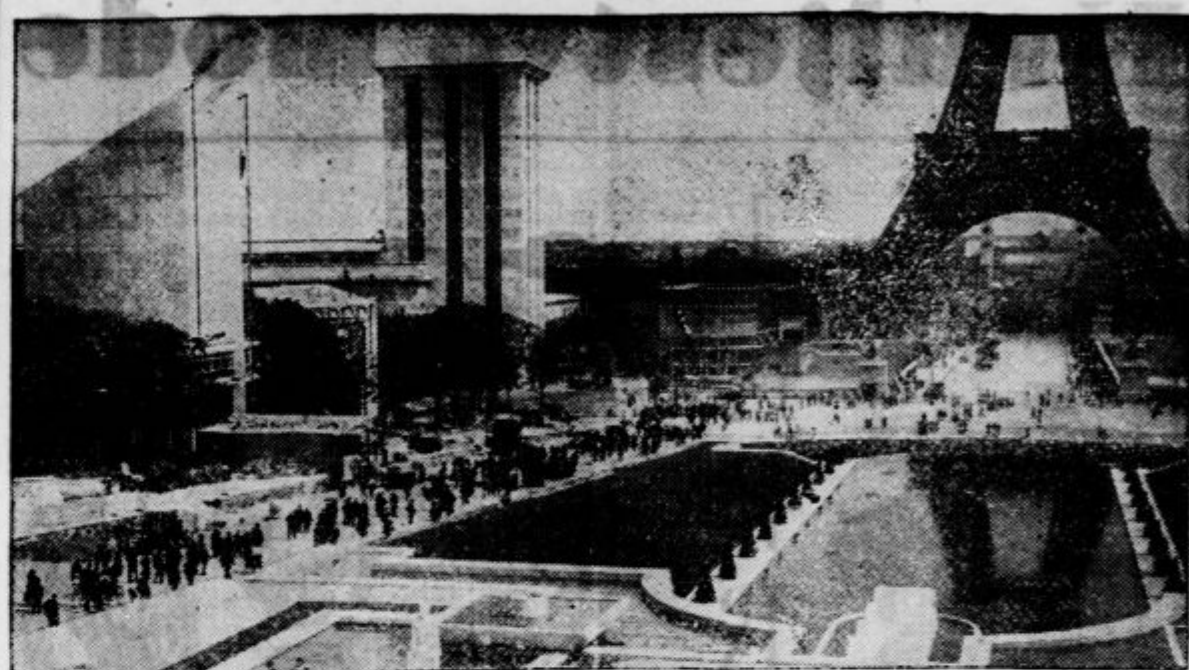
to je skoraj vse, kar vemo. Nemogoče nam je kaj določnega povedati o tem, kako ti pojavi prav za prav nastajajo in da-li imajo tu kozmični vplivi res kakšno vlogo, kakor trdi n. pr. Hörbigerjeva teorija o svetovnem ledovu.

Znanost se je v moderni dobi silno razvila, nešteta so njena dognanja. Kako velika pa bo šele

čez sto, čez tisoč let,

ko moramo navzlic vsemu njenemu dosega-njemu razvoju ugotoviti, da vemo celo o preminicah, na kateri živimo, tako malo gotovega.

Prvi občutkovski

Eiffelov stolp z bazeni, ki mijejo gledalce iz vsega sveta na sedanji mednarodni razstavi v Parizu

Kaj čitajo mlada dekleta?

Zavračanje nepristne romantike – Nepriljubljene pisateljice

Neki francoski list piše, da navdušenje za sport mladim dekletom ni zelo všeje-ja do štiva. Ta list je priredil anketo, da bi pozvedel, kaj čitajo moderna dekleta in mora ugotoviti, da je njih štivo v mno-gih primerih na zelo visoki stopnji.

V pariškem Racineovem liceu kažejo 13 in 14letne učence stremenje, da bi na-vajale čim bolj zvečena imena kot imena svojih najbolj priljubljenih avtorjev. »Nav-dušujem se za Romaina Rollanda, toda za Jules Vernea se ne morem ogravat,« piše ena izmed njih. Neka njena tovarišica navaja pestro zmešnjavo slovitih imen: »Čitam najrajši Flauberta, Homerja, Ja-cka Londona, Racinea in George Sandovo. Človek mora nehati misliti, da se hoče mlada dama s temi imeni samo malo po-stavljati. Neka 14letnica pravi: »Ne ljubim nebesko modrih in rožasto rdečih ro-manov. Dajem prednost opisom stvarno-sti.« Bolj nego pri 13 in 14letnih se kaže literarna okus seveda pri šestnajstletnih. »Dajem prednost Giradouxu, Duhamelu, Gionoju, Panaitu Istratiu, pravi ena iz-med njih. In druga je zapisala: »Za svoje najmočnejše umetniške vtise se moram zahvaliti Molièru, Victorju Hugoju, Ana-tolu Franceu, Arthurju Schtitzlerju in Theodoru Dreiserju.« Tretja priznava: »Sovražim vso nepristno romantiko. Či-tam Uptono Sinclaira in pred vsem Emila Zolaja, ki postaja čedalje bolj pisatelj na-šega pokolenja in ni bil od svoje smrti da-je še nikoli tako živ kakor danes.«

Tudi visokošolcem je list poslal svoja vprašanja. »Rada imam Francisca de Mio-mandra. Tudi John Galsworthy mi mnogo pomeni,« izjavlja mlada filozofka. Neka njena tovarišica pa pravi: »Romane be-rem malo in se zanimam pred vsem za so-cialno psihologijo in družbeno kritiko. V tem pogledu se mi vidi Louis Guilloux po-

sežno važen pisatelj naše dobe. Dvajset-letna visokošolka poroča: »Henri Bor-deaux, Paul Claudel in Mounier so mi po-sebno dragi. Ti pisatelji dajejo religioznim idejam dovršeno umetniško obliko.« Neka medicinka pa meni: »Včasih sem sprejem-ljiva samo za tisto lahko zabavno štivo, kakršnemu dajemo prednost na kakšni vožnji z železnico. Za razvedrilo je po-mojem mnenju najbolj primeren kakšen de-ktivski roman in eksotično pobarvan pustolovski roman. Če so pa moji ženci do-volj pripravljeni za višje štivo, čitam naj-rajši Balzaca, Liona Feuchtwangerja in Bernarda Shawa. Tudi Dostojevski in Ib-sen, pred vsem pa tudi Cervantes mi po-menijo neskončno mnogo.« Zenimivo je, da večina mladih deklet ne navaja ženskih pisateljic v seznamih svojih najljubših av-torjev.

Svetlobna stanica zasleduje zvezdo

Manipuliranje s teleskopom, ki pri večer-nih posnetkih zasleduje kakšno zvezdo, za-hteva navzile vsej natančnosti in avtomat-čnosti koleseja, ki opravlja to delo, napete pozornosti pri opazovalcu, ki mora vedno znova popravljati majhne razlike. Svetlobna stanica je sedaj odvzela človeku tudi to utrudljivo delo.

Zvezdni žarek se s silno ostro kline noža, ki se zrcali, razdeli v dva dela. Ta dva žar-ka iz enega se izmenoma usmerjata na svetlobno stanico. Če dajnogled na popo-lnoma natančno naravnano zvezdo, tedaj meče del razcepljenega žarka več svetlobe na stanico nego drugi del, stanica pošlje električni sunek preko ojačevalca v neki regulator in ta oskrbi naravnovalno daljnogle-da.

Higiena na potovanju

Nevarnost za prebavila – Važnost prehrane na železnici

Potovanje nam ne širi samo duševnega obzorja, temveč nam lahko postane tudi zdravje pospešujoč pripomoček. Iz vsakda-njosti in poklenjenega življenja z njegovimi škodljivostmi, prihajamo na potovanju na deželo, v gore, k morju, in tam si lahko priobimo novega zdravja, zalogo za zimo in zopetno delo.

Seveda pa nam more potovanje tudi škodovati, če ga izvajamo nespametno in ne higienično. Koliko ljudi si baš na potovanju pokvari želodec in črevesje in si naprt bo-lezni, ki jih je baš v tujini čutili najbolj, ker nam tam ni na razpolago domači zdrav-nik in nam nedostajajo tudi skrbljivih svoj-cev.

Pred vsem moramo paziti že med vožnjo po železnici na pravo dieto. Kaj si vse nato-vorijo nekateri ljudje za vožnjo, ki traja ko-maj nekoliko ur. Vino, žganje, kavo, čaj, trdo kuhana jela, vse mogoče mesne jedi, grozdje, hruške in drugo sadje, vsakovrst-no pecivo in sladkarije. A vse to bi se ne bilo tako hudo, če bi želodec ne obremenje-val s tem v pestri zmešnjavi. Večina ljudi pa takšne zmešnjave v jedi in pijači ne prenese in prebavne motnje so naravna po-sledica.

Kdor se vozi kakor kolj na potovanje, naj ne dela tega nikoli s pohim želodcem. Predvsem naj se varuje preobilnega pitja alkoholnih pijač. Ne jej neposredno pred vožnjo, temveč najmanj uro prej in sicer lepo počasi in povsem običajen obed. Med vožnjo se malo omeji, ob urah, ko običajno ješ, zavij samo kakšne lahke prebavljive jedi, n. pr. malo mrzle pečenke, obložen kruh, nekoliko kosov prepečenca ali žem-ljo. Tu in tam kos čokolade ali sladkorja ne bo škodil. Zoper željo pomaga obitajno nekoliko posejanih sliv ali požirek lahkega vina. Vode, ki dostikrat ni prosta bakteriji, in netemperirana, se na potovanju ču-je. Seveda pa čista in sveža voda, če je ne po-piješ preveč in preveč nezmerno, ne škodu-je. Najbolje je še, če vzameš steklenico mi-neralne vode s seboj. Če imaš suha usta, ti bo pogosto pomagalo to, če počasi žve-liš kos kruha.

Kdor vožnje ne prenese, ne da bi se ga polastila slabost z bljuvanjem, naj se vozi kolikor mogoče ob odprtem oknu in z obra-zom naprej. Zgornjega telesa ne naslanjaj nikoli eksozi okno. Prah, pepel in drobci premoga so škodovali že marsikateremu po-tovalcu.

Ko vožnjo končaš, ne jej takoj, temveč kvečjemu po polurnem počivanju. Med na-porno turo peš, ne jej ničesar, temveč sa-mo med počitkom. Pameten pešec se izog-ne vseh gostiln ob poti. Je namreč izbi-čen in ve, da je oskrba v podeželskih go-stilnah pogosto zelo pomanjkljiva in ma-lovredna.

Na potovanju se ču-je vseh jedi, ki po-vzročajo željo in ki so močno začimljene: ragujev, gulažev, mastnih klobas, mastne-ga mesa spolh, konserviranih rib, nepreku-hanega mleka, preveč sadja, kumarčne sa-late itd.

Zmernost v jedi in pijači je glavno pra-vilo za vsakega turistu. Toda to ne pome-ni, da bi moral polovati s praznim želod-cem, kar bi ti lahko povzročalo slabosti.

Lev ranil krotileca

Krotilec Francois Decendre je postal to dni žrtve svojega poklica. Lev, pošastna zver, ki se je vselej podvrgla krotilečevi volji, ga je med predstavo napadel in ga tako poško-doval, da so ga morali odpeljati v bolnišnico, kjer se bori s smrtjo

Pragozd na ploščah

Gluha tišina nočnega pragozda – bajka brez podlage

V Zedinjenih državah se je združilo ne-koliko naravoslovcev in so spravili na trg edinstveno delo; pragozd na ploščah. Bili so več let na potovanju, posebno skoz juž-koameriško divjino in so napravili mnogo tisoč gramofonskih plošč, na katere so zbra-li vse šume pragozda. Lahko si mislimo, da to ni bilo zvezano z navadnimi napori. Že sama odprava v divjino Amaconke je nekaj mučnega in napornega, treba pa je pomi-sliti, da je ta odprava vlekla s seboj celo vrsto važnih in občutljivih priprav in veli-ko število voščenih plošč, ki jih je bilo tre-ba še posebno skrbno čuvati.

Lahko bi si pomagali nazadnje tako, da bi večino posnetkov napravili v živalskem vrta. A baš tega so se hoteli raziskovalci izogniti. Trdijo namreč, da so življenjski iz-razi živali v svobodi drugačni nego v ujet-ništvu, in to velja samo ob sebi umevno tu-dj za glasove n. pr. kakšnega ptica ali opi-ce. Tu je šlo za svobodno žival v njenj na-ravni okolici. Plošče, ki so jih izdelali, so bile namenjene znanstvenemu raziskova-nju in ne morda kakšnim zabavnim namer-am. V bodoče se bodo člani raznih ekspi-dicij lahko ob teh ploščah učili razlikovati glasove raznih živali, preden odidejo na pot. Ko bodo znali razlikovati nekoliko sto živali po njihovih glasovih, tedaj bo pra-gozd izgubil zanje mnogo svojih skrivnosti.

Da je pa seveda težavno razlikovati gla-sove več sto vrst živali, to lahko verjamemo brez nadaljnega. Kdor je prvič poslušal ploščo s pravim koncetom divjih papig, bo gotovo najprvo ugotovil, da je lepota glasu nekaj drugega. Toda znanstvenikom

seveda ne gre za to, ali je glas kakšne pti-ce za naše občutje lep ali grd. Narava ima vedno prav, tudi tedaj, kadar gre po na-šem mnenju za grde stvari.

Posebno pozornost je zbudilo nekoliko plošč, ki so ohranile glasove nočnega pra-gozda. Naše predstave o gluhi tišini nočnega pragozda te plošče temeljito zavračajo. Tu je slišati čudne zvoke in šume, živžve, praskanje, krike, mahoma tudi divje vro-žanje opic, ki polagoma spet utihne, potem smrtni kriki kakke živali, ki je postala žrtev nočnega roparja, brenčanje žuželk, šu-menje trav, klokočanje bližnje mlake, skrat-ka glasovna podoba milijonkratnega življe-nja, ki ne pozna nočnega počitka.

Točno plačuj »Jutru« naročnino

Varuj svojcem zavarovalnino

Rockefellerjeve ljubezni

Melinda Miller, Ema Saunders in Laura Celestija Speiman

Ko so pokojnemu velebogatašu nekoč dejali, da ne zasluži dovolj, da bi se lahko poročil in da njegova bodočnost še ni za-gotovljena, je bil seveda še mlad fant in velik revež. Zaljubljen se je v Melindo Millerjevo, hčer preprostih staršev, ki so živeli v Stronvilleu, ne daleč od hiše Ro-ckefellerjev.

Melinda je bila zdravo in krepko, ve-selo dekle in John je uporabil vsako pro-sto minuto, da je lahko šetal z njo. To njegovi materi ni ostalo neprikrto, goto-vo si je mislila, da bosta mlada človeka nekoč lahko lep par in to jo je pripravilo brzkone do tega, da je vzela mladenko s seboj, ko so se Rockefellerjevi preselili v

blizino Clevelanda. Pomagala naj bi ji pri gospodinskih delih. Njeni starši, ki so bili reveži, niso imeli nič proti temu in so bili zelo zadovoljni, ko so zvedeli, da ravna jo Melinda v Rockefellerjevi družini kakor z lastno hčerko, ne pa kakor s služ-kinjo. Razmerje med Johnom in dekletom je postajalo od dne do dne toplejše — a ne-kega dne se je nenadno pretrgalo. Prišla je Melindina mati, ki je bila zvedela, ka-ko je z mladima človekoma. Prišla je, da jo spravi domov. Dejala je, da je slišala, kaj se plete med Johnom in Melindo in tega kot dekletova mati ne more trpeti. Pristavila je dobesedno: »John je lahko dober, ljubezniv mladenič, a nima dovolj bodočnosti, da bi se poročil z mojo Me-lindo.« Tako se je končala Rockefeller-jeva prva ljubezen.

S svojim drugim srčnim romanom ni imel nič večje sreče. Srečal je v cerkvi ne-ko Ema Saundersovo in se je takoj zalju-bil vanjo. Veselemu dekletu je začel dvo-riti po vseh pravilih. Toda dekle je kmalu ugotovilo, da ne sodita skupaj. Rockefeller je ob tistem času že kazal lastnosti, ki so ga pozneje napravile za uspešnega poslo-vega človeka: bil je pretrezen. Menila je, da bo svojim poslom posvečal brzkone več časa nego njej. Zato ga je odslavila, še preden ji je predlagal, naj postane njegova žena.

Tretje dekle, s katerim se je Rockefel-ler spoprijateljil, je bila njegova poznejša žena, Laura Celestija Speimanova, ki je znala ceniti njegovo treznost, ker je iz-virala sama iz enake puritanske okolice. Sovražila je alkohol kakor on, bila je šted-ljiva in je bila doberdelna že v času, ko Rockefeller še ni imel milijonov. Pravijo, da je ona pripravila svojega moža do te-ga, da je poklanjal tako ogromne vsote za dobrodelne in znanstvene namene.

Tistega dne, ko sta se poročila in sto-pala srečna iz hiše duhovna, ki je bil opravil ceremonijo, se je John baje nagnil do Laure in ji dejal z nasmehom: »Danes po-polne bi, draga, rad šel s teboj v cirkus. Potem pa moram spet v pisarno, ker mo-ram opraviti še mnogo dela.«

Takšen je ostal John ves čas svojega za-kona, a Laura mu ni nikoli ugovarjala. Bila je idealna žena za tega stvarnega delovnega človeka.

ZA POMLAD

NOVA OBLEKA — NOV PLASČ!
Lepo sortirano zalogo blaga vam nudi

tvrdka
DRAGO SCHWAB
LJUBLJANA, Aleksandrova c. št. 7
V zalogi tudi izgotovljena oblačila
ali pa se na željo izgotove tudi po meri.

Z mednarodne razstave umetnosti in tehnike

Place de la Concorde z obeliskom iz Luksorja. Ta obelisk, ki je krasil Pariz že ob razstavi l. 1889, tvori letos novo, privlačnost s svojo nanovo urejeno okolico

»Natakar!«
»Samo trenutek prosim, pridem takoj«
(prijateljstvo)

SPORT

Zadnje kolo v ligi

Na sporedu so štiri tekme — Dve sta brezpomembni, dve odločilni — Finale tudi v podsavezu

Danes bomo zavrtili še poslednje kolo v ligi. Spored je nekoliko okrnjen, ker sta Concordia in Jugoslavija s svojo tekmo že za binkoši vzeli predjuri. Od ostalih štirih tekem sta dve kolikor toliko manj pomembni in se igrata, pač ker sta na sporedu. Zato pa sta dve tem težji, saj gre trojici klubov za obstanek v ligi. Da vidimo!

BASK—BSK. Igra se na terenu Jugoslavije. Jeseni je BSK zmagal s 4:0 in bo po vsej priliki tudi tokrat nesel ob piki. Sicer... BASK ima za seboj svež rezultat 5:0 proti Jugoslaviji. Z njim se je rešil nevarne cone — pravijo da zaslužen!

Gradjanski—Hajduk. Hajduku gre za tretje mesto, če bi zgubil BSK celo za drugo. Seveda pod pogojem, da premagava novega prvaka. Ta pa nastopi tokrat zopet kompleten. Srečanje bo vsaj zanimivo. V Splitu je bilo 1:0 za Gradjanski.

Slavija O.—HASK. Osiječani so jeseni z 2:2 odnesli HASK eno piko iz Zagreba. Tokrat jim gre za življenje. Trenotno se nahajajo prav na poslednjem mestu tabele in morajo dobiti obe točki, če se hočejo povzpeti nad Concordio, ali pa vsaj 5:5 neodločeno. HASK si je sicer z nedeljsko neodločeno tekmo proti Hajduku opomogel preko nevarne meje, toda iz lokalnega patriotizma mora iti v žerjavico po koštanje za Concordio. Osiječani igrajo za svoj račun, zato bodo temu primerno zaigrali. Pripišujemo jim nekoliko več izgledov kot HASKu.

Etapna kolesarska dirka

Udeleženci triidnevne kolesarske etapne dirke po Hrvatski in Sloveniji so se včeraj dopoldne podali na drugo etapo, ki jih bo vodila do Maribora, s prijetnim odmorom v Celju, kjer je ob enem cilj druge poletape. Že mnogo pred napovedano uro se je zbralo na Aleksandrovi cesti pred Narodnim domom številno občinstvo in pričakovalo prihod dirkačev, ki so po prvi etapi prenočili v Ljubljani. Kmalu je bilo vse pripravljeno za odhod. Na startu so se javili vsi razen profesionalca Ljubčiča, ki je na včerajšnji prvi etapi zaradi padcev dobil boleče prasko po vsem telesu in je zaradi tega moral odstopiti od nadaljnje vožnje. Mnogi dirkači so se pojavili z obvezami, med njimi tudi favoriti Prosenik, ki si je včeraj pri padcu prebil koleno, a je danes kljub hudim bolečinam vztrajal pri dirki. Funkcionarji, ki spremljajo dirkače v treh avtomobilih, so zavzeli svoja mesta in ob 9.50 je dal predsednik kolesarske zveze G. Rosenberg znak za odhod. Pisana povorka 11 kolesarjev je odzdravila po Bleiweisovi cesti proti sv. Krištofu, kjer je bil start, pred njimi pa je odhitel avto s starterjem. Ko so udeleženci prišli do sv. Krištofa, kjer se je tudi najbrž nabralo precej gledalcev, se je spustila rečica zastavica in dirkači so brez postanka v le-tečem startu z izredno brzino kmalu izginili za ovinkom proti Ježici. Skupino so vodili Prosenik, Grzac, Gartner in Rozman, ki je že v petek zatirjal, da s njim bo na svoji domači progi že pokazal. Morda mu bo uspelo, imel pa bo spričo sprinterskih kvalitiet dozdaj vodilce trojice Prosenika, Grzaca in Gartnerja težko stališče.

Drugo kolo teniškega prvenstva

Na praznik se je vršil na igriščih Ilirije teniški dvoboj za drugo kolo državnega klubskega prvenstva med TK Majšperkom in Ilirijo. Zmagala je Ilirija premočno z rezultatom pri gospodih 5:0 in pri damah 4:1. TK Majšperk, ki je gostoval v Ljubljani prvič od svojega obstoja, je nudi za kratek čas svojega teniškega udejstvovanja prav lepo igro. Ekipo je zlasti odlikovala velika borbenost, ki pa napram mnogo bolj rutiniranemu nasprotniku ni zadostovala. Gostje so imeli svojo najboljšo moč v Neratu, ki je pokazal v igri proti dr. Bleiweisovi veliko agresivnost. Tudi njih tretji igralec Grill je prav dobro obvladal tehnične finese, posebno servis, vendar njegova igra ni mogla priti proti Banjani od izraza. Dame TK Majšperka so predvedle tipično družbeno igro, ki se v tekmovalnih slabost obnese.

Ilirija, ki bo morala že v nedeljo odigrati tretje kolo, je nastopila pri gospodih v svoji drugi postavi, ki je prav tako dobro izvršila svojo nalogo. Dr. Bleiweis je igral v singlu in doblju zelo sigurno in o motnji njegove poškodbe ni več sledu. Banja je tokrat igral zelo ofenzivno, ing. Murko in Dacar pa sta bila običajna, slednji v doblju nekoliko nesigurni. Pri Ilirijankah je to pot privrkat nastopila ing. Sernečeva. Pokazala je visoko stopnjo svoje igre, ki jo odlikujejo predvsem preglednost in premišljenost, sigurni servis, močan forehand in odlično plasiranje žog. Nasprotnici ji zdaleka nista bili kos, radi tega niti ni imela prilike, pokazati vsega svojega znanja. Vse kaže, da je Mariborčanka Lirzerjeva po dolgem času dobila v njej vsaj enakovredno nasprotnico. Dvoboj za banovinsko prvenstvo med njima obeta biti ena najzanimivejših točk mariborskega turnirja. Mühleisenova je dobro opravila svoj posel. Rezultati so bili:

Ilirija: Majšperk gospodje: dr. Bleiweis—Nerat (M) 6:2, 6:3; ing. Murko—Wigle (M) 6:1, 6:3; Banja—Grill (M) 6:3, 6:3; Dacar—ing. Schuster (M) 6:3, 6:0; double: Bleiweis—Dacar—Nerat—Wigle 6:0, 6:0. Dame: Mühleisen—Kubricht (M) 6:1, 6:0; Serneč—Klobučar (M) 6:0, 6:0; Serneč—Kubricht 6:1, 6:0; Mühleisen—Klobučar 6:2, 6:2; double je Ilirija predala gostom.

Tretje kolo

V tretjem kolu državnega prvenstva se sreča danes Ilirija z dvema izredno zanimivima nasprotnikoma. Gospodje, ki so do sedaj imeli razmeroma zelo lahke nasprotnice, bodo v varaždinski Slaviji prvič naleteli na močnejšo oviro. Dvoboj, v katerem so Ilirijani favoriti, nam bo pokazal, koliko smemo polagati nad na predstoječe odločilnejše nastope, predvsem z mariborskim Rapidom. Tudi v damskem tekmovalju gre Ilirija z boljimi izgledi v boj, dasi ima Zlatar najmočnejšo damsko

Ljubljana—Slavija S. To je druga našnja tekma z odlično primesejo važnosti. Sarajevčani so svojčas odnesli doma obe točki s 3:1. Danes sedijo nepremakljivo na petem mestu: niti morejo naprej, niti jih more kdo več oddot spodriti. Ljubljani pa je potrebna vsaj ena pika za vsak primer. Moštvo je zadnje nedelje zaigralo zopet v starem slogu, poletno in s priličnim znanjem. Zato je odpravilo Concordio zanesljivo. Pričakujemo isto danes. Po vsej priliki bo za to odločilno tekmo precej obiska, zato naj se publika po možnosti razvrsti že tekmo dveh predtekem na igrišču. Od teh bo zlasti druga — prvenstvena Slovan—Ljubljana pomlad — zelo zanimiva, ker nastopi najboljši nogometni naraščaj našega mesta. Glavno tekmo sodi G. Dattilo iz Rima, prične se pa tekma ob 17. točno.

Ce damo nade na uspeh BSK, Slaviji O. Gradjanskemu in Ljubljani, kar je povsem realno, bo BSK dokončno na drugem mestu, Ljubljana na šestem, Concordia pa na koncu.

V podsavezu se igrata dve tekmi za tekoče prvenstvo. Železničar je sicer brez konkurence prvi, mora pa odigrati še preostalo tekmo z Amaterjem. V Celju pa bosta domača kluba razražunala med seboj vprašanje drugega mesta.

V kvalifikacijskih tekmah za prestop v prvi razred se srečata para: v Trbovljah Trbovlje—Bratstvo, v Litiji Litija—Mengeš.

ekipo v hrvaški provinci. Turnir se bo pričel ob 9. in se bo brez presledka nadaljeval do 12., popoldne ob 15. dalje. Izven konkurence bo nastopil tudi v ekshibicijskih partijah znani zagrebški tenisač prof. Drago Friedrich, član HASKa. Ves program je zelo pestro sestavljen in bodo prijatelji tenisa brez dvoma prišli na svoj račun.

V nekaj vrstah

Zagreb je imel na Telovo veliko nogometno tekmo. Proti državemu prvaku Gradjanskemu je nastopil slovit prvorazredni londonski klub Chelsea, ki je sicer imel na svoji dosežanji evropski turneji — na Dunaju, Gradcu in v Beogradu — veliko smolo, ker je bil povsod poražen, vendar je bilo zanimanje za njegov nastop zelo veliko. 7000 gledalcev je prisostvovalo tekmi, na kateri je londonsko moštvo odneslo svojo prvo zmago. Premagalo je Gradjanskega z 1:0 (1:0). Edini gol je padel že v 2. minuti prvega polčasa. Angleži so pokazali zelo lepo igro, dočim se je od Gradjanskega pričakovalo več.

Na dirkališču v Jelenovcu pri Zagrebu je Motoklub Zagreb priredil 27. t. m. motociklistične dirke, ki so privabile okoli 8000 gledalcev. Na startu je bilo 80 dirkačev, med njimi dva Slovence, člana ZSK Hermesa iz Ljubljane, ki sta se na tej dirki krasno plasirala, saj sta v svojih kategorijah pobrala vsa prva mesta, a Drago Kovačič je na »Nortonu« dosegel tudi najboljši čas dneva.

Pri skupni oceni je dosegel Motoklub Zagreb 22. Hermes Ljubljana 11, i. hrvaški motoklub pa 3 točke. Naša dva dirkača sta zasedla pet prvih mest, kar je za njun start v Zagrebu izredno lep uspeh, obenem pa dokaz sistematičnega dela in treninga Hermesove motociklistične sekcije.

Na Dunaju se je na praznik vršila finalna pokalna tekma med Vienne in Sportklubom. Zmagala je Vienne z 2:0 (0:0). Avstrijo bodo torej v tekmovalju za srednjeevropski pokal zastopale Admira, Austria in Vienne. Italijanski sodniki, so si pri nase že utvarili lep renome. Sedaj si pa Italijani želijo videti tudi naše sodnike na delu. 9. junija bo v Italiji nogometna tekma med amaterskima reprezentancama Italije in Madžarske. Italijani so zahtevali, naj sodi to tekmo Jugosloven, Madžari pa so predlagali švicarskega sodnika. Odločitev še ni.

Jesenje so imele na praznik v četrtlet kar dve tekmi. B-moštvo Ljubljane je porazilo Bratstvo s 7:1, Ljubljanska Svoboda pa je nadvladala Kovinarje s 3:1.

Včerajšnjo vest »Slovenskega naroda« o glavni skupščini Jugoslovenskega zmskospolnega saveza treba popraviti: v toliko, da se skupščina ne bo vršila danes, temveč prihodnjo nedeljo, to je 6. junija.

Današnji sportni spored v Celju. Danes ob 9. dopoldne se bo pričel na celjski Glaziji propagandni lahkostotelski miting SK Celja, ki bo gotovo prav zanimiv. Ob 9.30 bo na igrišču pri »Skalni« kletki prvenstvena tekma med mladima Celja in Atletikom. Ob 17. se bo pričela na Olimpijem igrišču v Gaberju zaključna finalna tekma med Olimpiom in Celjem. Ker se oba kluba borita za drugo mesto na tabeli in je tekma tudi etvar renomeja, bo ta celjski »derby« gotovo zelo živahen in zanimiv. Pričakujemo pa, da bo tekma tudi fair in da se bo občinstvo vedlo sporno in dostojno. Tekmo, za katero vlada živahno zanimanje, bo sodil zagrebški sodnik. Ob 15.30 se bo pričela predtekma med Zalcem in mladino Olimpa.

Izidi murskopoljskih konjskih dirk

Ob številni udeležbi občinstva so bile ni Telbovo na Cvenu pri Ljutomeru pomladne dirke Kola jahavev in vozačev. Vožnje so bile vseskozi napete in lepe, Izidi kažejo, da so murskopoljski konjereji vzgojili dober dirkaški naraščaj, ki ga upoštevajo tudi v inozemstvu. Lani prodana kobilja Pika je na Dunaju zmagala že v dveh dirkah. Laska v Budimpešti pa na eni. Govorijo, da je tudi žrebec Pelikan prodan na Dunaj, in sicer za 23.000 Din. Tako dokazujejo reici ameriškega kasača, da ta reja ni tako brezpomembna, kakor jo hodojo nekateri prikazati, saj prinaša rejcem lep denar.

V dirki triletnih je zmagal Perun Slavija Josipa iz Bunčanov v času 3.12 (km 1.50) pred Nervusom vitae Slavija Alojza iz Banovcev (3.14; 1.46), Leonom Vavpotiča Matije iz Lukavec (3.16; 1.52), Primcso Slavija Ljudvika iz Grab (3.17; 1.52), in Egonom Skuhale Franca iz Kričevcev (3.35; 1.56.5).

Dirka 4 do 12 let starih se je končala takole: 1. Polikan Slavija Josipa iz Bunča

nov 3.14 (1.30.5), 2. Peter Pilot Slavija Ljudvika iz Grab 3.23 (1.26), 3. Lošo Pančica Franca iz Lukavec 3.37 (1.47.5), 4. Orikas Razlaga Vekoslava iz Radoslavec 3.46 (1.30.5), 5. Krka Bežana Antona iz Saljincev 3.47 (1.47).

V handicapu 3 do 12 let starih je zmagal spet Nervus vitae Slavija Alojza 3.37 (1.40). Sledili so: 2. Nebor Slavija Marka iz Ključarovec 3.38 (1.49), 3. Peter Pilot Slavija Ljudvika iz Grab 3.42 (1.28.5), 4. Nikita Galundra Franca iz Veržaja 3.44 (1.51.5), 5. Leon Vavpotiča Matije iz Lukavec 3.50 (1.52).

Zadnja je bila dvopreprična dirka z nastopnim rezultatom: 1. Pelikan—Perun 3.25 (1.58), 2. Orikas—Lošo 3.37 (1.59), 3. Peter Pilot—Princeza 4.06 (1.59) in 4. Plištra—Krka 4.12 (2.04).

Najboljši čas dneva je dosegel Peter Pilot (1.26), med triletnimi pa Nervus vitae (1.40).

Razburljiv dogodek

Ljubljana, 29. maja. Včerajšnji »Slovenski dom« je objavil pod naslovom »Razburljiv dogodek« s tihotopci na mitnici članek, ki je vsestransko netočen in ki ga hočemo zato javnosti objektivno pojasniti. Edino, kar odgovarja resnici, je to, da sem peljal z Ložarjem omenjenega večera tri steklenice žganja v Ljubljano. Steklenice sva imela v žepih vidno nameštene in naju tedaj, ko sva se počasi s kolesi vozila mimo mitnice, ni ustavil ali pregledal noben mitničar. Šele nato, ko sem prevozil že kakih 200 korakov po cesti proti mestu in sem sam ustavil kolo, ker sem moral popraviti luč, sta pridirila za menoj dva mitničarja in me nadržala, kaj da nosim. Odrnil sem jima, da ju to nič ne briga, ker naj bi se za to zanimala že prej, ko sem vozil počasi mimo njiju pred mitnico. Vprašal sem ju še, če me poznata in če veda, da sem ljubljanski mešan. Ko sta mi to potrdila, sem jima povedal, da nosim tri steklenice žganja svoji sestrici v mesto in da je trošarina na to žganje že plačana. Brez nadaljnje pame me je eden izmed njiju napadel, mi nameril svoj službeni samokres na prsi in zahteval, naj se takoj izkažem z boleto o plačani mestni trošarini. Ta mitničarjev nastop me je razumljivo silno razburil, zlasti še, ker so se slišni nastopi mitničarjev nasproti meni dogajali tudi že prej. Zato sem odločno pojasnil mitničarju, da se mi kot obrtniku, ljubljanskemu občanu in davkoplačevalcu s tem dogaja krivica, ker se od mene zahteva le izpolnjevanje dolžnosti, pravice se mi pa kratijo. Izrazil sem prepričanje, da veljajo za mene isti zakoni in predpisi, kakor za vse ostale ljubljanske obrtnike. Menja za mene ni izdana glede postopanja na mitnicah kaka posebna odredba.

Zato bi bilo zanimivo izvedeti s pristojnega mesta, ali mora res vsak ljubljanski gostilničar, če odda kak liter žganja, neprestano nositi s seboj boleto? Če je ta predpis v veljavi, se mu rad pokorim. Če pa ne, naj se organi trošarinskega urada zadostno pouče, kaj je prav in kaj je napako, oziroma, kako se morajo dostojno v okviru svojih službenih dolžnosti obnašati nasproti občinstvu in davkoplačevalcem. Če pa morda slučajno taka izjemna odredba velja izrecno le za mene, prosim pristojne gospode, da me obenem odvečajo izpolnjevanja vsakih gmotnih dajatev in obveznosti nasproti ljubljanski mestni občini. Če se bo to zgodilo, potem najbrž ne bo nikdar več prišlo do tako razburljivih dogodkov. Očitkov in naslova »Tihotapec Semraj« si absolutno ne dovolim od nikogar, ker mi nima nihče ničesar takega dokazati; zato bom dal priložnost za eventualno tako dokazovanje na pristojnem mestu. Nekorektnost mitničarjev v predpisni konfliktu bom pa lahko dokazal z vsemi pričami, ki so takrat bile na pozorišču in ki bodo lahko vse — v svoji neprizadetiosti — potrdile moje navedbe. Vse navedenega, češ da sem grozil z revolucijo, da sem udaril mitničarja s steklenico v glavo, da sem natak in pasantom ponujal žganje, je absolutno neresnično in iz trte izvit, da ne rečem celo: smešno.

Janko Semraj, gostilničar pri Sv. Križu.

Vprašanje za »Metlarje«

Knjižni molji so čudne živine, pa naj bodo že pravi, resnični molji, ali pa tisti ljudje, ki se jih je to ime prišlo. Z obujimi so težave.

Danes vam bomo dali uganko o takem molju. Pravem namreč.

Na knjižni polici sta stala dva debela zvezka leksikona. Tako, kakor pač navadno stoji knjige na polici. Od leve proti desni najprej prvi zvezek, zraven njega pa drugi. In v ta leksikon je prilezel knjižni molj, kakor bi bil imel namen, da se ga nauči na pamet. Lotil se ga je pri prvem listu prvega dela in je prilezel, do zadnjega lista drugega dela. Vsak del leksikona je imel po 1000 strani. Koliko listov je pregrizel knjižni molj? Uganite to in pošljite rešitev do petka na »Jutrovo« uredništvo, ob strani pa napišite »Uganka kluba Metlarje«. Stric Matic bo dal pridnim reševalcem spet nekaj knjižnih nagrad.

Kako je koza dobila travo

Ta uganka je pa prizadela vnetim Metlarjem obilo težav, čeprav je bila vse preprosta. Seveda, premislili bi bilo treba vse natančno in vzeti svinec v roke, pa bi bilo morda šlo.

Zadeva je bila tale: Koza je bila privezana na tri metre dolgi vrvi, deček s travo pa se je postavil pet metrov od nje, — in vendar je koza prišla do trave. Kako? Deček se je pač postavil tako, da je bil kol, na katerem je bila vrv privezana, med njim in kozo. Tako bi bila koza, ki je šla naokoli, lahko prišla do trave tudi v primeru, če bi bil deček prvotno šest in ne samo pet metrov od nje, ker se je pač lahko gibala v krogu s premerom šestih metrov.

Zdaj — upamo — to zapleteno reč razumete. Tisti, ki so jo razumeli dovolj zgodaj in ki so ob pravem času poslali pravilne rešitve, bodo pa tudi to pot deležni priznanja strica Matica, uglednega posrednika med »Jutrom« in učnim klubom »Metlarje«. Po žrebu je namreč nagradil naslednje reševalce:

Olga Ferhovec, Zg. Šiška 289. (pri Jenko) dobi knjigo »Tigrovi zobje«.

Marta Pahor, Ljubljana VII. Vila Hela dobi roman »Pater Kajetan«.

Rado Smolinsky, Ljubljana, Kosovo polje 148. dobi eno knjigo »Življenja in sveta«.

Dekle je zabodel in skočil v ribnik

Usodna zabloda 17 letnega fanta

Ptuj, 29. maja. V okolici Ptujja je prišlo do tragedije, ki se je odigrala med dvema mladima slovečema. Pri čevljarjem mojstru Vidoviču v Ptujju se je učil 17-letni Simon Murko, sin posestnika iz Placerja. Pretekli četrtek bi bil moral biti oproščen. Do tega pa ni prišlo, ker je fant že 24. t. m. izginil. Vedno pridnega fanta je pogrešal mojster, pogrešali pa so ga tudi starši.

Dognalo se je, da je fant prejšnji teden izgubil stotak in je iz strahu pred namišljenimi posledicami izostal od dela. Potikal se je okrog. Sinoči je pričakal svojo 14-letno izvoljenko Anico R., ki se je učila v Ptujju za šiviljo in je zvečer hodila domov v okolico. Spremljal jo je do Švabovega ribnika. Dekle je fantu prigravljalo, naj se vrne k staršem ali k mojstru, ker so vsi zelo v skrbeh zanj. Fant pa se je močno razburil in v prepiru naenkrat po-

tegnil nož, podrl dekle na tla in jo štirikrat zabodel. Navzlic temu, da je močno krvavela, je dekle še vlekel proti ribniku, vendar pa je opustil atračno namero, da bi jo spravil v vodo. Obupan je potem zabodel se sebe in skočil v ribnik. Dekle je še čulo njegove vzklake na pomoč, potem je vse utihnilo, dekle pa se je onesvestilo.

Ko se je spet prebudila, se je Anica s poslednjimi močmi privlekla do prvega posestnika Jesiha, kjer so ji nudili pomoč in poklicali njene starše, obenem pa so o dogodku obvestili tudi fantove roditelje. Dekle so ob 23. uri prepeljali v ptujsko bolnišnico, kjer je bila takoj izvršena operacija. Dekle ima prav nevarne poškodbe nad trebuhom, na prsih in po rokah. Fanta so iskali ponoči a tudi danes, vendar ga še niso našli, ker je ribnik na nekaterih mestih precej globok. Tragični dogodek je vzbudil mnogo sočutja s starši obeh mladoletnih zaljublencev.

Plesni umetnik Kürbos se oglaš...

Po daljšem odmoru se je spet oglašil mladi slovenski baletni umetnik Maks Kürbos, ki je lani šel v tujino, da izpopolni svoje znanje. Vendar ga je nadarjenost kmalu potegnila iz šole v javno delovanje in po komaj polletni odsotnosti se že lahko veselimo njegovega nenavadno hitrega napredka.

Prijatelju našega lista je sporočil novico, ki jih na tem mestu objavljamo: Umetnik Maks Kürbos nastopa v baletni skupini, ki jo vodi g. René Blum, brat minisrkega predsednika francoske vlade. Skupina šteje 62 članov in je zmes vseh možgih narodnosti, prevladujejo pa Rusi, in zato ima skupina tudi naslov Ballets Russes de Monte Carlo. Poleg teh je največ Angležev in Francozov. V celem je v Blumovi skupini 18 narodov. Vsekakor peštra elita. Jugoslavijo zastopa le g. Maks Kürbos in prebivata druga za drugim v neverjetno hitrem tempu. Prav zdaj piše, da je po poldurjem mesecu, odkar je v skupini, dobil že štiri glavne vloge. Kritike moštrov o njegovi umetnosti so veseskozi odlične.

Ob 28. t. m. nastopa spet v Londonu, in sicer v slovitom teatru Colosseum. Udeležil se je tudi slovesnosti kronanja angleškega kralja. Najbrž v septembru odpotuje v Hollywood, kjer ostane mesec dni in bo tam njihova skupina nastopala v filmu.

Pravkar je podpisal tudi kontrakt, po katerem ostane član opere v Monte Carlu štiri leta. Seveda le v sezoni ki traja vsako leto od januarja do maja. V preostlih mesecih pa bo obiskal Severno in Južno Ameriko, kakor je že sam poročal našemu listu.

Ob koncu junija, torej čez mesec dni, se vrne za kratek čas iz Londona v Pariz, kjer je sprejel kaj laskavo vabilo za sodelovanje na jugoslovenskem festivalu skupno s partnerico, tudi Jugoslovenko, katere imena pa noče izdati in se opravičuje, da ona tega ne pusti. Pričavlja, da imajo ženske pač svoje muhe...

Sedaj je teden dni gostoval v Parizu, in sicer v Theatre des Champs Elysees, kjer je nastopal vsak večer. Piše, da je utrujen od skušen in nastopov. Toda njegova volja in idealizem sta nezlomljiva.

To je že bežen pogled na delovanje in načrte našega rojaka umetnika Maska Kürbosa, ki si tako velikim uspehom zasloja jugoslovensko plesno umetnost v mednarodnem svetu. Želimo, da se povzpne na umetniški lestevici do najvišje stopnje, ki jo je v baletu mogoče doseči.

Občni zbor bežigrskega pevskega društva

Ljubljana, 28. maja. Bežigraske pevsko društvo, je imelo v torek 25. t. m. svoj VI. redni občni zbor v restavraciji g. Rebca. Občni zbor je bil pokazal sadove marljivega dela tega mladega društva. Počastil ga je s svojim obiskom tudi predsednik Hubadove župe dr. Švigelj. V uvodnih besedah je predsednik Camernik opisal delo društva in njegovo cilje, počastil spomin E. Adamiča in M. Hubada in se zahvalil vsem podpornim članom in simpatizerjem društva.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je društvo, ki ima 32 pevcev, v preteklem letu priredilo dva samostojna koncerta. Dvakrat je pelo tudi po radiu, sodelovalo na proslavi 70 letnice pok. Mateja Hubada in drugod. Tudi blagajniško poročilo je ugodno, čeprav je društvo navezavo samo nase in na svoje prijatelje. Vsa poročila so bila sprejeta soglasno in z odobravanjem.

Pri volitvah so bili izvoljeni kot predsednik Camernik Anton, podpredsednik Klementič B., tajnik Šinkovec Slavko, blaginik Jurkas Viktor, kot odborniki pa Žužek, Vran, Kremžar, Janovsky, Klopčič in Zorja.

V imenu Hubadove župe je pozdravil občni zbor dr. Švigelj, ki je izrazil veliko veselje nad tako harmonijo, ljubeznijo in predstvom, ki vlada v društvu. Čestital je predsedniku in pevovodji Godcu Janezu s uspehom in delu društva se zmagovitejšo bodočnost. Pevovodja in kritik Venturini je izjavil, da se v svojih ugodnih kritikah ni varal in je zagotavljal zboru še lepo prihodnost.

Zaradi domačih preprirov v smrt

Ljutomer, 29. maja. Ko je v petek zjutraj oskrbnik Glererjev vinogradov v Preski v tako imenovani Lipnjaku nad Stročjo vasio lokal go-be, je najel v gozdu na obsevana, v katerem je spoznal kofarja Ivana Ščavničarja iz Nunaške grabe. Mož se je obešil na precej debelo vrv in je bil že nekaj časa mrtev. Vzrok prostovoljne smrti bo najbrž v domačih preprih. Ščavničar je imel posvečene treh oravov skupno s svojo sestro. V zadnjem času so bili med njima pogosti prepri zaradi posestva in koče, v kateri je članovala tudi Ščavničarjeva žena z enim otrokom. Najbrž se je Ščavničar naveličal teh preprirov, ker ni videl izhoda, kako bi se vprašanje skupne posesti rešilo. Samomorilec je bil črle onega samomorilec v Ljutomeru, ki je lani v tem času storil konec svojemu življenju s tem, da je sprožil proti svojim prejem nabij močnat.

Sokol

Zlati jubilej

novomeškega Sokola

Novo mesto, 29. maja. Sokol v Novem mestu, eno izmed najstarejših sokolskih društev na slovenskem jugu, bo slavil letos zlati jubilej. Petdeset let mineva, odkar so neustrašeni borci nesmrtni Tyrseve ideje postavili osnove Dolenjskemu Sokolu v Novem mestu.

Na pragu zlatega jubileja se živo zavedamo, kako velikega pomena je bilo delo naših rodoljubov, ki so osnovali naše društvo. Zato moramo proslaviti jubilej čim veličastneje. Sokolske legije, pripravite se na veliki dolenjski sokolski praznik, da bodo krepko odmevali strumni sokolski koraki po ulicah in trgih dolenjske metropole ob tem velikem slavlju! Sokolstvo naj spet pokaže svojo moč in svojo vero v jugoslovenstvo in slovanstvo.

Razpored župnega zleta in razvijte prapora novomeške sokolske župe ob priliki proslave 50-letnice 5. in 6. junija v soboto 5. junija ob 16. tekme članstva in naraščanja, ob 20. baklada, ob 21. svečana akademija; v nedeljo 6. junija: ob 5. budnica, ob 6. nadaljevanje tekem, ob 8. sprejem gostov na kolodvoru, ob 9. sprevod, ob 9.30 razvijte župnega prapora, ki ga je podaril in mu bo kumoval Nj. Vel. kralj Peter II., ob 11. poskušnje prostih vaj, ob 15. javna telovadba.

Javni nastop Sokolskega društva Rajhenburg, določen za 6. junija je zaradi nepredvidenih zaprek preložen na poznejši datum o čemer bodo br. ednice pravočasno obveščene. Zdravo!

Iz življenja na deželi Z Jesenic

— Zvočni kino Radio bo predvajal večletni »Kratki ljubezni« z A. Zilliamjem v glavni vlogi. Med dodatki tudi glasbeni film in zvočni tednik. Sledi »Dekle iz Schwarzwald«.

BREŽICE. Danes obhaja 50-letnico spomina gospe Ana Warlezčeva. Želimo, da bi ji bilo naklonjenih še mnogo zdravih let!

CRNOMELJ. V Lendavo je premeščen sreski desinfektor g. Gusti Kramar, ki je užival v Crnomlju splošno simpatije. Kot zaveden nacionalist in Sokol je bil vedno med prvimi na delu. Prišel je, kakor sam pravi, s »šajtrgo«, ki jo je težko naloženo pridno prevažal, ko smo gradili naš posniski Sokolski dom, v katerem je brat Gusti vse do zadnjega z vso vestnostjo in ljubeznijo vršil funkcijo gospodarja. Sokol je priredil odhajajočemu bratu Gustinu odhodnico, na kateri so se od njega poslovili vsi prijatelji in sokolski sodelavci. Na novem službenem mestu mu želimo mnogo zadovoljstva in uspehov.

POLJČANE. Na zadnji občinski seji so bili izvoljeni volilci za knjižniško zbornico, in sicer Kitek Simon za Hrastovec, Potek Janez za Kočno. Hauptman Ivan za Poljane in Trunkl Ivan za Stanovsko. Da se prepriči prebivata voljanih z motornimi vozili, se poslavijo v Poljaneh in v Peklu po dve stvarnici tabli, da je predpisana brzina 15 km. Prestopki se bodo kaznovali. Za občinskega cestarja za čiščenje jarkov na Stanovskem in Sp. Brežnici se je določil Bauer Ivan. — Po novem voznom redu odhaja avtobus proge Ptuj—Ptujška gora — Makole—Poljane iz Poljan ob 6.30, 1

CENE MALIM OGLASOM

Pe 50 par za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 2.— za šifro ali dajanje naslova Din 12.—, dopis in ščitivo so zaračunani po Din 2.— za vsako besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 20.— Vsi ostali oglasi so zaračunani po Din 1.— za besedo, Din 3.— davka za vsak oglas in enkratno pristojbino Din 5.— za šifro ali dajanje naslova. Najmanjši znesek za enkratno objavo oglasa Din 17.—

Mali oglasi

Ponudbam na šifra ne prilagajate znamk! Le, če zahtevate od Oglasnega oddelka »Jutra« odgovor, priložite Din 3.— v znamkah

Vse pristojbine za male oglase je plačati pri predaji naročila, ostroga jih je vpsolati v pisnu obenem s naročilom, ali pa po poštni položnici na čekovni račun, Ljubljana št. 11.842, sicer se zaračuna k zgoraj navedenim pristojbinam še manipulacijska pristojbina Din 5.—

Vsa naročila in vprašanja, tičejoča se malih oglasov, je naslavljati na: Oglasni oddelček »Jutra«, Ljubljana.

Letovišča

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Medijske toplice
Izredno kopalnice in termalne kopalnice pri Zavrčju ob Savi. Krašnji sprah, odprti bazeni, dobra in solidna postrežba, nizke cene. Prospekti in informacije pri upravi kopalnice in Putnika.

Gostilna in pension
»Prodne« Stahovica — nudi četrplinskih zrak krasna gorška izprehajališča, naravno kopalnice avtopostajališče in izborni kuhinjo. Pension od 30 Din.

Proda se jezero
s lastnim ribolovom hko in vrtom ter opravo, točnom in ribarskim orodjem v neposredni bližini Ljubljane. Vprašati pri Anker, Kralja Petra trg št. 18.

Dekliški počitniški dom
na jezeru Solnogradska Selzkammergut Unterach am Attersee, koten dom s ekonomijo, vsake vrste sport, počitniški jezikovni tečaj, — poset Salzburgu, Feestspiele, — Dom najbolj priporočena dunajskega penziona C. v. Kasalji Wlen VIII. Langgasse 65, telefon A-27-4-22. Vsi šolniki tipl.

2 opremljeni sobi
v vili v kraju med gozdovi ob železnici ali avtomobilni liniji. Iščem za mesec julij in avgust. Ponudbe s točnim popisom na o. g. odd. Jutra pod »Zdrav kraj«.

V Splitu
opremljena slovenska obiteljska v lopo sobe s kopalnico, s vso opremo ali brez, 3 minute od Badije, Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Split 1«.

Kampa, kam?
Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Gostilna pri »PANJU«
Vogova ul. 10. Vsa danes vabi na veselo domačo zabavo. Točilo se izbora vina, lep senčnat vrt, balkone, vsak večer igranje na klavir, petje lid. — Vsi vlijudno vabi in se pripravite TONE HUČ.

G. Th. Rothman: VRTISMREČEK in ŠILONOSKA
Nove pustolovščine

Gospod, ki stoji ob nekem kolu, zažvižga — to je znamenje, in mi zletimo! Nič ne bi verjel, kako hitro to gre! Fant, ki dirka tik zraven mene, je pa zelo surov. Kar naprej se mi približuje in približuje, tako da skoraj nimam več kod opletati z nogami. Pa ne da bi imel slabe namene?

S Sirojedom vred — tako je fantu ime — sva Šilonoska in jaz kmalu daleč pred ostalimi. Ko pa neprimerno vidi, da se zmagi nagiblje k meni, me hoče pahnuti nazaj. Ne, tako pa ne! Saj sismo včerajšnji!

Službo dobi

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Šteparico
dobro moč, za stalno, potrebujeva takoj. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Trgovskega nastavljenca
izkušenega zastopnika, — sprejemam. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Stalno mesto zastopnika«.

Krojaškega pomočnika
dobro izkušenega, samo za velika, boljše dela, sprejme za stalno, Medvešč Anton, Trbovlje 1.

Lesostrugarji
izkušene moči, dobre trajne zaposlenosti pri lesni industriji. Miro Gorick, — Bistrica, pošta Limbuš, pr. Maribor.

Maserko
išče kopalnice. Ponudbe pod: Kopalnice — Novo mesto 12. Poštno leto.

Dobro damsko frizerko
za stalno v Mariboru, iščem. Salon Tautz, — Maribor.

Gospodično
za oskrbovanje samostojne stanovanjske — spalnica, pisarna, kopalnica, urejanje obleke in perila, brez pranja, tuji uporabno za pisarniška dela, zmerno nemškega jezika, sprejemam takoj. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Ambiciozna za delo«.

Tapetniški pomočnik
dobro stalno službo. Vsi morajo biti vseh tapetističnih del. Nastopi lahko takoj. Franc Vavpotič, tapetnik na Jesenicah, Gorenjsko.

Posteno dekle
iščem za pomoč v trgovini od 14 do 16 let staro. Lulič, Beethovnova 14. mezanin.

Pekovski pomočnik ali vajenca
ki ima še nekaj učne dobe dobite mesto. Duhanič, Kodeljevo, Klunova ulica št. 11.

Pekovski pomočnik
mlad, lahko začetnik, čedne gumanjke, zdrav in znan, vesel do dela, stalno službo s 15. junijem. Za odgovor znamko! — Pekarna Basanec J. na Bledu I.

Iščem gospodično
ki ima veselje do fotografiranja, trgovsko nabiranja, zbiranja predmetov. Cenj. ponudbe s sliko na o. g. odd. Jutra pod »Imam veselje«.

Gospodično
potrebno zaposlenosti, — sprejemam kot pomoč v pisarni, gospodinjstvu in šivanju. Ponudbe s zahtevki na o. g. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

Resno gospodinjstvo
za vilo s vrtom iščem. Ponudbe s sliko na podružnici Jutra v Mariboru pod »Gospodinja«.

Zenska pisarniška moč
popolnoma veča knjigovodstva, po možnosti v praksi v lesni stroki in znanjem jezikov dobi stalno namestitvo. Ponudbe pod šifro »Les« na o. g. odd. Jutra.

Pekovskega poslovodjo
samskega, z mojstrskim izpitom, iščem. Nastop 15. junija. Ponudbe na Ivan Lathar, Nova vas pri Raketu.

Mlajšo prodajalko
za dobro vplejano mlado karno na morju iščem. Kavčija potrebna 2000 Din v gotovini, istotako znanje nemškega. Samo res pridne in okretne, ki bodo poslušale in se sliko in zahtevno plačo pri popolni oskrbi pod »Riviera« na o. g. odd. Jutra.

Dekle
mlajša simpatična dobi službo takoj. Čepek Karol, gostilnik, Hrudičica pri Jesenicah.

Samostojne kuharice
dekleta za hišna in kmetijska dela, dobre službe v posredovalnici Wolfova 10. Zglašiti se osebo. Potujoče žene bodo prenočišče.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Tapetniškega

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Brivskega pomočnika
prvotnost moč, hitrega ter pomočnika za ob sobotah takoj sprejemam. Stjepan Kralj, Tyrseva cesta 55, Ljubljana.

Natakarico
mlajšo, pridno, po možnosti vsaj nekoliko znanje hrvaščine in nemščine iščem za dobro gostilno na Gorenjskem. Mesto je stalno. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Zelo počestna«.

Krepkega fanta
14 do 15 let staroga, brhitega, sprejemam kot trgovskega službozavodnika, s koncem šolskega leta. Hrana in stanje hiše. Plača po dogovoru. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Prijatelj Maribor«.

Deklica
šole prosta dobi takoj lahko in stalno delo pri M. Ježek, Františčanska ul. 8.

Gospodično
z veliko maturo, po možnosti s trgovsko akademijo, staro 20 do 25 let, simpatično, sprejemam takoj v službo. Imeti mora dar opazovanja in pripravljenosti (vsega smisel za funkcionalno) prav dobro obvladati slovensko in vsaj pravilno dva tuja jezika. Biti mora iniciativna in vestna. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Ambiciozna za delo«.

Služkinja
zdrava, zanesljiva, srednje starosti, veča samostojnega dela, kuharica ter vseh hišnih del, ima veselje do dela, dobi stalno službo pri tričlanski uradniški družini v mestu. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Postena in varčna«.

Fotografski pomočnik
dobro lektist in koptist za samostojna dela dobi takoj službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pekovski pomočnik
mlad, lahko začetnik, čedne gumanjke, zdrav in znan, vesel do dela, stalno službo s 15. junijem. Za odgovor znamko! — Pekarna Basanec J. na Bledu I.

Iščem gospodično
ki ima veselje do fotografiranja, trgovsko nabiranja, zbiranja predmetov. Cenj. ponudbe s sliko na o. g. odd. Jutra pod »Imam veselje«.

Gospodično
potrebno zaposlenosti, — sprejemam kot pomoč v pisarni, gospodinjstvu in šivanju. Ponudbe s zahtevki na o. g. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

Resno gospodinjstvo
za vilo s vrtom iščem. Ponudbe s sliko na podružnici Jutra v Mariboru pod »Gospodinja«.

Zenska pisarniška moč
popolnoma veča knjigovodstva, po možnosti v praksi v lesni stroki in znanjem jezikov dobi stalno namestitvo. Ponudbe pod šifro »Les« na o. g. odd. Jutra.

Pekovskega poslovodjo
samskega, z mojstrskim izpitom, iščem. Nastop 15. junija. Ponudbe na Ivan Lathar, Nova vas pri Raketu.

Mlajšo prodajalko
za dobro vplejano mlado karno na morju iščem. Kavčija potrebna 2000 Din v gotovini, istotako znanje nemškega. Samo res pridne in okretne, ki bodo poslušale in se sliko in zahtevno plačo pri popolni oskrbi pod »Riviera« na o. g. odd. Jutra.

Dekle
mlajša simpatična dobi službo takoj. Čepek Karol, gostilnik, Hrudičica pri Jesenicah.

Samostojne kuharice
dekleta za hišna in kmetijska dela, dobre službe v posredovalnici Wolfova 10. Zglašiti se osebo. Potujoče žene bodo prenočišče.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Gospodično

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Natakarica
mlajšo, pridno, po možnosti vsaj nekoliko znanje hrvaščine in nemščine iščem za dobro gostilno na Gorenjskem. Mesto je stalno. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Zelo počestna«.

Krepkega fanta
14 do 15 let staroga, brhitega, sprejemam kot trgovskega službozavodnika, s koncem šolskega leta. Hrana in stanje hiše. Plača po dogovoru. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Prijatelj Maribor«.

Deklica
šole prosta dobi takoj lahko in stalno delo pri M. Ježek, Františčanska ul. 8.

Gospodično
z veliko maturo, po možnosti s trgovsko akademijo, staro 20 do 25 let, simpatično, sprejemam takoj v službo. Imeti mora dar opazovanja in pripravljenosti (vsega smisel za funkcionalno) prav dobro obvladati slovensko in vsaj pravilno dva tuja jezika. Biti mora iniciativna in vestna. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Ambiciozna za delo«.

Služkinja
zdrava, zanesljiva, srednje starosti, veča samostojnega dela, kuharica ter vseh hišnih del, ima veselje do dela, dobi stalno službo pri tričlanski uradniški družini v mestu. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Postena in varčna«.

Fotografski pomočnik
dobro lektist in koptist za samostojna dela dobi takoj službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pekovski pomočnik
mlad, lahko začetnik, čedne gumanjke, zdrav in znan, vesel do dela, stalno službo s 15. junijem. Za odgovor znamko! — Pekarna Basanec J. na Bledu I.

Iščem gospodično
ki ima veselje do fotografiranja, trgovsko nabiranja, zbiranja predmetov. Cenj. ponudbe s sliko na o. g. odd. Jutra pod »Imam veselje«.

Gospodično
potrebno zaposlenosti, — sprejemam kot pomoč v pisarni, gospodinjstvu in šivanju. Ponudbe s zahtevki na o. g. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

Resno gospodinjstvo
za vilo s vrtom iščem. Ponudbe s sliko na podružnici Jutra v Mariboru pod »Gospodinja«.

Zenska pisarniška moč
popolnoma veča knjigovodstva, po možnosti v praksi v lesni stroki in znanjem jezikov dobi stalno namestitvo. Ponudbe pod šifro »Les« na o. g. odd. Jutra.

Pekovskega poslovodjo
samskega, z mojstrskim izpitom, iščem. Nastop 15. junija. Ponudbe na Ivan Lathar, Nova vas pri Raketu.

Mlajšo prodajalko
za dobro vplejano mlado karno na morju iščem. Kavčija potrebna 2000 Din v gotovini, istotako znanje nemškega. Samo res pridne in okretne, ki bodo poslušale in se sliko in zahtevno plačo pri popolni oskrbi pod »Riviera« na o. g. odd. Jutra.

Dekle
mlajša simpatična dobi službo takoj. Čepek Karol, gostilnik, Hrudičica pri Jesenicah.

Samostojne kuharice
dekleta za hišna in kmetijska dela, dobre službe v posredovalnici Wolfova 10. Zglašiti se osebo. Potujoče žene bodo prenočišče.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Natakarica

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Natakarica
mlajšo, pridno, po možnosti vsaj nekoliko znanje hrvaščine in nemščine iščem za dobro gostilno na Gorenjskem. Mesto je stalno. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Zelo počestna«.

Krepkega fanta
14 do 15 let staroga, brhitega, sprejemam kot trgovskega službozavodnika, s koncem šolskega leta. Hrana in stanje hiše. Plača po dogovoru. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Prijatelj Maribor«.

Deklica
šole prosta dobi takoj lahko in stalno delo pri M. Ježek, Františčanska ul. 8.

Gospodično
z veliko maturo, po možnosti s trgovsko akademijo, staro 20 do 25 let, simpatično, sprejemam takoj v službo. Imeti mora dar opazovanja in pripravljenosti (vsega smisel za funkcionalno) prav dobro obvladati slovensko in vsaj pravilno dva tuja jezika. Biti mora iniciativna in vestna. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Ambiciozna za delo«.

Služkinja
zdrava, zanesljiva, srednje starosti, veča samostojnega dela, kuharica ter vseh hišnih del, ima veselje do dela, dobi stalno službo pri tričlanski uradniški družini v mestu. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Postena in varčna«.

Fotografski pomočnik
dobro lektist in koptist za samostojna dela dobi takoj službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pekovski pomočnik
mlad, lahko začetnik, čedne gumanjke, zdrav in znan, vesel do dela, stalno službo s 15. junijem. Za odgovor znamko! — Pekarna Basanec J. na Bledu I.

Iščem gospodično
ki ima veselje do fotografiranja, trgovsko nabiranja, zbiranja predmetov. Cenj. ponudbe s sliko na o. g. odd. Jutra pod »Imam veselje«.

Gospodično
potrebno zaposlenosti, — sprejemam kot pomoč v pisarni, gospodinjstvu in šivanju. Ponudbe s zahtevki na o. g. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

Resno gospodinjstvo
za vilo s vrtom iščem. Ponudbe s sliko na podružnici Jutra v Mariboru pod »Gospodinja«.

Zenska pisarniška moč
popolnoma veča knjigovodstva, po možnosti v praksi v lesni stroki in znanjem jezikov dobi stalno namestitvo. Ponudbe pod šifro »Les« na o. g. odd. Jutra.

Pekovskega poslovodjo
samskega, z mojstrskim izpitom, iščem. Nastop 15. junija. Ponudbe na Ivan Lathar, Nova vas pri Raketu.

Mlajšo prodajalko
za dobro vplejano mlado karno na morju iščem. Kavčija potrebna 2000 Din v gotovini, istotako znanje nemškega. Samo res pridne in okretne, ki bodo poslušale in se sliko in zahtevno plačo pri popolni oskrbi pod »Riviera« na o. g. odd. Jutra.

Dekle
mlajša simpatična dobi službo takoj. Čepek Karol, gostilnik, Hrudičica pri Jesenicah.

Samostojne kuharice
dekleta za hišna in kmetijska dela, dobre službe v posredovalnici Wolfova 10. Zglašiti se osebo. Potujoče žene bodo prenočišče.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Nesrečna gospa

Beseda 1 Din, davka 3 Din, za šifro ali dajanje naslova 5 Din. Najmanjši znesek 17 Din.

Natakarica
mlajšo, pridno, po možnosti vsaj nekoliko znanje hrvaščine in nemščine iščem za dobro gostilno na Gorenjskem. Mesto je stalno. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Zelo počestna«.

Krepkega fanta
14 do 15 let staroga, brhitega, sprejemam kot trgovskega službozavodnika, s koncem šolskega leta. Hrana in stanje hiše. Plača po dogovoru. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Prijatelj Maribor«.

Deklica
šole prosta dobi takoj lahko in stalno delo pri M. Ježek, Františčanska ul. 8.

Gospodično
z veliko maturo, po možnosti s trgovsko akademijo, staro 20 do 25 let, simpatično, sprejemam takoj v službo. Imeti mora dar opazovanja in pripravljenosti (vsega smisel za funkcionalno) prav dobro obvladati slovensko in vsaj pravilno dva tuja jezika. Biti mora iniciativna in vestna. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Ambiciozna za delo«.

Služkinja
zdrava, zanesljiva, srednje starosti, veča samostojnega dela, kuharica ter vseh hišnih del, ima veselje do dela, dobi stalno službo pri tričlanski uradniški družini v mestu. Ponudbe na o. g. odd. Jutra pod »Postena in varčna«.

Fotografski pomočnik
dobro lektist in koptist za samostojna dela dobi takoj službo. Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Pekovski pomočnik
mlad, lahko začetnik, čedne gumanjke, zdrav in znan, vesel do dela, stalno službo s 15. junijem. Za odgovor znamko! — Pekarna Basanec J. na Bledu I.

Iščem gospodično
ki ima veselje do fotografiranja, trgovsko nabiranja, zbiranja predmetov. Cenj. ponudbe s sliko na o. g. odd. Jutra pod »Imam veselje«.

Gospodično
potrebno zaposlenosti, — sprejemam kot pomoč v pisarni, gospodinjstvu in šivanju. Ponudbe s zahtevki na o. g. odd. Jutra pod »Gorenjsko«.

Resno gospodinjstvo
za vilo s vrtom iščem. Ponudbe s sliko na podružnici Jutra v Mariboru pod »Gospodinja«.

Zenska pisarniška moč
popolnoma veča knjigovodstva, po možnosti v praksi v lesni stroki in znanjem jezikov dobi stalno namestitvo. Ponudbe pod šifro »Les« na o. g. odd. Jutra.

Pekovskega poslovodjo
samskega, z mojstrskim izpitom, iščem. Nastop 15. junija. Ponudbe na Ivan Lathar, Nova vas pri Raketu.

Mlajšo prodajalko
za dobro vplejano mlado karno na morju iščem. Kavčija potrebna 2000 Din v gotovini, istotako znanje nemškega. Samo res pridne in okretne, ki bodo poslušale in se sliko in zahtevno plačo pri popolni oskrbi pod »Riviera« na o. g. odd. Jutra.

Dekle
mlajša simpatična dobi službo takoj. Čepek Karol, gostilnik, Hrudičica pri Jesenicah.

Samostojne kuharice
dekleta za hišna in kmetijska dela, dobre službe v posredovalnici Wolfova 10. Zglašiti se osebo. Potujoče žene bodo prenočišče.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

Dekle
sprejemam k otrokom. — Naslov v vseh poslovalnicah Jutra.

D

Auto, moto

6-sedežni avto
poltovorni, 45 Ks, zelo
dobro stanju, vsem
potrebam deli in rezervni
deli, cca 10.000. Pro-
vozil 30.000 km. Naslov
v vseh poslovalnicah Jutra.
13109-10

Denar ali knjižice

aprejem za kupnino
avtomobilne na 6 cilin-
drih, 5 sedežev. Izbor
vozni tudi za ture. Pon-
na ogl. odd. Jutra pod
»Redakcija«.
1329-10

Avto-limuzino

Steyer XX
v dobrem stanju, po-
ceni na prodaj. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Redakcija«.
13297-10

»Diamante«

motorne kole 98 cm Sachs
motorjem na pedale malo
rabljeni poceni na prodaj.
Pojasnili pri vratarju to-
bačne tovarne v Ljubljani.
13319-10

Zindapp 350 cm

motor, popolnoma nov,
model 1927, prodan za
12 litrov na 100 km. Po-
nudebe s ceno na ogl.
odd. Jutra pod »Tovorni
avto«.
13270-10

Tovorni avto

dobro ohranjen, kupim.
Naslov: 1000 do 1500
Ks, poraba benzina do
12 litrov na 100 km. Po-
nudebe s ceno na ogl.
odd. Jutra pod »Tovorni
avto«.
13244-10

Motor

350 do 500 cm, dobro
ohranjen, z električnim
razsvetljavo, BSA ali pa
Ariel, kupim. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod
»Za denar«.
13226-10

Motorno kolo

»Raleich« sko-
raj nov, ugodno napro-
dal, Bernard, tapetnik
Kranj.
13321-10

Manjši avto

rabljen, 4 ardejen, za-
prti ali cabriolet, kupim
za gotovino. V postev
pride samo voz v brez
ponudbe po dobrem stanju.
Ponudbe z navedbo ce-
ne in porabe benzina
na Publicitas, Zagreb.
Ilica 9, pod »46384«.
13157-10

6-tonski avto

v dobrem stanju. Die-
sel ali bencin, kupim.
Ceno, opis stanja, kon-
strukcije na Proske 4.
Dravsko Sedišče.
13156-10

Motorno kolo 350

»Motococche« v izvir-
nem stanju, zamenjani
za motor 500 do 750
cm prikladen za pri-
kolico. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.
13167-10

Denar prihranite

Preverite znanke osebne
in tovarne avtomobile
bilo malo rabljen, fre-
kv. poceni kupite pri
Kruppe zastopstvu O. Žužek,
Ljubljana, Tavčarjeva 11.
13092-10

FN 500 OHV

kompleten z razsvetlavo
in brezhibnim stanju
prodan za 5000 Din.
Naslov: Probiti Peter, Ver-
hovce št. 36.
13355-10

Mali avto

poraba benzina 7,5 l na
100 km, največje tipe
Ford-Baby, odlično ohran-
jena limuzina, naprodaj.
Pozive se telefon 21-60.
Naslov v vseh poslovalni-
cah Jutra.
13322-10

Avto

znanke »Flat« prodam.
Kornhauser Drago, Lju-
blijana, Tavčarjeva uli-
ca št. 3, telefon 32.77.
13415-10

Avto Ford

zaprto prodam ali zamenjam
za motor s prikolico. Dam
tudi na hranilne knjižice.
Celovška c. 80.
13442-10

Avto Ansaldo

6-sedežna limuzina v do-
brem stanju, ugodno na-
prodaj na obroke. Strazar
Lovo, Moste, Ljubljana.
13447-10

Limuzino

prevereno 28.000, dobro
ohranjeno, motorje BSA
350 in 500 cm, prodam za
poceni ceno radi po-
manjkanja gotovine.
Klanjska, Poljčane.
13421-10

Kolesa

moška in damska, raz-
nih znamk naprodaj po
neverjetno nizkih cenah
Stara kolesa jemljemo
v račun. Noga trgovina
Tyrševa c. 36.
12950-11

KOLESA

DOBRA
CENE UGODNE
IZBIRA VELIKA
S. Rebolj & drug.
Gospodarska 11.
135-11

Žensko kolo

skoraj novo Puch, elek-
trično Dinamo svetiljka
dvojni zavora prodam.
Ljubljana, Prečna ul. 8.
13394-11

Bicikli

najboljših znamk, skoraj
novi, ženski in moški ter
večja izbira starih, po-
verljivo nizkih cenah na-
prodaj pri »PROMET« (na-
sproti križanske cerkve).
13384-11

KOLESA

po 2000 dinarnih meseč-
nih obrokih. Verige od
15 Din, sesalke od 22
Din, zračnice od 16 Din
plašč od 42 Din, zvo-
nec 8 Din itd. le pri:
»TEHNIKA«, Banja, Mi-
klošičeva c. 20.
13409-11

Obrt

Breda 1 Din, Javak 3 Din,
za sifro ali tajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.
1329-10

Gumbi - plise

ental, atur, predkati, mono-
grami, hitro izvirsi Matek
3. Mikol, Ljubljana, poleg
hotela Struškij.
95-30

Novost za dame!

Trajno ondulacijo izvr-
sujemo na najnovejšem
in najljepšem aparatu,
kar jih je do danes na
redila moderna tehnika!
Za vsake lasje vseh
garantirani! Preprosto je
se in presenečeni boste!
Frizerski salon RAKAR,
Prešernova ul. 9 dvorci
šee nasproti slaščiarni
»Košak«.
188-30

Kupim

Breda 1 Din, Javak 3 Din,
za sifro ali tajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.
1329-10

Suhe gobe

plačujemo najvišjo ceno.
Nudite povzročeno, Ar-
tur Nachbar, Bačec.
12995-7

Aluminij, baker

in medenino kupujem.
Grudnik, Ljubljana -
Dravja.
120-7

Parni kotel

ali lokomobil
z 25 do 30 kv. m ogrev-
ne površine in za mini-
malno 8 atm. pritiska.
Kupimo. Pisarne ponud-
be pod »46331« na Publici-
tas, Zagreb.
12820-7

Kompletno

galvanizacijo
kupimo. Ponudbe z po-
pisom in ceno na ogl.
odd. Jutra pod »Galva-
nizacija«.
13196-7

Stare moške obleke

kratke, umske, povrnike,
čevlje, perlo kupujem. Pi-
sane: Druge Alojzija, Lju-
blijana, Galusova abazija
29.
13280-7

Cestni škroplilni voz

nov ali rabljen ali sa-
mo primeren osebni, kupi
mestno gospodarstvo -
Kriško.
13155-7

Mizice za

pisalni stroj
posamezni ali več skupaj
kupim. Prelog, Marjita tr-
govina.
13001-7

Obrabljene pile

stare, kupujemo po najviš-
ji ceni. Ceni: P. P. P. P. P.
F. F. F. F. F. F. F. F. F. F.
Ljubljana.
1379-7

Gornji modroc

otomani in kuhinjske kre-
dence, kupim. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod sifro
»Dobro ohranjen«.
13336-7

Kotel

od 60 do 100 kvdr. m.
v dobrem stanju, po
možnosti tipe »Corn-
wells« kupim. Ponudbe
na ogl. odd. Jutra pod »Kotel
C«.
13414-7

Les

Breda 1 Din, Javak 3 Din,
za sifro ali tajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.
1329-10

Lipove deske

vse, kupev takol, Ponud-
be pod »S« na ogl. odd. Jutra.
13436-15

Dragocenosti

Breda 1 Din, Javak 3 Din,
za sifro ali tajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.
1329-10

Vsakovrstno zlato

kupuje po najvišji ceni
»ČERNE« juvelir
Ljubljana, Wolfova ulica
12-28

Kapital

Breda 1 Din, Javak 3 Din,
za sifro ali tajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.
1329-10

Hranilne vloge

raznih denarnih zavodov
denarce ali vstopnice oparje
nakup in prodajo
izposlujemo najbolje proti go-
tovini takoj koncesionarna
trika

AL PLANINSEK

Ljubljana, Beethovnova ul.
14/1. Telefon 36-10.
39-15

Posojila

tobe državni in samoprav-
ni uslužbenec v Ljubljani
v gotovini in blagovnih boni-
»HERMES«, Informacije
Tavčarjeva 2.
87-36

Za knjižice

Mestne hranilnice, Kmet-
ske posojilnice, Obrtno-ban-
ke, prvotne in zarske iz-
delke. Dopise na ogl. odd.
Jutra pod »Najboljša«
posreduje.
12965-16

Hranilne knjižice

kupite ali prodaste
potom moje oblast-
veno dovoljena za-
sarni najboljše
RUDOLF ZORE,
Ljubljana, Gledališka 12,
Telefon 38-10.
12913-18

Za vložne knjižice

Kmetake posojilnice in
Mestne hranilnice, pro-
dam donosno hišo v
centru Ljubljane. Dop-
se na ogl. odd. Jutra
pod »Stučajna prilika«.
13043-16

TVRDKA

A. & E. Skaberne
LJUBLJANA - Javka da
jemlje do preklica v račun
sopet
HRANILNE KNJIŽICE
Mestne hranilnice in Ljud-
ske posojilnice.
31-16

Ureditve dolgov

potom sodnih in zven
sodnih poravnav
Nasveti v konkurnih za-
devih in vseh drugih tr-
govskih obitnih poslih.
Strokovna knjigovodske
revizije
»S« na aprobačja
oliane.
Preskrbe kreditov
nasveti glede hranilnih
vlog in plaširane stih.
Vs post kmetke-
ščastja
Edina koncesionarna ko-
metcionalna pisarna
LOJZE LAČIČ
Ljubljana, Gledališka 4.
Telefon 38-18
32-16

DENARNE POSLE

Posredovanje kreditov -
»Posredovanje vlog pri-
darnih zasodi« - Nalo-
be kapitala. Poravnave
Uprava nepremičnin -
»Davne napovedi« - In-
formacije - Ureditve,
revizije, bilance in stalno
kontroliranje knjigovodstva
in vse druge trgovsko
gospodarske posle izvede
»Svetovalec«
koncesionarna
TRGOVSKO-GOSPODAR-
SKA POSLOVALNICA
LJUBLJANA
Cesta 29. oktobra (Rim-
ska cesta) št. 7.
13398-16

Vložno knjižico

Ljubljanske kreditne ban-
ke, 50 ali 100.000 Din.
kupim. Ponudbe na po-
družnico Jutra v Celju
pod »Banka«.
13207-16

Posojilo

na vknjižbo, poroke, tr-
govcem na menice, držav-
in mestnim uradnikom na
plačilo, kmetom za odpla-
čevanje dolgov preskrbimo
takoj. Informacije daje s
»Predkazilom Din 10« - v
znamkah Jugotok, Zagreb,
Ilica 31.
13322-16

Bančno kom. zavod

Maribor
Aleksandrova ul. 40.
Vam izvrši
prodajo ali nakup
hranilnih knjižic
vseh denarnih zavodov
najboljše in najvišje cene.
Samo pišite na nas naslov
in mi vam pošljemo goro-
dine po pošti. Za odgovor
prišilite Din 3.
znamk.
181-16

Družabnika

v centru mesta Lju-
blijane, z gotovino 100 -
150.000 Din takoj sprej-
men v staro, dobro vpe-
ljeno trgovino. Sodje-
ležba na dobičku, zapo-
silev. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Zlata
jama«.
13183-16

Za knjižice

Mestne hranilnice in
Kmetake posojilnice, -
različno pohištvo. Dop-
se na ogl. odd. Jutra
pod »Znana podjetje«.
13174-16

Hranilno knjižico

od 30.000 do 40.000 Din
kupim proti mesečnemu
odplačilu. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod »Si-
gurno jamstvo«.
13330-16

Brezkonkurenčno!

Tovarna gramofonskih
plošč navadnih in elek-
tričnih radio-gramofonov
ter raznih predmetov iz
bakelitne lase finansierja
ali družabnika za raz-
lične obrate. Potreb-
no 100 do 300.000 Din.
Ponudbe na ELTON, -
Poštini predal 341.
13408-16

Družabnika

Isčemo takojšen pristop
za senzacionalen izum.
nov, svetlu še neznan
poslovni sistem. Družba je
zajemljena. Pon. na ogl.
odd. Jutra pod »Tride-
set«.
13419-16

Posojilo v knjižicah

din 20.000 - izjem po-
vknjižbi z dobrih obrest-
mi. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.
13430-16

Dobiček

Isčemo interesanta kot
kompanjona. Ponud. na
ogl. odd. Jutra pod sifro
»Avtomat«.
13469-16

V najem

Breda 1 Din, Javak 3 Din,
za sifro ali tajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.
1329-10

Gostilno s koncesijo

vzajem v najem. Ta-
koj ali pozneje. F. Do-
lenc. Krivi brd, P. Po-
ljane. Skofja Loka.
12552-17

Gostilno

trgovino, trafikno s in-
tarjem na prometni
točki v predmestju Ma-
ribora oddam v najem
samo sposobnim reflek-
tantom in kavejce zmo-
žne. Ponudbe na Po-
tučnik, Korosčeva 54 v
Mariboru.
13214-17

Gostilno

oddam v Ljubljani pro-
ti odkupni inventarja
Koncesija ni potrebna.
Samo resne ponudbe na
oglas, odd. Jutra pod
»Dobra gostilna«.
13395-19

Mesnico

na prometni točki odd-
dam. Naslov v vseh po-
slovalnicah Jutra.
13410-19

Lokali

Breda 1 Din, Javak 3 Din,
za sifro ali tajanje naslova
5 Din. Najmanjši znesek
17 Din.
1329-10

Petsočno pisarno

ali stanovanje, oddam
vsega ali preje. Mikloš-
čeva 14/III.
13068-10

Gostilno

dobro došlo na prometnem
krajju na delni dam na ra-
čun z dnem 1. julija 1937.
Dobra kuhinja predpogo-
ji. Reflektanti naj se javijo
pisмено na ogl. odd. Ju-
tra pod značko »Gostilna«.
13113-19

Trgovski lokal

za trgovino s mešanim
blagom a stanovanjem.
oddam radi preselitve.
Na prometni točki v
okolici Ptujja s 1. ju-
lijem 1937 v najem. Re-
fektanti naj bodo sam-
ci ali poročeni brez
otrok. Nasl. v vseh po-
slovalnicah Jutra.
12924-19

Lokal

oddam. Drogerija Hermes
Miklošičeva c. 30.
13007-10

Mala trgovina

dobrodošla, radi boljši
poceni na prodaj. Nasl.
v vseh poslovalnicah Jutra.
13212-19

Restavracijo

na najpomembnejši toč-
ki Maribora z bogatim
inventarjem prodam po
ugodnih pogojih stro-
kovnjaku. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra.
13210-19

Brivnico

dobro vpljano radi pre-
selitve takoj prodam. Na-
slov v vseh poslovalnicah
Jutra.
13281-19

Gostilno

z vsem inventarjem in le-
pim gostilniškim vrhom od-
dam. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra pod »Stadn«.
13230-19

Lokal

v središču mesta takoj od-
dam. Naslov v vseh poslo-
valnicah Jutra.
13066-19

Večji lokal

za mehaniko delavnice, po-
možnosti združen s pisarno,
sistem za tekoč. Ponudbe na
ogl. odd. Jutra pod sifro
»Lokal«.
13382-19

Lepe poslovne

prostore
v pritličju na dvoršču
v Wolfovi ulici 12 od-
dam. Pojasnila v trgov-
ni Erjavce.
13358-19

Vpeljano trgovino

prodam, ali pa sprej-
men družabnika. Trgo-
vina je v Ljubljani. Po-
nudebe na ogl. odd. Ju-
tra pod »Trgovina«.
13331-19

V centru Jesenic

oddam gostilno na račun.
Promet in zaslužek sta do-
bra. Ponudbe na ogl. odd.
Jutra podružnica Jesenice
pod »10.000«.
13377-10

Trgovino

mešanega blaga, dobro vpe-
ljano, a najpomembnejši
točki periferije v Ljubli-
ni, oddam. Ponudbe na ogl.
odd. Jutra pod »Sigurna
ekzistenca 999«.
13336-19

Trgovski lokal

najpomembnejša ulica Lju-
blijane, pripraven za damsko
frizerski salon ali karkoli,
ugodno oddam. Naslov v
vseh poslovalnicah Jutra.
13399-19

Gostilno

oddam v Ljubljani pro-
ti odkupni inventarja
Koncesija ni potrebna.
Samo resne ponudbe na
oglas, odd. Jutra pod
»Dobra gostilna«.
13395-19

Posedstvo

z dobro vpljano gostil-
no v okolici Ljubljane,
prodam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra pod
sifro »Ljubljana okolica«.
13359-20

Dvonedstropna hiša

novozidana, sedemstano-
vanjska, donos 65.000.
letno naprodaj za Din
720.000. Posredovalnica
ADAMIC, Ljubljana na
Gospodarski c. 8-II.
13344-20

Posedstvo

z dobro vpljano gostil-
no v okolici Ljubljane,
prodam. Naslov v vseh
poslovalnicah Jutra pod
sifro »Ljubljana okolica«.
1335

A. POLTZER:

Kaminski napušć

Prigoda Patricije Holmove

št. 13

Tokač je bil zdravniški izginil, ko si je Violet odmašila uhlje.

»Stric, ta blagajniški zvonec bi pa res že lahko odpravili,« je menila z glasom občutljive vojvodinje.

Njene besede so bile zaželeni iskra v smodnikov sod. Stričev upadli obraz je zaripnil.

»Kakopak, tebi, je vse eno, pa da bi me ves svet okradel! Ali morda, tudi želiš, naj puščam v bodoče denar kar na rizi?«

»Oh, stric, vsekakor ti ne bi bilo treba imeti pri blagajni težkega cerkvenega zvona!«

Violetina trditve ni bila pretirana. Neznani kupci, ki jih je slučaj zanesel v »Zakladnico Indije«, so pri plačevanju mislili, da so v westminsterski stolnici. Pa je bil le zvonec Meagerjeve ročne blagajne.

Penelop Meager je hlastnil po zraku, nato pa tresoč se od jeze zaklical:

»Zvonec je bil tu, ko tebe še ni bilo na svetu, in ostane tu, dokler bom jaz gospodar!«

Toli avtoritarnemu izrazu volje se je bilo zmanj

upirati. Violet je to vedela in molčala. Njen molk pa nikakor ni bil molk poraza, ampak nemo razkazovanje tihega dostojanstva in upravičene ošabnosti višjega bitja. Violet se je dobro spominjala svoje vzornice iz filma... naslov ji je bil na jeziku... v katerem pravi Sidneyeva — ali Haysova? — svojem okrutnem očetu: »Moj molk vpije do neba...« Tako nekako je zabrusila Sidneyeva ali Haysova nevrednemu roditelju.

Violetina izrazna sredstva vsekakor niso bila kriva, da Penelop Meager ni uganil njenih čuvstev. In morda je bilo tako bolje, drugače bi se bil stric še bolj razhudil.

Bodimo pravični in povejmo, da lastnik »Indijske zakladnice« ni bil bolesten razsajal, ampak je imel za svojo jezo tehten razlog — bolj bi rekel, tehtne razloge. Začelo se je bilo že zjutraj, s tem, da miss Helen, prodajalka, ni bila prišla. Namesto nje je prišel klic po telefonu, in to je bila prva nesreča. Bazar Penelope Meagerja namreč ni imel telefonskega aparata; če te je kdo poklical ali si hotel komu telefonirati, si moral skočiti v sosednjo pekarijo.

Violet je pravkar stregla nekemu kupcu, ko je prišel klic na telefon, in tako je moral šef sam k aparatu. Ponoči je bila zmrazila, in pločnik je bil kar od sile gladek. Gospod Penelop Meager se ni bil tržkrat prestopil, ko je spodrsnil in padel. Padel je na tisti del telesa, ki je pri takih nezgodah najbolj v nevarnosti, in ker gospod Meager ni imel nepotrebnih tolišnih blazin, je bil padec dokaj

boleč. Da bi bila mera polna, so videli ta smečni prizor — gospodu Meagerju se je zdel seveda tragičen — tudi drugi ljudje.

Gospa Davisova, vdova in lastnica pekarije, je hitro prihitela sosedu na pomoč.

»Oh gospod Meager, upam, da se vam ni nič zgodilo!« je zaklicala z iskrenim sočutjem.

Vdovine besede so bile Penelopu tolažilen balzam, po drugi strani ga je pa spet neznanstvo grizlo, da ga je morala prav gospa Davisova, ki jo je na tihem imenoval »edino pametno žensko v Londonu«, videti v tem, za zrelega moža hudo neprikladnem položaju.

Zato se je že naprej ježil zoper neznanega klicarja, na katerega je seveda valil krivdo za svojo nezgodo. Odšel je v pekarijo in v tem, ko je skrbna Mrs. Davis nežno udrihala po njem — to je: oprahvala z obleke gospoda Meagerja sledove padca — je Penelop, ki ga je neki konec njegove telesnosti še vedno skelet, maščevalno prijel za slušalo.

Komaj je začel uslužbenkin glas, je Penelop Meager grmčal dal svoji togoti duška. Vdova iz pekarije je s svetim strahom opazovala ta izbruh moške moči. Av tem se je gospod Meager že spomnil, da v navzočnosti ženske ne gre skakati iz kože, in ker je bil sicer nagel, drugače pa še slab človek, je z dokaj krotkejšim glasom vprašal po vzroku telefonskega klica.

Miss Helen mu je povedala, da na žalost ne mo-

re prititi v trgovino. To je bilo spet kakor smola v ogenj, vendar se je Penelop Meager še krotiti.

»Ste mar bolni?« je vprašal.

»Ne, gospod Meager, ali —«

»Stara mati vam je umrla!« je porogljivo buhnul šef.

»Da...« je dihnila prodajalka na onem koncu žice.

Gospa Davisova ni slišala tega pritrdila, videla je le, da je gospod Penelop Meager zaripnil kakor kuhan rak in nekajkrat odprl usta, ne da bi se mu bilo posrečilo spraviti glas iz sebe. Gospa Davisova je z ženskim nagonom prišla gospoda Meagerja za roko in jo obdržala v desnici. Penelop je čutil stisk, ki ga je razločno opominjal, da se ni vredno razburjati, da je konec koncev mož in vsem zoprnostim življenja kos... S herojskim smopremaganjem je gospod Meager položil slušalo v rogo-vilo.

Oddahniti se je pa vendarle moral, in tako je povedal pazljivo poslušajoči vdovi ves nazadnjani dogodek. Dasi je gospa Davisova razumela njegovo ogorčenje, se je vendar upala oporeči:

»Morda je pa babica gospodične Helene res umrla?«

Ta domneva je iznova razvnela jezo Penelope Meagerja.

»Ali, prosim vas, gospa Davisova, pol leta še ni, kar je ostalo deklet dva dni doma — in se je takisto opravičilo z babično smrtjo!«

Dražbe

Enosob. stanovanje
v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Avtomatični

buffet »Rior«

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Petsobno stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Dvosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Stanovanje

v Ljubljani, Selenburgova
se odda za 2 leti v prisilni
zakup na javni dražbi, ki
se bo vršila v petek 4.
junija ob 9. uri pri Sre-
škem sodišču v Ljubljani,
soba 16. Najmanjši ponu-
ba Din 7.200.—, kavcija
Din 6.480.—

13449-32

Enosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer-
novi ulici 30. Zelena ja-
ma. 13199-21

13199-21

Dvosob. stanovanje

podprtilnično s pritlikla-
mi oddam v Prešer

Kulturni pregled

S poti po Italiji

Sprejem pri Mussoliniju. Duce vtečša v obeh mnogih milijonov Italijanov nelegitima, njegovo najvišje avtoriteto in osebno merilo, marveč tudi najčistejšo »lita lantat«. Nekdanji žurnalst je z napoleonsko energijo ustvaril položaj vladarja, zakaj resnični kralji v Italiji samo kraljuje. Mussolini je Napoleon fašistično dobe, in njegov kult sodi med najznačilnejše znake nove Italije. Nešteli spomeniki, kipi in slike ga kažejo kot dovršenega predstavitelja tistega človeškega tipa, ki se zdi fašistični Italiji biološki in vzgojni ideal, čeprav sicer ne poudarjajo rase: tipa močnega, voraško nastrojenega Italijana. Kajpak tipi le v prostoru se ne ustvarjajo samo z željami in vsemenjanjem; zlasti v južni Italiji vidi na vsakem koraku, da narava, ki do loča ljudem mero in moč, še vedno ni priznala fašistične ere. Sploh je preobrazba človeške narave neizmerno zapleten problem. Tembolj torej časti italijanski narod v duceju svoj fizični in moralni vzor. Upodabljajo ga z glavno, ki spominja na starorimske imperatorje; ves obraz je napet od volje, od moške energije, ki sili k dejanju. Pogled kaže, kakor da duce vedno poveljuje svojim četam. Da je to idealizacija, se razume od sebi. Tak kip ali slika vidi v vseh javnih prostorih na najvidnejšem mestu; ducejeve besede so napisane na vseh križiščih, in če nič drugega, je na hišah lakoničen napis z daleč vidnimi črkami: Duce (v južni Italiji tudi dux).

Videti Mussolinija — to je za popotnike, ki obiskujejo Italijo, ena najmanj govorljiv, naključju, sreči prepuščenih točk; vendar pa Hasard v tem primeru ni kdo ve kaj napačen, kajti duce je človek, ki pozna psihologijo ljudi in rad spreminja balkon Beneške palače v pozornost svojega trumfa.

Ko smo tistega dne prišli na Piazza Venezia, je bil prostori trg, ki ga imenujejo sree Rima, dokaj pokrit z množico ljudi, tesnečih se proti vratom Beneške palače te krasne stavbe papeža Pavla II, morda najlepše izmed palač, ki jih je Rimu zapustilo 15. stoletje. Pred glavnim vhodom stražita dva kolonialna vojaka na kamelah; poudarek imperija ali slikovita dekoracija, ka-li? Ameriški žurnalisti pripovedujejo vprav fantastične zgodbe o ovirah, ki branijo pristop k vodji fašistične Italije; nam so se vsa vrata voljno odpirala, če je le potkal nanje naš ljubeznivi rimski pokrovitelj in vodnik, prejšnji praški poslanik Rocco. Tako smo se torej kmalu znašli v krasnih dvoranh Beneške palače, polnih umetnin, ki bi bile dostojne največjih pinakotek. Še malo in krenemo skozi dvorano, kjer zaseda vlada ali veliki fašistični svet, v Mussolinijevo delovno sobo, dvorano Mappamondi. Prvi pogled v veliko, široko in skrajno prazno sobo mi je obudil spomin na Ludwigove »Gespräche mit Mussolini«, ki so potekali prav v tej dvorani; drugi je obliči na duceju, ki je vstal izza pisalne mize. To srečanje je bilo za slehernega izmed nas dogodek, ki pa je kmalu izgubil razumljivo napetost. Idol nove Italije, ki je stal pred nami, je nedvomno eden najudarnejših kovačev v delavnici jutrišnje zgodovine; mož, ki ga obožujejo ali sovražijo in ki ne trpi ravnodušnosti. Zopet se mi je obudil privid Napoleona. Tudi pri Mussoliniju se moraš oprijeti najprej s telesnimi proporcijami njegove človeške pojave. Mar si ga nisi hip poprej zamišljal mnogo večjega in krepkejšega? Običen je bil v fašistično uniformo; osvelil lasje in nekoliko utrujen, nemara celo malec bolehal obraz so brz reducirali cesarsko glavo na nekatere osnovne, bolj človeške poteze, lik, ki smo ga bili prišli s trgov in dvoran, se je moral popraviti ob živem modelu.

Predstavljanje, govori, oficijelni del audience. Ko je Mussolinij poslušal govor, so nas oči energično merile in se igrale z našimi pogledi. Zavzel je držo igralca, ki bo zdaj zdaj izgovoril svoj učinkoviti monolog. Duce rad impresionira ljudi. Zdi se, da jih nenehoma proučuje. Lahko mu vzamete marmikaj, toda niče mu ne more odreči virtuoznosti v praktični psihologiji. Ta psihologija ni bila naučena samo iz knjig, marveč vzeta tudi iz življenja; nje ne osnovne spoznave so pri Danteju, Machiavelliju, Ignaciju Loyoli, morda še pri Stendhalu in Nietzscheju.

Ko je duce odgovoril na pozdrav, mu je francoska beseda tekla nepriljeno lahko in vendar z energičnim poudarkom. Govor je zgradil logično, prvič, drugič... tako... nobenega dvoma o jasnosti, prostim; tako mora biti. Med govorom so mu oči svigale po naših obrazih in morda iskale sledov utinka; obraz se mu je spreminjal, kakor da je nadeval maske. Zdi se, da je pri njem sleherna mišica podrejena volji in vsa duša obrnjena nazven. Nekaj mesecev poprej sem stal v enako tesni bližini pred prezidentom demokratske republike; kakšna razlika! Pri demokratskem leaderju ni nič več dostojan stva, nego ga nujno zahteva položaj: nič igre, nič sugestivnosti; kar govori, je namenjeno razumu. Duce pa ti s svojim nastopom napada čustva, polasta se te s sugestijo pogledov, z igro mišic v obrazu. Tipa v tebi, kakor da bi hotel seči k sa-

mim gonom, in vendar se ti skuša oddaljiti kakor polubog ali nadčlovek; ko vrže glavo nazaj, misliš na leva.

Toda ta psihična igra je trajala le malo časa: ko so minile oficijelnosti, je postal toplejši; namah nam je s svojo željo izboljšal popotni program, in njegova želja je bila ukaz. Skozi rahlo priprta vrata na balkon so med tem prihajali vzkliki z Beneškega trga: množica je klicala v taktu, dolgo in neumorno duce, duce... Njegov obraz je postal še mehkejši, dobrodušnejši; veliki igralec v njem se je raznežil in do bil človeško prikupne poteze.

Po avdijenci smo v dvorani ministrskega sveta zasedli okna in gledali na Piazza Venezia. Dva, tri metre od nas je bil balkon, in na njem se je pojavil Mussolini. Množica spodaj je vzvalovala, glasovi so zahrumeli; rimsko ljudstvo je pozdravljalo svojega Cezarja. Matera so dvigale z rokami otroke, ki so takisto jecali: Duce. Med množico so stali številni turisti in okorno dvigali roke v rimski pozdrav; naključje je torej le izpolnilo najbolj ne gotovo ločko rimskega programa: videli so duceja. V takih trenutkih živo občutiti, da si je fašizem izposodil pri katolicizmu ne koliko njegove verske psihologije in razumeš, čemu se bori zoper racionalizem. In ovedeš se, da bi bila brezplodna diskusija o nekaterih njegovih naukih: vse je v tem, ali veruješ ali ne. Samo z vero prenese narod izgubo svobode in osebnosti; samo politična religija ga vodi k fanatizmu. Masaryk je nekoč dejal o demokraciji, da je diskusija. Fašizem je vera brez diskusije; v tem je globoka, bistveno nezdružljiva razlika. In zaradi nje je Jezus zopet postal podložnik Cezarja.

Se obiski pri mogotnikih in srečanje s cesarjem Markom Avrelujem. Dva prejšnja sprejema: pri ministru tiska in propagande Aliferiju in pri zunanjemu ministru grofu Ciano sta vzbudila novo impresijo o fašizmu, ki so jo poznejši stiki samo potrdili: koliko mladih ali vsaj mladosnih ljudi se udeležuje na vodilnih mestih tega gibanja! To, kar opaža Gide v sovjetski Rusiji, velja v znatni meri za fašistično Italijo: novo gibanje je izpremenilo vladajočo plast in zaneslo na površje nove, večidel mlade ljudi. V starih demokratskih deželah srečujejo po ministrstvih in drugod po večini starejše, osivlele moze, ki so se povzpeli na ta mesta po klinih uradniške hierarhije ali zaradi izrednih strokovnih sposobnosti. Tu se izbira ožji sodelavec po drugih merilih; nemalo odloča strankarska aktivnost in osebni vzgon poindca. V službi zunanjega ministristva preseca znano število aristokratov: toda to niso polomei mož, ki so vladali pred risorgimentom in ne potomci politikov liberalne Italije, marveč sama nova imena. Večidel iz vrst obubožanega plemstva. Družabna hierarhija je ostala in celo pridobila vrsto novih dostojanstev, ki jih je uvedla vladajoča fašistična plast; tuje se izprva težko znajde v tej obsežni skali naslovov, toda mladostna razpoložnost in družabna svežost teh novih mož mu olajšuje stike.

Mussolinijev zet grof Galeazzo Ciano je sam tipičen predstavitelj tega knžanja med starijem plemstvom in fašistično demokracijo. Zares demokracijo? Vzlic vsemu zanikavanju je ostalo tudi v fašizmu dokaj demokratskih elementov, ki so pa drugače vezani in dajejo enako kot kemijene prvine v različnih epojinah docela drugačen rezultat.

Grof Ciano, mlad, vmanje reprezentativen mož, nas je sprejel v razkošnih dvoranh palače Chigi, kjer se plelo usodne niti italijanske in evropske politike.

Na Kapitolu smo bili sprejeti v Cezarjevi dvorani, kjer zaseda rimski senat. Na pročelju dvorane je pomembni napis: Tu regere imperio, populus romani meminit! — spominjaj se, rimsko ljudstvo, da ti vladaš cesarstvo. Ni li to samo zgodovinski spomin? Kajti fašizem, ki danes obvladuje Italijo, je moral Rim šele osvojiti, in rimske tradicije so danes še dalje od stvarnosti kakor so bile v dobi zadnjih cesarjev. — Z oken te slavne dvorane nam je ljubeznivi podguverner Rima, markiz Dentice d'Accenda, razkazoval čudoviti razgled na Rim. Spodaj na trgu sedi na bronastem konju bronasti cesar Mark Aureliji, stoik-filozof, čigar misli nas prepričujejo, kako malo se je spremenil notranji, resnični človek v teh 1800 letih od njegovega časa. In vendar se dandanes ponurja kaj vseh strani ljudi, ki hočejo preobraziti starega človeka in ustvariti »novega človeka«. Ob pogledu nate, veliki cesar in še večji človek, sem se z oken rimske mestne hiše na starodavnem Kapitolu za hip zasaniel v tek stoletij, ki so šla mimo tvoje bronaste figure; zdelo se je, da sva se tedaj oba nasmešnila iluzijam, ki so gnale strašni, vrtnčasti tok zgodovine. Oprosti, Mark Aureliji, popotniku iz daljine Panonije, da se ti je hotel tako človeško pokloniti. Kaj so vsa ta stoletja drugega kakor dim, kakor oblaki, ki pravkar plovejo nad rimskimi palačami; kaj so v primeri z Veenaravo, z modrostjo in s smrtjo, ki nam govore iz tvoje tolažljive knjige!

—o.

Čapkova „Bela bolezen“ v mariborskem gledališču

Mariborska drama zaključuje letošnji repertoarni program. Če izvzamemo »Tri vasko svetnike«, ki se je itak uprijel v korist pokojniškega sklada gledaliških igralcev, je bila Čapkova slovit »Bela bolezen« dostojna sklepna dramska novost sezone 1937-38. Za to Čapkovo najnovejšo odsko delo v treh dejanjih ter 14 slikah je bilo v vrstah mariborske publike intenzivno zanimanje, saj je znameniti češki pisatelj v času, ko je mnogokje misel pacifizma, humanitete, demokracije, človečnosti izpostavljena omalovaževanju in celo zasmehu, puhnil v evropski svet svojo »Belo bolezen«, ki zveni kakor himna človečanske miroljubnosti ter humanitete ljudskosti. Plasil je to svojo dramo v »slikah« utopične fantastičnosti ter kruto pereče realnosti, ter idealno torišče idealov demokracije, ter idealov diktature. Nadaljujoče razpredanje iste osnovne idejne niti, ki jo je bil stikal vtopistično robotni dram: R. U. R., je Čapek v »Beli bolezeni« kakor iz toplega zavetja Masarykove humanitete, husovske neustrašnosti in svobodoljubnosti napadenega »majhnega naroda« zaluzal te fiktivne ter v mistiko simbolične otpljivosti: odete bacele »bele bolezn« naravnost v fronto nietzscheansko nabrekle, nadčloveško in nadnarodno pregrete domišljije, rasističnih ntvav in diktatorskih samovšečnosti. Zma-

ga ni pridržana niti dr. Galenu, klicarju demokratske miroljubnosti, niti maršalu predstavniku diktatorske samosilnosti. Oba pogineta. Množica v svojih usmeritvah ter preusmeritvah čudovito prevrtljiva in nepreračunana ostane zmagovalka. Kdo jo bo vladal: Galenov duh ali maršalov?

V kompleksu motivov ter nasprotstev, ki se v zaključnih sodbah razhajajo v konflikt dobrega in zla, se med drugim vidno odraža nasprotje, utelešeno v obeh vodilnih zdravnikih: dr. Galen je nosilec ideje pacifizma, načelne odločnosti in brezobzirnega nasprotovanja zlu — demokracija se torej v korist zmage dobrega lahko posluži tudi nedemokratskih sredstev! — dr. Sigellus pa »dovnosvetniško« usmerjen, navzgor ne izrečeno oportunističen in servilen, navzdol dlakoceparski oster in samohavah. Galen, ki je v posesti čudežnega zdravilnega sredstva proti beli bolezni, ima v svojih rokah usodo vseh možganežev tja do maršalovega vrha, pa zaradi izključno siromake. Sigellus pa je nasproti tem »belim lisam« brez moči.

Vprašanje, ki se je spričo te uprizoritve usiljevalo samo po sebi, je bilo: ali bo v okviru mariborskih možnosti lahko vtisniti uprizoritvi pečat glavnih konfliktov, ki jih vsebuje Čapkova »Bela bolezen«? Režijo je prevzel g. Peter Malec in je v svrhu potrebnih predstavljal za krajši čas odpotoval v inozemstvo. Ob njegovi režiji je izluščiti vrsto pozitivnih in vrsto negativnih

Zdaj prihaja čas, da iz

in drugega sadja pripravite okusne marmelade in džeme (jams) z

Opekta

v 10 minutah kuhanja. Opekta in recepti pri Vašem trgovcu.

Za vkuhanje sadja

dr. Oetkerjevo

pomožno sredstvo za vkuhanje.

strani, ki jih pač zasledimo pri vsaki reči. Dobra volja, vidna prizadevnost, okusna opremanost, posrečen izbor sodelujočih, izdatna poudarjenost nasprotstev: vsi ti in še drugi momenti ustvarjajo pozitivne strani njegove režije. Negativni momenti pa so: nedovoljna pripravljenost (prevelika naglica), nedodelanost gotovih detajlov, ki je povzročila, da so bile slike do prvega od mora mnogo učinkovitejše od poznejših, nedostatna razkošnost (zaključni slik), kar pa že ni več njegova zadeva, ampak stvar dobre volje ali finančne dopustnosti oziroma možnosti. Končno še pomanjkljiva priredba zaključne slike. Z dalj časa trajajočim pripravam; bi predstava lahko dosegla nedvomno višjo stopnjo uprizorjalne oblikovanosti in dognanosti.

Osrednji lik drame, na katerih sloni 80% teže, so dr. Galen, maršal in dr. Sigellus. Nakrst je prikazoval dr. Galena pretežno v stilu poduhovljene igre, ki tej odskri podob najbolj odgovarja. Galenov lik je dal Nakrstu novo možnost vzpona, tako da je v tej vlogi dosegal formate višine in globine. Gromov »Maršal« je v zunanjih elementih nastopa govora, mimike ter marcialne pojavnosti povsem ustrezen notranji del podajavne zgrajenosti pa ni bil v ravnesju z zunanjimi elementi. Tretji član vodilnega tria je bil P. Kovičev dr. Sigellus, ki so bile vanj usekane vse značilne konture servilne uslužnosti, rodoljubarske retorike in drugih sljnih odlik z izjohjenj gredic »dvornega svetništva«.

V krog nadaljnjih svojstvenosti drame spadata vojni industrije, baron Krüg ki sicer brez skrupulov izjva maršalov oboroževalno pokončevalni načrt, ki se pa kruši v strahu pred »belo boleznijo« in si rajši sam požene smrtonosno kroglo v sence, kakor pa da bi v heroični potpežljivosti dočkal razpad svoje telesnosti v živem stanju, ter »Oče«, ki združuje s paničnim strahom pred bacili »bele bolezn« tudi mrzlično bojazn za svojo kariero, na katere rovaš rjaskira zdravje lastne žene. Gorinskovermu baronu Krügu, svojso izvirnemu odskemu liku, se je ta strah bral s sleherne poteze na obrazu in se je razločeval ob slehernem zvoku besede. Stremuško karierstvo in meščansko dobropoučje sta bili odlično podčrtani liniji na Kosicevem »Očetu«, ki mu ob piteljšem deležu vloge stojijo ob strani globoko doživljena »Matje« E. Kraljeve, »Hči« B. Rasbergerjeve in »Sin« F. Dujeca, ki je ob drugi vlogi strumno galantnega maršalovega pobočnika izkazal upoševanja vreden odskri talent ustvarivši iz sicer epizodnejše podobe viden lik.

V množici ostalih kreacij zasledimo še prikupno maršalovo hčerko Anetto E. Starčeve, prepričevalno podanega mladega barona Krüga E. Verdonika, J. Košutovega prvega asistenta in propagandnega ministra Blaževca drugega asistenta, Crnoboričevega prvega, Standerkerjevega drugega in Verdonikovega tretjega časnika, Malčevega profesorja, Harastovičevega ministra za narodno zdravje, Standerkerjevega prvega, Blaževca drugega in Standerkerjevega tretjega gohavca, nadalje sestro S. Gorinskove, generala D. Sauperla in detektiva B. Brundica. Dramo je dobro prevedel prof. J. Sedivy.

—ce

Merežkovski v naši drami

Merežkovskega dramatičnjo zgodovinskega romana »Peler in Aleksej« je Narodno gledališče dejalo na repertoar očitno predvsem iz dveh aktualnih razlogov: da poudari pomen prvaka naše drame Janeza Levarja, ki bo v kratkem praznoval svoj veliki umetniški jubilej, in ustvarjanju našega igralskega kolektiva, hkratu pa da stavi občinstvu v doživlje in razmislek problematiko in snov, ki zlasti še po najnovejšem razvoju Rusije morda nikakor ne bi utegnili biti brez sleherne časovne in občnočloveške vrednosti. Merežkovskega drama obravnava razmerje med carjem Petrom, velikim reformatorjem in prosvitljivim samodržcem stare Rusije, in njegovim sinom, prestolonaslednikom Aleksejem, v katerem se je priid ruske nacionalne in nadzemske tragike razrasel do poslednje bolešne onemoglosti. Toda stvarna in osebnostna vprašanja, kakor jih zastavlja Merežkovski, a kaj šele odgovori, ki se mu oglašajo nanje, ne morejo z nobeno konkretno pobudo v naš čas. Konflikti in katastrofe, ki rasejo iz pisateljevih relacij, pa tudi vse takozvane odrešitve napravljajo na sodobnega človeka samo vtis slepe ulice, v katero je morala po Petrovi volji in Aleksejevi nevolji ruska narodna skupnost nujno zaiti.

V Debečevski režiji smo igro doživeli kot lepo, zgodovinsko zanimivo reminiscenco. Carja Petra je Levor oblikoval kot samemu sebi prepuščenega, pa zagrizeno jasnega, delavnega, odločnega in v svoji odločnosti vse žrtvajočega mogotca. Jan kot Aleksej pa njemu živo nasprotje: lirčno mehek, fantastično zasnanjalekalek človeka, boga in samega sebe, ki mu je v resnici predalet, da bi odčolal o usodi sveta. Izmed ženskih vlog sta verno lepa lika Marije Vere in Mileve Boltarjeve, carjeve ljubice in izdajke, a iz ostale peštre množice ostanee človeku v toplem spominu še Skrbnišek, Debevec, Daneš in Polokar.

Na Ren vas kliče največja razstava Nemčije!

„USTVARJAJOČE LJUDSTVO“

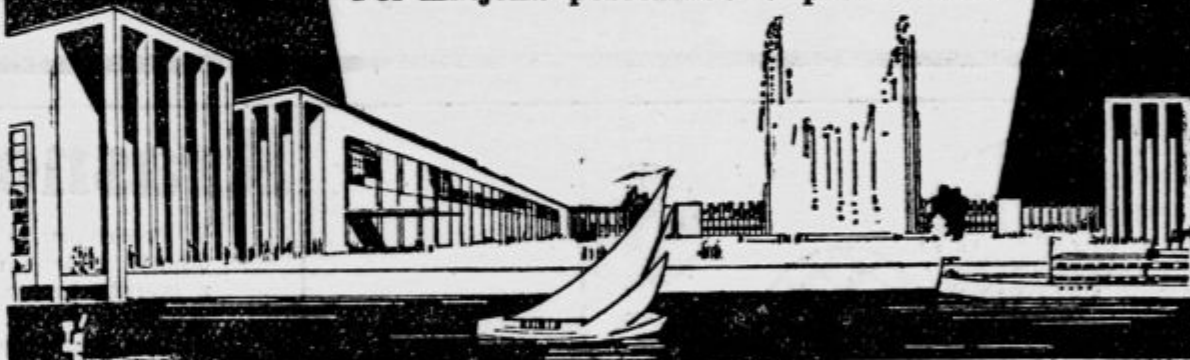
„Schaffendes Volk“

DÜSSELDORF NEMČIJA

Od maja do oktobra 1937

Nove nemške umetne snovi / Industrija Gradnja mest / Vrtna kultura / Umetnost 78 ha velika / 42 dvoran / 30 paviljonov Velik zabavišni park / Vodne igre / Terasa na Renu

Pol milijona posetnikov v prvih dneh!

60% popust na nemških državnih železnicah

Pojasnila NEMAČKI SAOBRAČAJNI BIRO BEOGRAD, Knežev spomenik 5

Nemška kopališča

prinašajo zdravje!

60% popust na nemških železnicah

Potne nemške marke po ugodnih cenah

PROSPEKTE IN POJASNILA DAJE

NEMAČKI SAOBRAČAJNI BIRO

BEOGRAD, KNEŽEV SPOMENIK 5

Novo urejena GOSTILNA

JEGLICEVA 5

toči prvovrstna štajerska in znana dalmatinska-biševačka vina:

Crno in belo čez ulico	Din 8.—
Vugava, stara trta	Din 10.—
Plavac (opolo)	Din 10.—
Dingač	Din 10.—
Rizling	Din 9.—
šipon	Din 10.—
Tropinovec pristen 45%	Din 24.—
Slivovka stara 46%	Din 28.—

Oglasi v „Jutru“ imajo vedno največji uspeh!

Lepe grudi...

40 letne izkušnje znamenitih specialist Schröder -Schenke Vam jamčijo za odlične in zanesljive uspehe.

Razvijanje grudi — Okrepljenje grudi — Intimna higijena žene — Zaščitna sredstva — Stezniki in pasovi ZAHTEVAJTE BREZPLAČNO NAVODILA IN NAŠE VELIKE ILUSTRIRANE KATALOGE! Parfumerija in kozmetika »OMNIA«, oddelek I/3 Zagreb, Gundulićeva ulica 8, poškat

TELEFON 97-67

ZAHVALA

Vsem, ki ste našo

DANILO

spremili na zadnji poti in ji ob prezgodnjem slovesu z venci in rožami izkazali svojo ljubezen ter nam ustmeno ali pisмено izrazili svoje sožalje: hvala!

MARIBOR, dne 30. maja 1937.

Rodnini DERLEVA in ČERNIGOJ.

OPOZORILLO!

Samo mi smo upravičeni v Jugoslaviji izdelovati visoko kvalitetne Original GOODYEAR čevlje, ker le mi posedujemo v državi originalne ameriške Goodyear stroje.

Pristne Goodyear čevlje od Din 200.— dalje dobite samo v naših prodajalnah in pri naših engros odjemalcih širom naše države.

Ne nasedajte neresnični reklami konkurence, ki Original Goodyear strojev nima ter torej sploh ne more in ne sme izdelovati Original Goodyear šivanih čevljev.

Reko

Ravnokar

dospeli
najnovejši vzorci

A. & E. SKABERNĚ
LJUBLJANA

Cauche — fotelje — in vse drugo priznano solidno delo dobavi
SEVER — Marijin trg 2.

DAMSKO KONFEKCIJO za poletje posebno cenejše vrste ima največjo izbiro na zalogi
F. I. GORIČAR, Ljubljana, Sv. Petra c. 29

damske perilne cefir obleke od din 48.— naprej
damske perilne športne bluze od din 28.— naprej
športna krila v vseh velikostih od din 38.— naprej
pisarniške in jutranje halje od din 65.— naprej
otroške perilne obleke od din 24.— naprej

kakor tudi vse vrste boljše obleke, kostume, plašče i. t. d. Izdeluje se tudi po meri! Kroji kot izdelava prvovrstna!

Nabava ovsa

Po sklepu E. P. št. 1646 od 3. februarja 1937. leta na podlagi člena 86-98. zakona o državnem računovodstvu se razpisujejo

prve ustmene javne licitacije

za nabavo ovsa za vojske potrebe.

Licitacije bodo v intendanturah: Savske divizijske oblasti v Zagrebu na dan 10., 17. in 24. julija 1937. leta; Dravske divizijske oblasti v Ljubljani na dan 12., 19. in 26. julija 1937. leta in osješke divizijske oblasti na dan 14. in 22. julija 1937. leta ob 11. uri.

Količina in ostali pogoji se lahko izvedo v omenjenih intendanturah. Kavcija 5% nabavne vrednosti se položi pri blagajnah podružnic drž. hipotekarne banke v Zagrebu ali Ljubljani in pri blagajni štaba osješke divizijske oblasti v Osijeku najdalje do 10. ure na dan licitacije.

Iz kancelarije štaba IV. armijske oblasti,
E. br. 6500 od 14. maja 1937. leta.

Krasno letovišče.

V Predvoru, 480 m nad morjem, ob vzhodu Karavank se oddaja v lepem krasno ležečem gradiču in vili čiste sobe z izvrsto hrano. Vodovod, elektrika, kopalnica, kopališče na prostem. Poleg gradu in vile so krasni gozdni parki. Zelo zdravo podnebje in mir. Nalezljivo bolnih se ne sprejme. — Informacije daje penzija SLANC, Predvor nad Kranjem.

ČATEŠKE TOPLICE

pošta Brežice, želez. postaja Brežice in Dobova, najbolj vroči 55° C radioaktivni vrelec v dravski banovini. Sezona od 1. maja do 30. septembra — v pred in posezoni znatni popusti. Zahtevajte prospekte!

Z neprekosljivim uspehom se zdravijo bolezni: Visoki krvni pritisk, revmatizem, vnetje, protin, išias, nevralgično trganje, kronični katarji, ženske bolezni i. t. d.

Letovišče Dobrava

nad Dravinjo, niže Ptujске gore v Halozah se odpre z junijem t. l. Kopeli v Dravinji, obširni izprehodi po brezprašnih dolinah, senčnih gozdovih in med vinogradi. Penzija din 25.— do 35.— dnevno. Pojasnila daje Posojilnica v Ptuj.

Hotel »VILA LUCIJA«

ALEKSANDROVO, otok Krk.

Z restavracijsko teraso nad morjem in ostalim komfortom. Stanovanje in hrana, vključno takse, od Din 50.— do Din 58.— dnevno. Radi nižjih cen se priporoča bivanje v juniju. Prospekti pri PUTNIKU in pri direkciji hotela.

KAŠTEL STARI

„KO-OP“ HOTEL „PALACE“

Sodobni komfort, lastna plaža, subtropski park od 24.000 m². Biser kaštelanske rivijere. Telefon, radio, garaža. Zvečer koncert in dancin. Železniška postaja: KAŠTEL STARI. Z avtom, avtobusom ali parobrodom 30 minut od Splita. Kompletan pension.

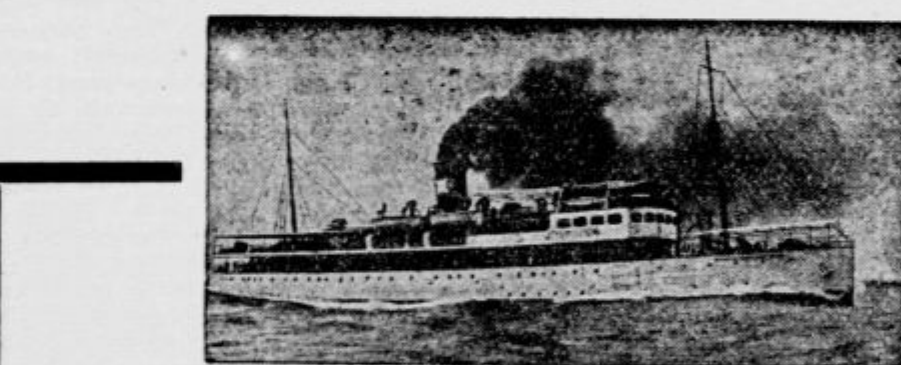
Otroški vozički
najnovejših modelov

Dvokolesa,
motorji, trikotji

Šivalni stroji
popravljeni

Po zelo nizki ceni! Ceniki franko!

TRIBUNA» F. BATJEL, LJUBLJANA, Karlovska cesta 4.
Podružnica: Maribor, Aleksandrova cesta 26.

SS »PRESTOLONASLEDNIK PETAR«

JADRANSKA PLOVIDBA D. D. — SUŠAK

Dnevna brzoplovnostna služba s Sušaka v Dalmacijo in obratno. Odhod s Sušaka ob 16. uri. Dnevna večkratna zveza s kopališči in letovišči jugoslovenske obale. Prijetna turistična potovanja s Sušaka v Dalmacijo in na Grško po nizkih pavšalnih cenah. Ekspresne turistične proge iz Benetk v Dalmacijo. Prvovrstni parobrodi — izborna kuhinja. Prospekte in navodila daje Direkcija na Sušaku, vse njene agencije in vsi uradi »Putnika« in družbe »Wagon-Lite/Cook«.

Spomladi...

ново garnituro

Champion

svečic

Glavno zastopstvo in zaloga Robert Weinberger, Zagreb, Gundulićeva ulica 16.

SVILA Tyrševa cesta 50

ima v zalogi vedno najmodernejše in najfinije vzorce čiste svile // Izbira zelo velika // Od vsakega vzorca je samo za eno obleko blaga // Cene ugodne // Garantirano čista svila iz Coma in Lyona

Drogerija s koncesijo

dobro vpeljana, v centru Slovenije, se proda zelo ugodno. Potrebna gotovina Din 150.000. Ponudbe na oglasni oddelek »Jutrac« pod »Prometna ulica«. 4026

DRAŽBA

realitet občine TROGIR v Dalmaciji

se bo vršila 16. junija 1937. ob 9½ uri predpoldne pri sreskem sodišču v Trogiru, soba št. 48.

Prodajala se bodo zemljišča in lepe stavbene parcele ter palača, ki leži na najlepšem mestu v Trogiru in je pripravna za hotelski in kavarniški obrat.

Palača je sodno cenjena na Din 4.635.418 in znaša najnižja ponudba Din 2.318.209.— Informacije daje Banovinska hranilnica v Ljubljani.

GLASBILA

Schneider priznana so od umetnikov kot NAJPODPOLNEJŠA in cenejša KRALJEVNI DVORNI DOBAVITELJ NAJVEČJA DOMAČA RAZPOŠILJALNA TVRDKA

F. SCHNEIDER

IZDELAVANJE GLASBIL IN GLASBENIH PRILEKLIN

ZAGREB, Nikolićeva ul. 10/c

Violine... od Din 71.— naprej
Kitare... 448.—
Mandoline... 98.—
Harmonike... 75.—

Havajske kitare, kromatične harmonike, trube, saksofoni in t. d. najcenejša

ZAHTEVAJTE BREZPLAČNI POUČNI CENIK

MORANA

SHIT PIŠČAVOSTI
POTREBNA JE VSAKOHU
PREDČITATE SE!

ODKUPNA U LONDONU

MORANA

ODPRVI PRILJAJ EKCEME JAKI IN HRANI
LASTIŠKE TAKOJ USTAVI IZPADANJE LASIŠKE
PORASTEJO TUDI NA PLESASTOM MESTU.

STAKLENICA PO DOVZETJU
DIN 40.— POSTMNA DIN 7.—
MODERNA KOZMETIKA-SPLIT

Javljam, da SEM PRESELIL
trgovino KURIVA
na Cesto 29. Okt. (Rimska) št. 21.
Priporočam se
Resman Lojze, tel. 33-53

HIŠO vili podobno

s krasnim parkom in zelenjadnim vrtom, skoro v sredini mesta, s krasnim razgledom v daljino prodam zaradi smrtnega slučaja.

Vprašati v biroju »Rapid« Maribor, Gosposka ulica.

„ERIKA“

TOVARNA MILA SUBOTICA,

išče zastopnika

za Dravsko banovino. — Samo ponudbe pridejo v poštev, ki so opremljene z dobrimi referencami. Prednost imajo oni, ki so že poslovali v tej stroki in so vpeljeni v drogerijah in parfumerijah

Zahvala

Za vse tolažilne izraze iskrenega sožalja in sočutja ob smrti našega nepozabnega soproga in očeta, gospoda

dr. Ivana Prijatelja

vseučiliškega profesorja

se vsem prijateljem, tovarišem, znancem in številnim znanstvenim, kulturnim in narodnim ustanovam globoko zahvaljujem.

Posebno zahvalo izrekamo g. ministru prosvete D. Stošoviću, gospodu banu dravske banovine dr. M. Natlačenju, gg. rektorju, prorektorju in dekanom univerze kralja Aleksandra I., vsem gg. vseučiliškim profesorjem, gg. ministroma Ivanu Hribarju in dr. F. Novaku, g. predsedniku mestne občine dr. J. Adlešiču, Slovanškemu inštitutu, Znanstvenemu društvu, Matici Slovenski, Slavističnemu društvu, Tiskovni zadrugi, Akademski založbi, društvu Dom in Mir, univerzitetnemu uradništvu, akademski mladini in vsem, ki so počastili spomin pokojnika, se poklonili pred njegovo krsto z zadnjimi pozdravi in lepimi venci in ga spremljali na njegovi zadnji poti. Globoko se zahvaljujem gospodom govornikom, ki so za slovo izrekli pokojniku toplo narodovo zahvalo za njegovo delo in Akademskemu pevskemu zboru, ki je s presunljivimi žalostinkami izrazil hvaležen spomin nanj.

Prav vsem naša globoka zahvala.

V LJUBLJANI, dne 30. maja 1937.

AMALIJA PRIJATELJ in MAILA GOLOB-PRIJATELJ.